

సమావేశము - VI
వాల్యూము - IV
నెం. 4

వెల : రూ. 27-00
20 డిసెంబరు, 2016
మంగళవారం,
(శక సం. 1938,
అగ్రహాయణ - 29)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

	పేజీ. నెం.
1. సక్షతపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు	... 01
2. సభాకార్యక్రమము : వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి	... 16
3. ప్రభుత్వ బిల్లు : తెలంగాణ (ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిపాలనా ట్రిబ్యునలు నుండి హైదరాబాదులోని ఉన్నత న్యాయస్థాన వ్యవస్థకు తెలంగాణ పెండింగు కేసులు బదిలీ) బిల్లు, 2016. (ప్రతిపాదించబడినది)	... 16
4. జీరో అవర్	... 17
5. సంతాప తీర్మానాలు	... 23
6. లఘు చర్చ : “మిషన్ భగీరథ” గురించి	... 24

* * *

తెలంగాణ శాసన సభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ ఎస్. మధుసూధనాచారి
ఉప సభాపతి	:	శ్రీమతి ఎం. పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి
కార్యదర్శి	:	డా. ఎస్. రాజ సదారామ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	డా. వి. నరసింహాచార్యులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ టి. బి. జయచందర్ శ్రీ ఎస్. దుర్గాప్రసాద్ శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి శ్రీమతి వి.ఎన్. ప్రసన్నకుమారి
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

(ఆరవ సమావేశము - నాల్గవ రోజు)

మంగళవారం, డిసెంబరు 20, 2016

(సభ ఉ.గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో ఉన్నారు)

**నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు -
వాగ్రూప సమాధానములు**

* MR.SPEAKER: Please resume your seats. Now Question No.1949 Minister for Information Technology & Industries.

**స్టీవన్ ఘనపూర్ నియోజక వర్గంలో
లెదర్ పార్క్**

*ప్రశ్న నెం.31(1949) డా. తాటికొండ రాజయ్య (స్టీవన్ ఘనపూర్), శ్రీ ఆరూరి రమేష్ (వర్ధన్నపేట) :- సమాచార సాంకేతిక, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

అ) వరంగల్ జిల్లా, స్టీవన్ ఘనపూర్ నియోజక వర్గంలో లెదర్ పార్క్ను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా;

ఆ) అయితే, వాటి వివరాలు ఏమిటి;

ఇ) కేంద్ర ప్రభుత్వం నదరు ప్రాజెక్టుకు ఏదైనా ఆర్థిక సహాయాన్ని కల్పించిందా, అయితే, ఆ వివరాలు ఏమిటి?

ఈ) నదరు పనులను ఎప్పటిలోగా పూర్తి చేయడమువుతుంది ?

సమాచార సాంకేతిక, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. తారక రామారావు): అ & ఆ) అవునండీ, రూ.270.10 కోట్ల ప్రాజెక్టు వ్యయంతో జనగాం జిల్లా, స్టీవన్ ఘనపూర్ గ్రామం, మండలంలోని సర్వే నెం.503 మరియు 504లో 117.02 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఒక లెదర్ పార్క్ను ప్రతిపాదించడమయింది.

ఇ) లెదర్ పార్క్ మంజూరును, కేంద్ర ప్రభుత్వ భారత తోళ్ల అభివృద్ధి కార్యక్రమం (ఐ.ఎల్.డి.పి.) పథకు క్రింద రూ.105.00 కోట్ల

మొత్తాన్ని కోరుతూ 04-11-2016 తేదీన కేంద్ర ప్రభుత్వ పారిశ్రామిక విధానం, అభివృద్ధి శాఖకు ఒక ప్రతిపాదనను సమర్పించడమయింది.

ఈ) కేంద్ర ప్రభుత్వ మార్గదర్శకాల ప్రకారం ప్రాజెక్టును ఆమోదించిన తేదీ నుండి రెండు సంవత్సరాలలో ప్రాజెక్టును పూర్తిచేయాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఆమోదం అందవలసివుంది.

డా. తాటికొండ రాజయ్య: అధ్యక్షా, ముందుగా నా నియోజక వర్గ అభివృద్ధిలో భాగంగా లెదర్ పార్క్ స్థాపించే విషయంలో మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చిన మీకు, దానికి సంబంధించిన సమాధానం ఇస్తున్న ఐటీ శాఖా మంత్రి గారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ, స్టీవన్ ఘనపూర్ నియోజక వర్గం దాదాపు 38 సంవత్సరాల నుండి వరంగల్ జిల్లాలో పెద్ద నియోజకవర్గంగా ఎస్.సి రిజర్వేషన్ గా ఉంది. జిల్లా మొత్తంలో అత్యధిక జనాభా కూడా అక్కడే ఉంది. దాదాపు 2,25,000 మంది జనాభాలో 25 శాతం ఎస్.సి పాప్యులేషన్ ఉంటే అందులో అత్యధికంగా 95 శాతం మాదిగ జాతి ప్రజలు ఉంటారు. నియోజక వర్గ అభివృద్ధి విషయానికి వస్తే చాలా మంది మంత్రులుగా ఎమ్.ఎల్.ఎ.లుగా ఆ ప్రాంతం నుండి గెలిచి సేవలు చేయడం జరిగింది. 1978 వ సంవత్సరంలో గోక రామస్వామి గారు మంత్రిగా పని చేశారు. తరువాత కీర్తి శేఖరులు బొజ్జవల్లి రాజయ్య గారు, ఆరోగ్యంగారు ఎమ్.ఎల్.ఎ.లుగా పని చేశారు. చాలా కాలం కడియం శ్రీహరి గారు ఆ నియోజక వర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించారు. డా. విజయ రామారావు గారు మంత్రిగా పని చేశారు. స్థానికుడిగా పెద్దలు కేసీఆర్ గారి ఆశీస్సులతో నేను కూడా ఆ నియోజక వర్గంలో ఉన్నాను.

లెదర్ పార్క్ విషయానికి వస్తే 2003-04 సంవత్సరంలో ములుపు అనే కార్యక్రమంలో భాగంగా అప్పుడు ఉన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం

9 మిసి లెదర్ పార్క్లను మంజూరు చేసి తూతూ మంత్రంగా పనులు ప్రారంభించి చేతులు దులుపుకోవడం జరిగింది. ప్రత్యేకంగా లెదర్ పరిశ్రమకు సంబంధించి ఎక్కువ శాతం మాదిగ బిడ్డలు ఉంటారు. ముస్లిం బిడ్డలు కొందరు మాత్రమే ఈ వృత్తిని చేపడతారు. దళితులకు ఉపయోగపడే విధంగా ఏ కార్యక్రమాలూ చేయక బాధ పడుతున్న క్రమంలో ఐటి శాఖా మాతృలు ప్రత్యేక శ్రద్ధతో మెగా లెదర్ పార్క్లను స్టేషన్ ఘనపూర్లో తీసుకురావాలని కేంద్ర మంత్రి నిర్మలా సీతారామన్ గారి వద్దకు ప్రపోజల్ తీసుకుపోవడం చాలా సంతోషం. ఇప్పటికే ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 2008 సంవత్సరంలో కృష్ణ పట్నం ఇంటర్నేషనల్ లెదర్ కాంప్లెక్స్ లిమిటెడ్ మొదలు పెట్టి అక్కడ పనులు జరుగుతున్నాయి. తెలంగాణ ప్రాంతంలో తప్పకుండా లెదర్ పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వపరంగా కావాల్సిన స్థలాలు, మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించడానికి ఘనపూర్ నియోజక వర్గం సిద్ధంగా ఉంది. స్టేషన్ ఘనపూర్ మండల కేంద్రంలో శివనెయిల్ ప్రాంతంలో 502,503,504 సర్వే నెంబర్లలో దాదాపు 170 ఎకరాల వరకు ప్రభుత్వ స్థలం ఉంది. కొంత ల్యాండ్ అసైన్డ్ చేసినప్పటికీ వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడని భూములు అక్కడ ఉన్నాయి. ఆ ప్రాజెక్టులు ఎప్పటిలోగా వస్తాయి, అందుకు గాను మీ కార్యాచరణ ఏ విధంగా ఉంది, ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం ఉంది, ఒక్క ఘనపూర్లోనే కాకుండా అచ్చంపేట, వరకాల వంటి 9 ప్రాంతాల్లో మిసి లెదర్ పార్క్లు ఉన్నాయి. అవన్నీ నిర్వీర్యం అయినప్పటికీ ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రెండు కోట్ల అర్బలక్షల రూపాయల నిధులను కేటాయించినట్లు తెలిసింది. వాటిని ఏ రకంగా వాడుతున్నారు తగిన సమాధానం చెప్పాలని అదే విధంగా డప్పు, చెప్పు మాదిగల హక్కు అనే విధంగా అనేక ఉద్యమాలు జరుగుతున్నాయి. తెలంగాణ ఉద్యమంలో దళితుల పాత్ర ఎవరేనిది కాబట్టి, వారికి తప్పకుండా ఈ ప్రభుత్వం సముచిత స్థానం కల్పించి వారి జీవనోపాధికి ఉపయోగపడే విధంగా ప్రత్యేక శ్రద్ధతో ఘనపూర్లో మిసి పార్క్ వచ్చే విధంగా కార్యాచరణ చేపట్టే విధంగా మంత్రి గారు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. జీవన్ రెడ్డి (జగిత్యాల): అధ్యక్షా, గతంలో మన రాష్ట్రానికి వచ్చిన లెదర్ పార్క్లలో భాగంగా ఆర్మూరు నియోజక వర్గంలో కూడా లెదర్ పార్క్ రావడం జరిగింది. అందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిధులు కూడా మంజూరు చేసింది. అతి త్వరలోనే ఆర్మూరు దళిత బిడ్డలకు ఉద్యోగాలు వచ్చే విధంగా ఆర్మూరు లెదర్ పార్క్కు నిధులు మంజూరు చేసి, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చిన నిధులను కూడా మాకు ఇచ్చి దళితులను ఆదుకోవాల్సిందిగా మంత్రివర్యులు కేబీఆర్ గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

10.10 శ్రీ గువ్వల బాలరాజు (అచ్చంపేట): అధ్యక్షా, కనీసం ఓ ఐదువేల మందికి ఉపాధి కల్పించే విధంగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో పరిశ్రమలను నెలకొల్పడానికి అనుమతులు ఇచ్చేందుకు ఇనిషియేషన్ తీసుకున్నారని పత్రికల్లో చదివాము. కనుక అచ్చంపేట నియోజకవర్గం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం, పరిశ్రమలు పెట్టడానికి అనుకూలత లేనటువంటి ప్రాంతం. కనుక ఆ ప్రాంతంలో పెద్ద మొత్తంలో ఉపాధి కల్పించే విధంగా, మిసి లెదర్ పార్క్ కాకుండా, పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించే విధంగా చర్యలు చేపట్టాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారకరామారావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రాజయ్య గారు చెప్పినట్లుగా, స్టేషన్ ఘనపూర్లో దాదాపు 117 ఎకరాల భూమిని సేకరించడం జరిగింది. ఇక్కడ మెగా లెదర్ పార్క్ను ఏర్పాటు చేయబోతున్నాము. గతంలో 2003-04 మధ్యలో మన రాష్ట్రానికి తొమ్మిది మిసి లెదర్ పార్క్లు మంజూరైనాయి. వాటి వివరాలు నాగర్ కర్నూల్ జిల్లా జింకుంట, ఆనాడు స్టేషన్ ఘనపూర్ ప్రస్తుత జనగామ జిల్లా, ఖమ్మం జిల్లాలోని మల్లెమడుగు, మంచిర్యాల జిల్లాలోని మందమర్రి, నిజామాబాద్ జిల్లాలోని ఆర్మూర్, నల్గొండ జిల్లాలోని దండెపల్లి, సిద్దిపేట జిల్లాలోని దుద్దెడ, కరీంనగర్ జిల్లాలోని జమ్మికుంట, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని పోతెపల్లి, గౌరవ మంత్రి ఆర్థిక శాఖామంత్రి గారి నియోజక వర్గంలో లెదర్ పార్క్ మంజూరైందో, ఈ విషయమై అటు కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఇటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వారు పలుమార్లు ముందుకు తీసుకువెళ్లమని సూచించడం జరిగింది. రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ సభ్యుల ఆలోచనా విధానం, ఆలోచన మేరకు గతంలో నెలకొల్పిన తొమ్మిది పార్కులను ఏ ఆశయంతో స్థాపించారో ఆశించినంత ఉపయోగపడలేదు. వాటన్నింటినీ తిరిగి పునఃప్రారంభించి మెగా లెదర్ పార్క్కు అనుసంధానం చేసి, అన్నింటినీ వినియోగంలోకి తెచ్చి పెద్ద ఎత్తున ఉపాధి కల్పించే ప్రయత్నం తెలంగాణ రాష్ట్ర లెదర్ ఇండస్ట్రీస్ ప్రోత్సాహక కార్పొరేషన్ ద్వారా వీటిని చేయబోతున్నాము. ఇవే కాకుండా సంతటిక్ రబ్బర్ చెప్పలను ప్రోత్సహించాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాము. తద్వారా మరింత మందికి ఉపాధి కల్పించే అవకాశం ఉంటుంది. ప్రస్తుతం వరంగల్లో 5 నుండి 6 తోళ్ల పరిశ్రమలు పనిచేస్తున్నాయి. ఈ పరిశ్రమపై దాదాపు 150 కుటుంబాలు ఆధారపడి ఉన్నాయి. మొత్తంగా మెగా లెదర్ పార్క్లో దాదాపు రూ.270 కోట్లు పెట్టుబడి వివరాలను పెట్ట వలసి ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి రూ.105 కోట్లు ఎక్స్ పెక్ట్ చేస్తూ డి.పి.ఆర్.ను నబ్బిల్ చేశాము. సమాధానం కోసం ఎదురు చూస్తున్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన వంతు పూర్తి స్థాయి పెట్టుబడిని పెడుతుంది. We are

వాగ్రూప సమాధానములు

committed to provide more employment. కనుక ఘన్ పూర్ లో తెదర్ పార్కును ఏర్పాటు చేయబోతున్నాము, దాని ద్వారా ప్రత్యక్షంగా, పరోక్షంగా 20వేల మందికి ఉపాధి కల్పించాలనే ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ఉంది. తొమ్మిది మిసీ తెదర్ పార్కులను, మెగా తెదర్ పార్కుతో అనుసంధానం చేసి, రాబోయే రెండు సంవత్సరాల్లో పూర్తిగా వినియోగంలోకి తేవాలన్నది ప్రభుత్వ ఆలోచనని మీ ద్వారా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

జి.హెచ్.ఎం.సి. ప్రాంతంలో శబ్ద కాలుష్యం

* ప్రశ్న నెం.33(2157) Sarvasri Akbaruddin Owaisi (Chandrayangutta), Mumtaz Ahmed Khan(Yakutpura), Mohd. Moazam Khan (Bahadurpura), Jaffar Hussain (Nampally), Syed Ahmed Pasha Quadri (Charminar), Ahmed Bin Abdullah Balala (Malakpet) and Kausar Moinuddin (Karwan):- Will the Minister for Information Technology, Municipal Administration & Urban Development be pleased to state:

a) whether it is a fact that air, water and noise pollution is on the increase in Greater Hyderabad Municipal Corporation limits;

b) the findings of the EPTRI and the State Pollution Control Board on the levels of air, water and noise pollution in the Greater Hyderabad Municipal Corporation area;

c) the measures being taken to control the pollution?

MINISTER FOR MUNICIPAL ADMINISTRATION & URBAN DEVELOPMENT (SRI K. TARA KAMARAO): a) Yes sir.

b) As per the Air Quality Index (AQI), the ambient air quality is in good, satisfactory or moderate range.

Out of the 10 parameters being monitored, the PM 10 (Particulate Matter below 10 microns size) and PM 2.5 (Fine Particulate Matter) are moderately exceeding the standards.

As per the source apportionment study, the contributors of PM 10 are: (a) vehicles-49%, (b) road dust-33%, (c) Secondary Pollutants-8%, (d) Bio-mass burning-4%, (e) Coal-4%, (f) Cement-2%, and contributors of PM 2.5 are: (a) vehicles-50%, (b) Coal-16%, (c) Secondary Pollutants-14%, (d) Road dust-11%, (e) Bio-mass burning-7%, (f) Cement-2%.

The water quality of the 17 out of the 19 tanks monitored by the Telangana State Pollution Control Board (TSPCB) are not meeting the water quality criteria.

The TSPCB has real time noise monitoring stations at 11 different places in GHMC area. As per the monitoring data, the noise levels are exceeding the noise standards upto 15%.

c) Regarding air pollution, all the stake holder departments have prepared action plan for controlling the air pollution.

Regarding water pollution, monitoring data indicates that the water is contaminated due to discharge of untreated sewage. To improve the water quality, interception and diversion of nalas and providing of STPs have to be taken up. The HMWS&SB, HMDA & GHMC are the implementing authorities.

Regarding noise pollution, the Government has issued a G.O.Ms.No.172, dated 12.10.2010, in which prescribed authorities for Zoning of area is Director Town and Country Planning, Implementation of ambient air quality standards and rules is the Commissioner of Police in Municipal Corporation area and for vehicle related noise pollution and horns is the Road Transport Authority. Provision made for penalty and prosecutions. I would like to submit that all these authorities are working in synergy to contain the noise pollution.

جناب محترم جعفر حسین (Janab Jaffar Hussain): محترم ایجنٹر صاحب! جیسا کہ آج کا question ہے کہ noise pollution, water pollution etc. in GHMC limits. چاہتا ہوں کہ آج pollution control والے جن علاقوں میں pollution ہے، جیسا 1110 ہوتا ہے، جہاں پر factories نہیں run کرتا ہے وہاں پر factories چلاتے ہیں۔ بہادر پورہ ملحقہ اسمبلی میں چند والہاں بار بار اس علاقہ میں جہاں پر factories کو بنادینے کا حکم ہے، اس کے باوجود وہاں چھوٹے موٹے factories چلتے ہیں اور اتنی آوازیں آتی ہیں جن کی وجہ سے residential locality کے اندر noise pollution کی وجہ سے آج عام آدمی سکون کی چیز نہیں سوسکتا۔ آج aged لوگوں کو اتنی مشکل ہوتی ہے کہ ان کی چکی فینڈ ہو جاتی ہے، اگر اس میں ان کو disturb ہو گیا تو وہ رات بھر نہیں سو سکتے۔ آج GHMC اور Pollution Department اس پر کوئی نوچ نہیں دے رہا ہے۔ میرا main مطلب یہ ہے کہ یہاں پر شہر میں خاص طور سے plastic godowns ہیں اور various godowns ہیں۔ ان تمام godowns میں کسی نہ کسی طریقہ سے small trucks یا آٹوز ہوں، کئی بھی حساب سے localities کے اندر اتنا material آتا ہے جس کی وجہ سے quality میں کافی

pollution کا مسئلہ بہت ہی اہم مسئلہ ہے۔ آج Water Board میں سب سے problem جو major water pollution کا ہے، یہ ہے کہ آپ کو اور کم کو سوچنا چاہئے۔ جیسا میری constituency ہے، حلقہ اسمبلی نامی میں آپ Divison-III میں دیکھیں تو ابھی تک پرائے سمٹ کے pipelines اور drainage system برائے نہیں ہے۔ Desilting نہ ہونے کی وجہ سے 80% more than area میں ہمیشہ water pollution کا ہے ایک بار اگر water pollution آتا ہے تو pits اتر کر کھودتے ہیں، ایک تو پبلک کو بھی disturbance ہوتا ہے اور دوسرے یہ کہ روڈ بھی damage ہوتی ہے، مگر اس pollution کا مکمل علاج نہیں کیا جاتا۔ اس pollution کے لئے جو trunk line ہوتی ہے، ہمارے GHMC limits کے اندر اس trunk line کو properly deep کر کے اس trunk line کو treat نہیں کیا جاتا تو میں آپ کے ذریعہ منسٹر صاحب سے کہنا چاہتا ہوں کہ انسان کی صحت اگر اچھی رہے گی تو وہ آپ کو مل سے دھوا بھی دے گا، اور اگر صحت اچھی رہے گی تو وہ اپنے آپ کو maintain کر سکے گا اور باہر جا کر کچھ نوکری کر سکے گا اور اپنے بچوں کو پال سکے گا، مگر water pollution کی وجہ سے آج تمام کے تمام لوگ پریشان ہیں۔ Noise pollution ایک secondary ہے۔ Water pollution پر آپ کو زیادہ توجہ دینا چاہئے۔ اور پورے GHMC limits میں خاص طور پر جہاں غریب لوگ بستے ہیں، وہاں جگہوں پر آپ کو involve ہونا چاہئے اور کام کرنا چاہئے۔ میں آپ سے یہی کہنا چاہتا ہوں کہ آپ اس پرائیکشن لیجئے۔ شکریہ۔

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Hon'ble Speaker Sir, I have gone through the reply given by the Hon'ble Minister. It is a very good reply and very detailed reply about the air pollution, the noise pollution and the water pollution.

Sir, we all know about the problems that have been faced in New Delhi and what is happening in New Delhi. At the same time, it is high time that we need to wake up. If we are not going to wake up now then the situation is going to turn from bad to worse. I would like to bring to the notice of this august House that in Asia, our Hyderabad City stands at 24th position as far as air pollution, noise pollution and water pollution is concerned. It is very alarming when you compare it in entire Asia.

If you look at the air pollution, it is 74.21%. This is very high. In respect of drinking water pollution and inaccessibility it is 57.92 and we stand at 6th position as far as drinking water pollution is concerned. The dissatisfaction with garbage disposals is 71.79%, which is very high. Dirty and untidy is also very high as it has touched 68.80% and in respect of the noise and light pollution it is 56.41%. Water pollution is 70.42%,

again it is very high. Dissatisfaction to spend time in city, it is 69.00%. This is also very high. Dissatisfaction with green and parks in the city is moderate, which stands at 57.20%

This is the study, which has been made by the different Organizations and they came to the conclusion with these figures. I would also like to say that on an average 600 cars have been added in our city. Many Transport research people in United States of America also have conducted a survey and have come to the conclusion and said that the pollution emission is less when the average vehicle speed limit is at 55-75 k.m.p.h., but in Hyderabad City the pollution is 4-5 times more because the average vehicle speed is 20 kmph.

صاحب! ہمارے پاس حیدرآباد میں جو average km. per hour ہے، 20 kms. per hour ہے۔

Therefore, we need to look into it. There are many studies, which have been done on pollution. I would like to know from the Hon'ble Minister about the steps taken by the Government to stop the emission of pollution levels in the city. Whether the Government has done any studies to know the causes of pollution, what are the types of environment pollution and garbage pollution? I feel that we need to educate the people on this very important subject.

I would also like to know from the Hon'ble Minister as to how often the garbage is collected in our neighborhood and the steps taken to stop the wastage? The Government has taken up very good initiative by planting so many trees.

صاحب! کتنے پودے لگائے گئے تھے شہر کاری کے اس پروگرام کے تحت؟ کتنے پودے لگائے گئے ہیں؟ اس کے لئے بھی دیکھنا چاہئے، اس پر بھی کوئی توجہ نہیں کی گئی صاحب۔ اور کئی علاقوں میں جیسے ہم جاتے ہیں نیچہ گھر، اسمبلی کے سامنے، چارمینار، ان تمام علاقوں میں جب ہم pollution levels کو دیکھتے ہیں تو یہ بہت high ہیں تو اس کے لئے ہم کیا کر رہے ہیں اور کیا اقدامات کرنے والے ہیں، میں آپ سے یہی پوچھنا چاہتا ہوں گا۔ ساتھ ہی ساتھ میں آپ سے یہ بھی ضرور کہوں گا کہ Asthma کے مریض بہت زیادہ ہیں، اس pollution کی وجہ سے، Hyderabad is becoming second or third city، Asthma بہت زیادہ ہو رہا ہے یہاں پر۔ اور اس pollution کی وجہ سے۔۔۔

Through you, I would like to assure this august House that the Hon'ble Chief Minister is committed for ensuring making our cities lesser impacted by the pollution. We have seen what is happening in New Delhi, where it is affected by smoke along with fog.

స్కోక్ వల్ల ఢిల్లీలో కొన్ని రోజులు జన జీవనం స్థంబించిపోయిన విషయం మీ అందరికీ తెలుసు. నాయిన్ పోల్యూషన్, ఎయిర్ పోల్యూషన్, వాటర్ పోల్యూషన్ ఈ మూడింటిని రాష్ట్రప్రభుత్వం సీరియస్ గా తీసుకుంటుంది. ముఖ్యంగా ఎయిర్ క్వాలిటీ గురించి అడిగారు. ఎయిర్ క్వాలిటీ ఇండెక్స్ చూసినట్లయితే భారత ప్రభుత్వం ఏ నిబంధనలను అనుసరించి అయితే ఈ కార్యక్రమాన్ని పెట్టిందో.....

The Hon'ble Member has said that Hyderabad City stands at 24th position as far as pollution levels in Asia are concerned. But within our Country, Hyderabad City's position is relatively good. Definitely, we are also not satisfied with the situation of Hyderabad City. I will quote from the Air Quality Index report taken at 4.00 p.m., on 19th December, 2016. According to it, Agra is 366, Aurangabad is also more than us i.e., 147, New Delhi 394, Faridabad is about 405, Gaya 307, Gurgaon is about 324, Howrah is about 172, Jodhpur is also higher than us i.e., 176, Kanpur is 369, Kolkata is 217, whereas Hyderabad is about 144. So we are relatively better when we compare it with other metro cities in India. But we need to improve on this. I certainly agree with the Hon'ble Member.

Mercer is the agency that studies quality of living in various cities in India. They study the levels of air pollution within the cities also. As far as quality of living across various States in India is concerned, Hyderabad City is rated by this agency as the "Best Quality of Living City" in India during the last three years i.e., 2014, 2015 and 2016.

With respect to air pollution, the Telangana State Pollution Control Board monitors the air quality in 21 different locations.

10.30 Near Zoo Park, it is moderate. Near ఉ. Hyderabad Central University, it is satisfactory. These are all the indexes prepared by the Central Pollution Control Board and Telangana State Pollution Control Board is merely following the directions given. In about 21 different locations, quality ranges from moderate to satisfactory but there is still significant scope for improvement.

Our Government is committed to improving the quality of air. We have decided to implement G.O.Ms.No. 21, which was issued in 2013. This

basically refers to shifting out polluting industries from inside the city of Hyderabad to outside Outer Road. We have identified 1545 units, which have been recognized as red and orange category industries and which have been termed as polluting industries. We are planning to shift them out in phases. These 1545 industries have been given notices. By the end of 2017 we will be doing this. We have identified 19 different locations. Merely shifting from Hyderabad to another location does not help and, therefore, we have decided to setup basic infrastructure facilities such as effluent treatment plants, etc. The other things what we are doing is with respect to water pollution in different zones in Hyderabad i.e., in core city and outside the core city of Hyderabad, we are proposing sewerage treatment plants with about Rs.1240 crore.

Hon'ble Member Sri Jaffar Jussain saab was also talking about water pollution in his area. We are cognizant of it. We are seized of the matter. We are proposing to build Sewerage treatment plant. Right now out of 1400 MLD sewerage only half of it is treated. Our Government is committed to completing sewerage treatment process also.

As part of the drive of the Government, we have taken several steps. We have launched an extensive drive against polluting vehicles and this is being done by the Transport department. We have in-fact brought about convergence of different departments, be it Pollution Control Board, or GHMC, or HMDA, or RTC, or Police. We have ensured that all the steps have been initiated. We have taken steps with regard to private parking of vehicles in non designated areas. We have also taken steps on fuel adulteration by the Civil Supplies Department, etc.

My request through you to the Hon'ble Members is, this is a very detailed subject and this is a subject which is important to all of us and therefore, as Hon'ble Member Owaisi saab has asked, we are certainly willing to arrange a meeting of all the city legislators in the city of Hyderabad.

వాగ్రూప సమాధానములు

Tokyo, the Capital City of Japan has got something exemplary. It has launched Tokyo Clean Air Authority. Telangana Pollution Control Board is currently studying it. We are contemplating creation of Hyderabad Clean Air Authority to bring about convergence of different departments.

Through you, I would appeal to the Members to come to the meeting that would be convened shortly and offer their suggestions as this is a subject which is very close to the hearts of the people of Hyderabad and our Government is committed in making our city, a city free of industrial pollution. Thank you Sir.

MR.SPEAKER: Now Question No.1931, Minister for Energy.....

వ్యవసాయానికి విద్యుత్ కనెక్షన్లు

* ప్రశ్న నెం. 34 (1931) సర్వశ్రీ గోవర్ధన్ బాబిరెడ్డి (నిజామాబాద్), ఆళ్ల వేంకటేశ్వర్ రెడ్డి (దేవరకద్ర):- ఇంధన శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

అ) రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ విద్యుత్ కనెక్షన్లు జిల్లావారీ వివరాలు ఏమిటి ;

ఆ) కొత్త కనెక్షన్ల కోసం ఇప్పటివరకు వచ్చిన దరఖాస్తుల సంఖ్య ఎంత ;

ఇ) కొత్త వ్యవసాయ కనెక్షన్లను ఇచ్చే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉందా అయితే ఆ వివరాలు ఏమిటి?

ఇంధన శాఖ మంత్రి (శ్రీ జి. జగదీష్ రెడ్డి):- అ) రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ విద్యుత్తు కనెక్షన్లు జిల్లా వారీ వివరాలను తెలిపే పట్టికను సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది.

ఆ) కొత్త వ్యవసాయ కనెక్షన్ల కోసం అందిన 69,706 మొత్తం దరఖాస్తులు 30.11.2016 తేదీ నాటికి పెండింగులో ఉన్నాయి. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల మేరకు వచ్చే మే నాటికి పూర్తిగా అన్ని కనెక్షన్లు ఇచ్చి కొత్తగా వచ్చిన అప్లికేషన్లను కూడా 15 లేదా నెల రోజుల్లో క్లియర్ చేయాలని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

ఇ) 2017 మే నాటికి పెండింగులో ఉన్న వ్యవసాయ కనెక్షన్ల అన్నింటిని పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

ప్రశ్న నెం. 1931 (ఎ)కు సమాధానం తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని వ్యవసాయ కనెక్షన్లు వివరాలను తెలిపే పట్టిక

వరుస సంఖ్య	జిల్లా	30-11-2016 తేదీ నాటికి ప్రస్తుత మున్న వ్యవసాయ కనెక్షన్లు మొత్తం
1	2	3
1.	మహబూబ్ నగర్	82487
2.	వనపర్తి	35470
3.	గద్వాల	32718
4.	నాగర్ కర్నూల్	65082
5.	నల్గొండ	159193
6.	సూర్యాపేట	104778
7.	యాదాద్రి	82478
8.	మెదక్	80580
9.	సంగారెడ్డి	78887
10.	సిద్దిపేట	118115
11.	రంగారెడ్డి	117258
12.	మేడ్చల్	10659
13.	వికారాబాద్	55023
14.	హైదరాబాద్	77
15.	వరంగల్ (పట్టణ)	2313
16.	వరంగల్ (గ్రామీణ)	70409
17.	జయశంకర్ (భూపాల్ పల్లి)	49968
18.	జనగాం	90218
19.	మహబూబాబాద్	86432
20.	కరీంనగర్	112864
21.	పెద్దపల్లి	84245
22.	జగిత్యాల	112765
23.	రాజన్న (సిరిసిల్ల)	66724
24.	ఖమ్మం	78969
25.	భద్రాద్రి (కొత్తగూడెం)	40642

1	2	3
26.	నిజామాబాద్	154995
27.	కామారెడ్డి	83893
28.	అదిలాబాద్	18212
29.	నిర్మల్	50076
30.	మంచిర్యాల	30863
31.	కొమురంభీం (అసిఫాబాద్)	7647
మొత్తం :		2164040

శ్రీ బాజిరెడ్డి గోవర్ధన్: గతంలో కంటే పవర్ సప్లై చాలా మెరుగు పడింది. అదేవిధంగా ప్రతి మండలానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు 8 నుంచి 10 సబ్స్టేషన్లు మంజూరు చేయడం జరిగింది. అందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, విద్యుత్ శాఖ మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రైతులకు 12 గంటల కరెంట్ సప్లై చేస్తామని మీరు హామీ ఇచ్చారు, ఆ హామీ మేరకు సప్లై జరుగుతోంది. ప్రజాప్రతినిధిగా, రైతుగా ఫీల్డ్ లెవల్లో ఉన్న పరిస్థితులు అక్కడ సమస్యలు నాకు బాగా తెలుసు. ప్రస్తుతం ఉన్న కనెక్షన్ల దగ్గర ఒకవేళ లో ఓల్టేజీ వల్లనో హై ఓల్టేజీ వల్లనో ట్రాన్స్ ఫార్మర్ చెడిపోతే వెంటనే బాగు చేయడానికి అక్కడున్న స్టాఫ్ సరిపోవడం లేదు. హెల్పర్స్, రైన్ మెన్లు, తక్కువగా ఉన్నారు. ఎ.ఇ.లు కూడా మండలానికి ఒక్కో ఇద్దరో ఉన్నారు. ఒక్కో మండలంలో 6 నుంచి 7 సబ్స్టేషన్లుంటే ఒకడే ఎ.ఇ. ఉండడం వల్ల ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. అదనంగా హెల్పర్స్ ను, రైన్ మెన్లను, ఎ.ఇ.లను అపాయింట్ చేస్తే తప్ప ఈ ఇబ్బంది తొలగిపోదు. 2017 వ సంవత్సరం నాటికి పెండింగ్ లో ఉన్న 63,700 దరఖాస్తులకు కనెక్షన్లు గనుక ఇస్తే ఇంకా ఎక్కువ ఇబ్బంది ఏర్పడే పరిస్థితి ఉంది, కాబట్టి దీని కోసం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటారని అడుగుతున్నాను.

ఆళ్ల వెంకటేశ్వర్ రెడ్డి: మా జిల్లాలో వర్షాలు పడకపోయినా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ఆశీర్వాదంతో లిఫ్ట్ల ద్వారా చెరువులను నింపినందున గ్రౌండ్ వాటర్ పెరిగింది. మోటార్ల రిక్వైర్ మెంట్ ఎక్కువై బోర్లన్నీ నడుస్తున్నాయి. దానికి తగ్గట్టుగా ట్రాన్స్ ఫార్మర్లను సప్లై చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చే నాటికే దాదాపు 97 వేల దరఖాస్తులు పెండింగ్ లో ఉన్నాయన్న సమాచారం వార్తల్లో చదివాము. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎన్ని క్లియర్ చేయగలిగాము. రెండు నెలల క్రితం ముఖ్యమంత్రి గారు మీటింగ్ పెట్టిన సందర్భంలో వచ్చే 7 నెలల్లో వితిన్ టైమ్ లో అన్ని దరఖాస్తులను పరిశీలించి క్లియర్ చేయవలసిందిగా చెప్పడం జరిగింది. దానికి అనుగుణంగా ఎలాంటి నిర్ణయం తీసుకున్నారు.

కొంచెం డీవియేట్ అయి మంత్రి గారిని వేరొక ప్రశ్న అడగదలుచుకున్నాను. ప్రతి గ్రామంలో ఇళ్ల మీద లైన్ స్పిలింగ్ అనేది సమస్యగా ఉంది. నియోజక వర్గంలోని ప్రతి గ్రామంలో ఉంది కాబట్టి ఈ సందర్భంగా ముఖ్యమంత్రి గారిని, మంత్రి గారిని రిక్వెస్ట్ చేసింది ఏమనగా నియోజక వర్గాలకే సవరేట్ గా కోటి రూపాయలు విద్యుత్ శాఖకు చెల్లించి స్పిలింగ్ ఆఫ్ లైన్ సమస్యను తీర్చాల్సిన అవసరం ఉంది. దాదాపు కోటి, కోటిన్నర అవుతున్నందున సి.డి.పి. నుంచి ఇవ్వలేని పరిస్థితి కాబట్టి సవరేట్ గా డబ్బులను విద్యుత్ శాఖకు డిపాజిట్ చేయగలిగితే కొన్ని గ్రామాల్లో అయినా ఆ సమస్యను తీర్చే అవకాశం ఉంటుంది. మేము గెలిచినప్పటి నుంచి ప్రతి రోజు చెబుతున్నాము. ఆ స్పిలింగ్ ఆఫ్ లైన్ల గురించి డబ్బులు చెల్లించాలంటే అంత మొత్తం గ్రామ పంచాయితీల దగ్గర లేదు. దీని గురించి ఆలోచించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి.జగదీష్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, సిబ్బందికి సంబంధించి గౌరవ సభ్యులు గోవర్ధన్ గారు ప్రస్తావించిన విషయం వాస్తవమే. చాలా సంవత్సరాల నుండి అదనపు సిబ్బందిని తీసుకోకపోవడం వల్ల కొన్ని సమస్యలు ఉన్నాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ మధ్యనే సమీక్ష చేసి విద్యుత్ శాఖలో ఉన్న ఔట్ సోర్సింగ్ సిబ్బందిని అందరిని క్రమబద్ధీకరించే విధంగా ఆదేశాలు జారీ చేస్తూ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. బాజిరెడ్డి గోవర్ధన్ గారు అన్నట్లుగా అన్ని చోట్లా ఒకేవిధంగా లేదు, కొన్ని చోట్లా ఎక్కువ కనెక్షన్లు ఉన్నాయి, ప్రత్యేకించి నిజామాబాద్ జిల్లాలో ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఎక్కడైతే అవసరం ఉంటుందో అక్కడ కావాల్సిన సిబ్బందిని నియమించి విద్యుత్ ను సరఫరా చేస్తున్నామో అదే పద్ధతిలో ఎక్కడ చిన్న సమస్య వచ్చినా కూడా పరిష్కరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. లో ఓల్టేజీకి సంబంధించి గతంలో చాలా ఇబ్బందులున్నాయి. ఇప్పుడు దాదాపుగా అలాంటి పరిస్థితి ఎక్కడ కూడా లేదు. సిబ్బంది సరిగ్గా లేక ఎవరో ఒకరి వల్ల ఇబ్బంది వస్తే అది పై అధికారుల దృష్టికి వస్తే సరి చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. కాలిపోయిన ట్రాన్స్ ఫార్మర్లకు సంబంధించి స్పష్టంగా ఆదేశాలు ఇచ్చాము. పట్టణ ప్రాంతాలలో 6 గంటల్లోనే కొత్తది బిగించాలని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 24 గంటల లోపున వాటిని పునరుద్ధరించాలని ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

10.40 రోలింగ్ స్టాక్ ప్రతి సబ్స్టేషన్ పరిధిలో ప్రతి చోట నాలుగు ఉ. శాతానికి తగ్గకుండా సిబ్బంది ఉండేట్లు చూడాలని ఆదేశాలిచ్చాము. 2014 జూన్ తరువాత వ్యవసాయరంగానికి చెందిన రైతులకు దాదాపు 258198 కొత్త విద్యుత్ కనెక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది.

వాగ్రూప సమాధానములు

ఇప్పుడున్న 69వేల అప్లికేషన్స్ 2017 మే నెల నాటికి పూర్తిస్థాయిలో కనెక్ట్స్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎప్పుడు వచ్చిన అప్లికేషన్ అప్పుడే క్లియర్ చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారు ఆదేశాలు ఇచ్చారు. ఆ ఆదేశాలను పాటించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. గతంలో రైతులు కనెక్ట్ కోసం అప్లికేషన్స్ పెట్టుకుంటే రూ.50వేలు మాత్రమే శాంక్షన్ ఉండేది. ఇప్పుడు రూ.70వేలకు పెంచడం ద్వారా ఓ.ఆర్.సి. భాగం క్రింద దానిని వెంటనే చేయడానికి అవకాశం దొరికింది. అది కూడా చేస్తున్నాము. ఇండ్లమీద వేసిన లైన్స్ గురించి అడిగారు. కాని కరెంట్ లైన్స్ వేసిన తరువాత ఇండ్లు కట్టారు, అందువల్ల సమస్య తలెత్తింది. ముఖ్యమంత్రిగారు కలెక్టర్స్ కాన్ఫరెన్స్ లో దీని గురించి రెవ్యూ చేశారు. రాష్ట్రంలో ఎన్ని చోట్ల ఈ సమస్య ఉంది, పూర్తిగా ఎస్టిమేట్ చేసి తీసుకురండి, ఏదో ఒక పద్ధతిలో లైన్స్ సమస్యలను పరిష్కరిద్దామని చెప్పడం జరిగింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పూర్తిగా మార్చడానికి నిర్ణయం తీసుకుందని సభకు తెలియచేస్తున్నాను. దీని గురించి అడిగారు.

గ్రామ పంచాయితీలకు నిధుల కేటాయింపు

*ప్రశ్న నెం.35(1909) సర్వశ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి (అంబర్ పేట), కె.లక్ష్మణ్ (ముప్పిరాబాద్), ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్.ప్రభాకర్ (ఉప్పల్), చింతల రామచంద్రారెడ్డి (ఖైరతాబాద్): - పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

అ) గత రెండు సంవత్సరాలలో గ్రామ పంచాయితీలకి కేటాయించిన నిధుల పరిమాణం ఎంత;

ఆ) గత రెండు సంవత్సరాలలో ఇందు నిమిత్తం కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం చేసిన కేటాయింపు ఎంత;

ఇ) సదరు సంఘం కేటాయించిన నిధులను గ్రామ పంచాయితీల విద్యుత్ బిల్లుల చెల్లింపు కోసం మళ్లించిన విషయం వాస్తవమేనా?

పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. తారక రామారావు):

అ) 2014-15 సంవత్సరానికి గ్రామపంచాయితీలకు కేటాయించిన నిధులు రూ.1199.42 కోట్లు. 2015-16 సంవత్సరానికి రూ.714.80 కోట్లు.

ఆ) 2014-15 సంవత్సరానికి 13వ ఆర్థిక సంఘం క్రింద రూ.1139.78 కోట్లను, 2015-16 సంవత్సరానికి 14వ ఆర్థిక సంఘం క్రింద రూ.58034 కోట్ల ప్రాథమిక గ్రాంటును కేంద్ర ఆర్థిక సంఘం కేటాయించింది.

ఇ) లేదండి.

J. 314-3

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి అధ్యక్షా, గాంధీజీ కలలుకన్న గ్రామ స్వరాజ్యం రావాలంటే గ్రామాలు బాగుపడాలని పదే పదే మనం చెప్పుకుంటాము. గ్రామాలే దేశానికి పట్టుగొమ్మలు. గ్రామాలు అభివృద్ధి చెందినప్పుడే దేశం అభివృద్ధి చెందుతుందన్న మన దేశంలో ఈ రోజు గ్రామాలలో అస్థవ్యస్థమైన పాలన ఉంది. సర్పంచ్ లకు బాధ్యతలు తప్ప అధికారాలు లేని పరిస్థితి ఉంది. గతంలో 73వ రాజ్యాంగ సవరణ ప్రకారం సర్పంచ్ లకు 29 అంశాలు బదిలీ చేస్తామన్నారు. అది కూడా చేయలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు గతంలో 29 అంశాలతోపాటు మరికొన్ని అధికారాలు జోడించి, గ్రామ సచివాలయానికి గ్రామ సర్పంచ్ కింగ్ అని అన్నారు. ఇప్పటివరకు ఒక్క హామీ కూడా అమలు జరగలేదు. ఈ ప్రభుత్వం 2015 ఆగస్టు 17న గ్రామ జ్యోతి కార్యక్రమం ప్రారంభించింది. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే మన ఊరు - మన ప్రణాళిక ఏర్పాటు చేశారు. ఊరు మాత్రం అక్కడే ఉంది, ప్రణాళిక ఎక్కడికి పోయిందో తెలియదు. తరువాత గ్రామ జ్యోతి వచ్చింది, ఏమైందో తెలియదు. అందులో ఒక్కటి కూడా అమలు కాలేదు. 2013-14 ఆర్థిక సంఘం ఇచ్చిన నిధులను విద్యుత్ బకాయిల నిమిత్తం గ్రామ సర్పంచ్ లను బెదిరించి బలవంతంగా సంతకాలు తీసుకుంటున్నారు. ఆ విషయం మీ దృష్టికి కూడా వచ్చి ఉంటుంది. మొదటిసారి 80 శాతం, రెండవసారి 30 శాతం తీసుకున్నారు. ఇప్పుడు వాటర్ బిల్ పేరు మీద 30 శాతం, మండల ఆఫీసులో పని చేస్తున్న మెకానిక్ లు, గ్రామ పంచాయితీ పరిధిలో పని చేస్తున్న కంప్యూటర్ ఆపరేటర్స్ అందులో నుండి నిధులు తీసుకుంటున్నారు. దీని వల్ల చాలా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. ఆర్థిక సంఘం నిబంధనల ప్రకారం గ్రామాలకు హస్తున్న నిధులకు సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి అధికారం ఉండదు. గతంలో మన రాష్ట్రానికి రూ.5,375 కోట్లు 14వ ఆర్థిక సంఘం నుండి మన రాష్ట్రానికి రానున్నాయని ప్రభుత్వం చెప్పింది. 2014-15 సంవత్సరానికి గ్రామ పంచాయితీల కోసం రూ.1190.42 కోట్ల నిధులు ఇచ్చామని చెప్పారు. 14వ ప్లానింగ్ కమీషన్ కు అదనంగా ఇచ్చారా, లేకపోతే 14వ ప్లానింగ్ కమీషన్ తో కలుపుకొని నిధులు ఇస్తున్నారా అనేది ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి. ఈ నిధులు ఎవరి ద్వారా ఖర్చు పెడుతున్నారు.

ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన రెండున్నర సంవత్సరాలలో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చిన నిధులు తప్ప గ్రామ పంచాయితీ సర్పంచ్ లకు ఒక్కరూపాయి కూడా ఇచ్చి ఖర్చు పెట్టుకోమని చెప్పలేదు. గ్రామాలలో గ్రామ జ్యోతి, మన ఊరు ప్రణాళికలకు సంబంధించి

డబ్బు ఇవ్వలేదు. సర్పంచ్‌లకు ఆవిధమైన అవకాశం ఇవ్వలేదు. మీరు చెప్పిన రూ.1190కోట్లు విడిగా ఇచ్చారా? అదే విధంగా 2015-16లో రూ.714కోట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన 14వ ఫైనాన్స్ కమిషన్ కాకుండా ఏమైనా ఇచ్చారా? గ్రామాలు అభివృద్ధి కావాలంటే ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో వ్యవహారం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. గ్రామజ్యోతి చాలా మంచి ప్రణాళిక కాని అది అమలు జరగడం లేదు. మన ఊరు - మన ప్రణాళిక అన్నారు అది కూడా అమలు జరగడం లేదు. ఇ.జి.ఎస్.ద్వారా నరేగాకు వచ్చే నిధులు కూడా ఈ రోజు గ్రామ పంచాయతీలకు సంబంధించి 40 శాతం నిధులు వచ్చేవి. గ్రామ పంచాయతీ సర్పంచ్‌కు వచ్చేవి. అవి కూడా రావడం లేదు. అదే విధంగా సర్పంచ్‌లకు మరియు సెక్రటరీలకు జాయింట్ చెక్ పవర్ ఉంటే హైకోర్టు కొట్టివేసింది. అది కూడా జాయింట్ చెక్ పవర్ ఇంకా కొనసాగిస్తున్నారు. ఈ రోజు టిఆర్ఎస్ కాకుండా ఇతర సర్పంచ్‌లు ఉన్న చోట వివక్ష చూపుతున్నారు. గ్రామాలన్నీ అభివృద్ధి జరగాలి. అన్ని గ్రామాలు అభివృద్ధి చెందేలా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్: అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం కొంత వాస్తవాలకు దూరంగా ఉందనిపిస్తుంది. దానితోపాటు హైకోర్ట్ చెక్ పవర్ విషయంలో పంచాయతీ సర్పంచ్ నిర్వహించాలని చెప్పి కోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. కాని మన ప్రభుత్వం విడుదల చేసిన జి.ఓ.278ని కొట్టి పారేసింది. కాని ఈ రోజు వరకు కూడా ప్రతి గ్రామ పంచాయతీలో అటు సెక్రటరీ, సర్పంచ్‌లతో జాయింట్ చెక్ పవర్ను అమలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవమా, కాదా? జాయింట్ చెక్ పవర్ను ప్రవేశపెట్టింది కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం చాలా ఉదారంగా గ్రామ పంచాయతీలను పరిపుష్టం చేయాలని ఆలోచనతో 2013-14వ అర్థిక సంఘం క్రింద ఇచ్చిన నిధులను ఖర్చు పెట్టే ఒక అవకాశం సర్పంచ్‌లకు ఉన్న నేపథ్యంలో ఆ యొక్క పంచాయతీలనుండి మన ప్రభుత్వం నిధులు తీసుకోవాలనే అభిప్రాయంతో సెక్రటరీల ద్వారా సంతకాలు పెట్టించి సర్పంచ్‌లను బ్లాక్ మెయిల్ చేసి ఆయొక్క ఎలక్టిసిటీ బిల్, వాటర్ బిల్స్ ను వసూలు చేయడం జరుగుతోంది. ఇది వాస్తవమైన విషయం. సర్పంచ్‌లందరూ ఇందిరా పార్క్ దగ్గర చాలా సార్లు ధర్నాలు చేశారు. చెక్ పవర్ విషయంలో ధర్నా చేశారు. 73, 74 రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా సంప్రాప్తించిన హక్కులను వాటిని కూడా కాలరాస్తున్నారని తెలియ చెప్పడానికి వచ్చిన విషయంలోనూ అధికార పార్టీకి సంబంధించిన వాళ్లు వచ్చి అందులో పాల్గొని మాట్లాడిన సందర్భాలున్నాయి.

10.50 అధ్యక్షా, గ్రామీణాభివృద్ధి కొరకు రెండు వార్షిక బడ్జెట్ లలో **ఉ.** కేటాయించిన నిధులు, మన ఊరు మన ప్రణాళిక, గ్రామ జ్యోతి కార్యక్రమాలను అమలుచేయడం కొరకు ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో మూడు క్వార్టర్స్ కి సంబంధించిన నిధులు విడుదలయ్యాయి. గ్రామీణాభివృద్ధి కోసం కేటాయించిన నిధులకు సంబంధించి ప్రభుత్వం నేరుగా గ్రామ పంచాయతీలకు అందించడం లేదని చాలా స్పష్టంగా అర్థం అవుతోంది. గ్రామాల అభివృద్ధి జరగకపోతే గ్రామాల నుండి వలసలు ఎక్కువ అవుతాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం డిఆర్డీ, జిల్లా పరిషత్, పంచాయతీల ద్వారా అనేక కార్యక్రమాల రూపకల్పన చేయడం కోసం గ్రామాన్ని యూనిట్ గా తీసుకొని ముందుకు వెళ్తుంటే, మనం ఆవిధంగా చేయడం లేదు. సదుద్దేశంతో ప్రారంభం చేసినటువంటి మన ఊరు మన ప్రణాళిక, గ్రామ జ్యోతి కార్యక్రమాలన్నీ నిర్వీర్యమయ్యాయని మీ ద్వారా మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. మంత్రి గారు వీటి విషయంలో ఏ రకంగా ముందుకు వెళ్తారో సమాధానం చెబుతారని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జూపల్లి కృష్ణారావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారు, ప్రభాకర్ గారు మాట్లాడడం జరిగింది. మహాత్మా గాంధీ గారు కన్న కలలను సాకారం చేసి ఉద్దేశంతో, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన రెండు సంవత్సరాల నుండి ప్రతి అడుగు ఆ దిశగానే వేస్తోంది. నిధులకు సంబంధించి 2014-15 లో గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి రూ.1157 కోట్లు రావడం జరిగింది. 13, 14 ఫైనాన్స్ కమిషన్ల నుండి వచ్చినటువంటి నిధులను గ్రామ పంచాయతీలకు నేరుగా విడుదల చేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావిస్తూ బలవంతంగా కరెంట్ ఛార్జెస్, సీసీ ఛార్జెస్ డిడక్ట్ చేసి నిధులు విడుదల చేస్తున్నారని చెప్పడం జరిగింది. అది వాస్తవం కాదు. గ్రామ పంచాయతీ నిధుల్లో, అధికారాల్లో ప్రభుత్వం ఎక్కడా జోక్యం చేసుకోవడం లేదు. కరెంట్ బిల్లులు పేమెంట్ చేయవలసిన బాధ్యత గ్రామ పంచాయతీదే అని చట్టంలో ఉంది, 14వ ఫైనాన్స్ కమిషన్ ఇచ్చినటువంటి వివరణలో కూడా చాలా స్పష్టంగా ఉంది. విద్యుత్ ఛార్జీలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నటువంటి విషయం వాస్తవం కాదు. పవర్ ఛార్జ్ కి సంబంధించి, రాష్ట్రం మొత్తంలో, ఇప్పటి దాకా గ్రామ పంచాయతీలు పేమెంట్ చేయవలసినటువంటి బకాయిలు రూ. 1539 కోట్లు. ఈ సంవత్సరం, కరెంట్ డిమాండ్ రూ. 432 కోట్లు. ఇందులో నుండి కనీసం ముప్పై శాతం అయినా ఎలక్టిసిటీ ఛార్జెస్ నిమిత్తం పేమెంట్ చేయమని ఆదేశగడం జరిగింది తప్ప, అట్ సోర్స్ డిడక్ట్ చేయలేదు.

తేవడం దిశగా ఈ ప్రభుత్వం అడుగులు వేస్తున్నది. గత ప్రభుత్వాలు చేయని కార్యక్రమాలను మేము చాలా చేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను అడిగిందేమిటంటే గ్రామపంచాయతీలకు గత రెండున్నర సంవత్సరాలుగా XIII, XIV ప్లానింగ్ కమీషన్లు కేటాయించిన నిధులు కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎన్ని నిధులు కేటాయించింది? మేం రోడ్ల గురించి, వాటర్ గురించి ఇంకా ఇతరత్రా వాటి గురించి ఖర్చు పెట్టామంటే ఇక గ్రామ సర్పంచులు, గ్రామ సభలు, గ్రామ జ్యోతులు ఎందుకుండీ? అవి తీసేసి మీరే నడిపించండి. టాయిలెట్స్ గురించి గానీ ఇంకుడు గుంతలకు గానీ నిధులు ఇవ్వడం లేదు. గ్రామ పంచాయతీల భవనాలు NREGSలో నిర్మించారా లేదంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులతో నిర్మించారా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్రామపంచాయతీల అభివృద్ధి కోసం సర్పంచులకు ఎన్ని నిధులు కేటాయించారని అడుగుతున్నాను?

అదే విధంగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైన గ్రామపంచాయతీలు ఏర్పడి దాదాపు మూడు సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ కొన్ని గ్రామాలకు రూ.10 లక్షలు, ఇంకొన్ని గ్రామాలకు రూ.15 లక్షలు ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ ఇప్పటి వరకు ఆ ఏకగ్రీవ గ్రామాలకు ఒక్క పైసా కూడా ఇవ్వలేదు. మంత్రిగారు నేను అడిగిన విషయాలు తప్ప మిగిలిన అన్ని విషయాలు చెప్పారు.

ఇంకొకటి అన్ని గ్రామాలలో 30 శాతం, 80 శాతం పవర్ ఛార్జీలను కడుతున్నారు. జిల్లా కలెక్టర్లకు, సర్పంచులకు సర్క్యులర్లనిచ్చి జాయింట్ సిగ్నేచర్ ఉండటంతో వారి సంతకం తీసుకుంటున్నారు. ఈ రకంగా మొత్తం కేంద్ర ప్రభుత్వమిచ్చిన నిధులను ఎలక్ట్రిసిటీ ఛార్జీల కొనం జమచేస్తున్న విషయం వాస్తవమా కాదా? అట్లాగే ప్రస్తుతం NREGS నిధుల నుంచి గ్రామపంచాయతీల భవనాలు నిర్మిస్తున్న విషయం వాస్తవమా కాదా?

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారు చాలా అనుభవజ్ఞులు. తప్పకుండా ప్రజల పక్షాన వారు అడగాల్సిన అవసరమున్నది కానీ మమ్మల్ని కాదు. ఏం పనులు చేయని ప్రభుత్వాలను అడగాల్సిన అవసరమున్నది. వారు పదేపదే ప్రస్తావించే అంశమేమిటంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నిధులు తప్ప రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక్క రూపాయి కూడా ఖర్చు పెట్టడం లేదని అంటున్నారు. ఇక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వం వేరు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వేరు అనే ఆలోచన తప్ప. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా పన్నుల రూపంలో కేంద్రానికి డబ్బులు ఇస్తున్న విషయాన్ని మనం మర్చిపోవద్దు. కేంద్రం వేరు, రాష్ట్రం వేరు అనే భావననే తప్ప. ఒకే "నేషన్" అనే మీ పార్టీ ఈ విధంగా మాట్లాడటం తప్ప. మీరు, మేం కలిసి పనిచేస్తున్నాం.

గ్రామ స్వరాజ్యం వర్ధిల్లకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రం బంగారు తెలంగాణగా మారదు అనేది మన ముఖ్యమంత్రి గారి కాన్సెప్ట్. గ్రామ పంచాయతీలలోని సర్పంచులకు సి.సి.రోడ్లు వంటివి అవసరం ఉంటాయి. కాబట్టి గ్రామ పంచాయతీలకు రూ.2 లక్షలు, రూ.3 లక్షలు ఇస్తే పని కాలేదు. గ్రామాలు అభివృద్ధి చెందడం ఒక కాన్సెప్ట్ అయితే బాజాప్తా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్రామీణ ప్రాంతాలకు రూ.50 లక్షలు, రూ.కోటి కేటాయించింది. ఒకవేళ ఏ గ్రామంలోనైనా సి.సి రోడ్లు లేదంటే అక్కడి సర్పంచులను చెప్పమనండి.

11.10 57 సంవత్సరాల సమైక్య రాష్ట్రం. ప్రస్తుతం జానారెడిగారు సభలో లేరు. నేను, తారక రామారావు గారు కోటి రూపాయల రోడ్ల నిధుల కోసం 50 సార్లు తిరిగి వారిని బ్రతిమిలాడుకున్నాము.

(తమరి ప్రభుత్వం కూడా ఆవిధంగానే ప్రవర్తిస్తోందని

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి గారు అన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: సైలెన్స్ ప్లీజ్, నో కాంటర్ ఆర్గ్యుమెంట్స్.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: అధ్యక్షా, No, No, Sorry. మీరు ఎక్కడంటే అక్కడ పూర్వ చేసుకుందాము. ఎక్కడైనా అధికార పార్టీ సర్పంచ్ లకు, జెడ్పీటీసీలకు మరియు అధికార పార్టీ ఎమ్మెల్యేలకు ఫండ్ ఇచ్చే సంప్రదాయం ఉంటే ఈ సభ నుంచి నేను నిష్క్రమిస్తాను. యావత్ తెలంగాణ మాకు సమానం. మాకు రూలింగ్ పార్టీ, అధికార పార్టీ, ప్రతిపక్షం అనే విధానం కాకుండా తెలంగాణను అభివృద్ధి చేయడమే మా అజెండా తప్ప మాకు మరో విధానం లేదు.

శ్రీ ఎ.యెం.రెడ్డి: అధికార పార్టీ జెడ్పీటీసీలకు లక్షల రూపాయల నిధులు ఇస్తున్నారు, ఇతర జెడ్పీటీసీలకు ఇవ్వడం లేదు.

(బ్రెజిరి బెంచీల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్లీజ్ సైలెన్స్. సభ్యులందరికీ విజ్ఞప్తి. ఒక ప్రశ్నకు ఇంత సమయం తీసుకున్నారు. కిషన్ రెడ్డి గారు మరియు రేవంత్ రెడ్డి గారు దయచేసి కూర్చోండి.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: అధ్యక్షా, 14వ ఆర్థిక సంఘం ఈరోజు మండల పరిషత్ లకు, జిల్లా పరిషత్ లకు ఒక రూపాయి కూడా కేటాయించ లేదు. 42 శాతం ట్యాక్స్ డెయ్యూస్ గా రాష్ట్రాలకు ఇచ్చిన దాంట్లో వారికి ఇవ్వలేదు. సర్పంచ్ లే ముఖ్యం కాదని, మండల పరిషత్లు, జిల్లా పరిషత్లు కూడా ముఖ్యమనీ, రాజ్యాంగ సవరణ చేసి వారికి ఏ అధికారాలైతే కట్టబెట్టామో అలాంటి అధికారాలను గుంజుకునే అధికారం లేదని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి 100 సార్లు దరఖాస్తు ఇచ్చామని గౌరవ సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఇక్కడ

వాగ్రూప సమాధానములు

మేము చేశామా మీరు చేశారా అనేది కాదు. మా మంత్రి గారు సవివరంగా సమాధానం ఇచ్చారు. 2017 డిసెంబర్ చివరి నాటికి రాష్ట్రంలో, గ్రామ పంచాయతీల్లో, బోర్డు వేసే పరిస్థితి, బావులు త్రవ్వే పరిస్థితి రాదు. త్రాగే నీటి కోసం రూపాయి ఖర్చు చేయాల్సిన అవసరం రాదు. త్రాగే నీటి ద్వారానే చాలా రకాల వ్యాధులు వస్తాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, తెలంగాణ ప్రభుత్వం హైదరాబాద్ నగరమైనా, లంబాడ తండా, చెంచు గూడెం ఏదైనా త్రాగు నీరిచ్చేందుకు ప్రణాళికతో యుద్ధప్రాతిపదికన పనులు చేస్తున్నది. ఇలాంటి మంచి కార్యక్రమాలను చేపట్టిన మమ్మల్ని ఏమి చేశారని అడిగితే నేను ఒక సర్పంచ్ గా గత 50 సంవత్సరాలుగా గ్రామ పంచాయతీలకు నిధులివ్వడం నిజమే అయితే గ్రామాల్లో రోడ్లు ఎందుకు పడలేదని కిష్ రెడ్డి గారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఏ ఒక గ్రామంలోనైనా కోటి రూపాయల కంటే తక్కువ నిధులతో రోడ్లు వేశారని నిరూపిస్తే ఈ సభలో ఉండను. ఈ రోజు గ్రామీణ ప్రాంతాలు గొప్పగా అభివృద్ధి చెందుతున్నాయి. ప్రజాప్రతినిధులను గౌరవించి మొట్టమొదటి సారిగా గౌరవ వేతనాలు కూడా ఇచ్చిన ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వమే. తెలంగాణ ప్రభుత్వాన్ని దయచేసి అభినందించే ప్రయత్నం చేయండి, విమర్శించే ప్రయత్నం చేయకూడదని మనవి.

(గౌరవ సభ్యులు శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి గారి నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్లీజ్ సైలెన్స్. కిష్ రెడ్డి గారు మీరడిగిన ప్రశ్నకు మంత్రి గారు సవివరమైన సమాధానం చెప్పారు. మరల ప్రాటెస్ట్ చేస్తామంటే.....

(బ్రెజిరి బెంచీల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రాటెస్ట్ ఎందుకు చేస్తున్నాను అనే విషయాన్ని చెబుతాను. మెడ్చల్ జిల్లా, కుత్బుల్లాపూర్ మండలం, గౌరంపేట గ్రామంలోని బిజిపి పార్టీకి చెందిన ఎస్సీ మహిళ సర్పంచ్ పై క్రిమినల్ కేసులు పెట్టారు. ఆమెలాగానే 250 గ్రామాల్లో మహిళలు ఉండగా కేవలం బిజిపి సర్పంచ్ పైనే కేసులు పెట్టారు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ప్రాటెస్ట్ చెప్పండి సార్.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గ్రామ సభల్లో వార్డు మెంబర్లతో కూర్చోని మన గ్రామానికి ఇన్ని నిధులు వచ్చాయని, ఈ ఈ పనులకు డబ్బులు ఖర్చు పెట్టాలని మాట్లాడాలని ప్రతి సర్పంచ్ కోరుకుంటాడు. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం గ్రామ పంచాయతీలకు నిధులు కేటాయించలేదని చెబితే, ఆర్థికమంత్రి గారు, పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి గారు ఆ విషయం చెప్పకుండా మిగతా అన్ని విషయాలు చెప్పారు. ప్రభుత్వ వైఖరికి నిరసనను వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

టి.ఎన్.ఆర్.టి.సి. ను పటిష్ఠపరచుట

* ప్రశ్న నెం. 36(1951) సర్వ శ్రీ కల్వకుంట్ల విద్యాసాగర్ రావు (కోరుట్ల), దాన్యం వినయ్ భాస్కర్ (వరంగల్-పడమర), ఆశన్నగారి జీవనరెడ్డి (ఆర్మూరు) : - రవాణా శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) తెలంగాణ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థను పటిష్ఠపరచడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి;

ఆ) రాష్ట్రంలో మిసీ బస్సులను ప్రవేశపెట్టే ప్రతిపాదన ఏదైనా వుందా;

ఇ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

రోడ్డు రవాణా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి): అ) టి.ఎన్.ఆర్.టి.సి.ని పటిష్ఠపరచడానికి ప్రభుత్వం చేపడుతున్న చర్యలు క్రింది విధంగా వున్నాయి.

- హైదరాబాదు నగరంలో నడుపుతున్న బస్సులపై ప్రతీ సంవత్సరం కార్పొరేషన్ కు వస్తున్న నష్టాలను జి.హెచ్.ఎమ్.సి. ద్వారా తిరిగి చెల్లించడం. మునిసిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ 2015-16 ఆర్థిక సంవత్సరానికి రూ.336.40 కోట్ల మొత్తాన్ని విడుదల చేసింది.

- 2013 ఆర్.పి.ఎస్. భారాన్ని ఎదుర్కొనడానికి, సంస్థకు సహాయంగా ప్రభుత్వం రూ.600.00 కోట్ల మొత్తాన్ని ఇచ్చింది.

- పాత బస్సుల స్థానంలో కొత్త బస్సుల కొనుగోలు, బస్సుల సంఖ్యను పెంచడం నిమిత్తం మిసీ బస్సులతో సహా 1436 బస్సుల సేకరణ కోసం ఆర్థిక సహాయంగా 2016-17 సంవత్సరానికి రూ.350.00 కోట్లను సమకూర్చడం .

- రవాణా శాఖ క్రమబద్ధ తనిఖీల ద్వారా అక్రమ ఆపరేటర్లు అధిక బరువును ఎక్కించకుండా అరికట్టడానికి రవాణా శాఖ, టి.ఎన్.ఆర్.టి.సి. అధికారులతో ఒక సమన్వయ కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం.

నిర్వహణ సామర్థ్యాన్ని మెరుగుపరచడానికి టి.ఎన్.ఆర్.టి.సి. చేపట్టిన చర్యలు :

- మరిన్ని దూర ప్రాంత సర్వీసులను నడపడం

- ఎప్పటికప్పుడు ఆక్యుపెన్సీ రెషియోను మెరుగుపరచడానికి తక్కువ చెల్లింపు సర్వీసులను క్రమబద్ధం చేయడం .

- ఇంధన వినియోగం, విడిభాగాలు, లూబ్రికెంట్లుపై పొదుపు చేయడం, సిబ్బంది సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం మున్నగువాటి ద్వారా ఖర్చులను తగ్గించడం .

● వీలైన చోట్ల సంస్థ ఆస్తుల వినియోగాన్ని పెంచడం ద్వారా నిర్వహణేతర రాబడులను పెంపొందించడం.

అ) అవునండీ.

ఇ) ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశం మేరకే “ఇంటి వద్దకే సర్వీసు” అనే ఉద్దేశంతో తెలంగాణలోని నగరాల మధ్య సర్వీసులను నడపడం కోసం 21 సీట్ల సామర్థ్యం గల “ప్రజా” 100 మిని ఏసి బస్సులను కొనుగోలు చేస్తున్నది. ప్రారంభంలో ఈ మిని ఏసి బస్సులను హైదరాబాద్-వరంగల్, హైదరాబాద్-నిజామాబాద్ రూట్లలో ప్రవేశ పెట్టడమవుతుంది.

అదే విధంగా కండక్టర్లు లేకుండా తక్కువ ఆక్యుపెన్సీ, తక్కువ దూరపు గ్రామీణ రూట్లలో మరో 136 మిని నాన్-ఏసి బస్సులను ప్రవేశపెట్టాలని ప్రతిపాదించడమయింది.

శ్రీ కె. విద్యాసాగర్ రావు: అధ్యక్షా, ఒకనాడు మూతుడేస్థితిలో, ప్రైవేట్ వరం చేసే స్థితిలో ఉన్నటువంటి ఆర్.టి.సి. సంస్థను కాపాడటానికి, సంస్థను పట్టిపరచాలనే ఉద్దేశంతో కృషి చేస్తున్న గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మరియు మంత్రి గారికి సభ్యులందరం అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాము. 70-80 శాతం ప్రజలు ఆర్.టి.సి బస్సుల్లో ప్రయాణం చేస్తారు. కావున, పేద ప్రజల గురించి అనుక్షణం ఆలోచించే మా ముఖ్యమంత్రి గారు పేద ప్రజల లబ్ధి కోసం మినిబస్సులను గ్రామ గ్రామాలకు పంపించే ఏర్పాటు చేస్తున్నందున వారికి ధన్యవాదములు. ఆర్.టి.సి. బస్టాండ్ల యందు వాణిజ్య సముదాయాలను ఏర్పాటు చేసి సంస్థకు ఆదాయం పెంచే దిశగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. తెలంగాణ ఆర్.టి.సి అవార్డులు అందుకొని అభివృద్ధి మార్గంలో ప్రయాణించేలా కృషి చేసిన ముఖ్యమంత్రి గారికి మరియు మంత్రి గారికి ధన్యవాదములు. ఆర్.టి.సి.ని లాభాల బాటలో నడిపించడానికి సర్వశక్తుల కృషి చేయాలని, ప్రతి ఒక్కరు ఆర్.టి.సి. బస్సుల్లోనే ప్రయాణం చేస్తామనే విధంగా ఆర్.టి.సి.ని అభివృద్ధి పరచాలని, ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండేలా చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. ప్రతి మండలం, మునిసిపాలిటీ, పట్టణాల్లోని ప్రజలు సౌకర్యవంతమైన ప్రయాణం చేయడానికి ఏలుగా ఏసి, గరుడ బస్సులను అందుబాటులో ఉంచినట్లైతే ప్రజలకు లబ్ధి చేకూరుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణ ఆర్.టి.సి.ని పటిష్ఠం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్న ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదములు.

11.20 | శ్రీ ఎ. జీవన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, తెలంగాణ ఉద్యమంలో కీలక పాత్ర పోషించిన ఏదైనా సంస్థ బాగుపడాలంటే ముందుగా ఆ సంస్థలోని ఉద్యోగస్థులు బాగుండాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు

ఆర్.టి.సి కార్మికులకు 44 శాతం ఫిట్ మెంట్ పెంచినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత రవాణా శాఖ బలపడడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏ ఏ ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి, మిని బస్సులను ఎప్పటి వరకు, ఎన్ని బస్సులను ప్రవేశ పెడతారు, డ్యూటీలో చనిపోయిన ఆర్.టి.సి కార్మికులకు, వారి పిల్లలకు కారుణ్య నియామకాలు ఇప్పటి వరకు ఎన్ని జరిగాయి, బస్సుల్లో ప్రయాణిస్తున్న ప్రయాణికులకు తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ఇన్స్యూరెన్స్ సౌకర్యం ప్రజలకు కల్పిస్తుందా, ఆ విధమైన ప్రతిపాదనలు మీవద్ద ఏమైనా ఉన్నాయో, రాష్ట్ర రవాణా శాఖ ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగు పరచడానికి బస్టాండ్లలో ఉన్న జాగాలో మిని ధియేటర్లతో బాటు కాంప్లెక్స్లు కట్టి తద్వారా లాభాలు సేకరిస్తారని చెప్పారు అందుకు ఏమైనా ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయో, పండుగ దినాల్లో అన్ని సంస్థల్లోని ఉద్యోగస్థులకు సెలవులు ఉన్నాయి కాని, ఆర్.టి.సిలో మాత్రం దసరా, దీపావళి, రంజాన్ వంటి పండుగలకు సెలవులు లేకపోగా దానికి బదులు లీవు తీసుకోవాలని అంటున్నారు. వీటన్నింటికీ మంత్రిగారు సమాధానం ఇవ్వాలిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, సభ్యులు విద్యాసాగర్ గారు మరియు జీవన్ రెడ్డి గారు అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానంగా రూ.350 కోట్లతో 1400 బస్సులను తీసుకుంటున్నాము. ప్రతి జిల్లా నుండి హైదరాబాద్ నగరానికి కొత్త బస్సులను మరియు ఏసి బస్సులను నడపడం జరుగుతోంది. వచ్చే నెలలో 236 మిని బస్సులను తీసుకుంటాము. 100 ఏసి బస్సులను మొదటగా హైదరాబాద్ నుండి వరంగల్ కు, నిజామాబాద్ నుండి హైదరాబాద్ కు నడపడం జరుగుతుంది. ఒక్కొక్క ఏసి బస్సు రూ.21 లక్షలతోను, నాన్ ఏసి బస్సు రూ.18 లక్షలతోను కొనుగోలు చేసి మిని బస్సులను నడపడం జరుగుతుంది. ఈ మిని బస్సులను పెళ్లిళ్లకు గాని, ఎవరికైనా అవసరం ఉన్నా ఫోన్ చేసిన వారికి ఇంటికే పంపించడం జరుగుతుంది. రూ.45 కోట్లతో మిని బస్సులను తీసుకుని వచ్చే నెల గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిచేత ప్రారంభించబోతున్నాము.

ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో కనీస వసతులు

*ప్రశ్న నెం. 37 (1893) శ్రీమతి డి.కె. అరుణ (గద్వాల), శ్రీ జీవన్ రెడ్డి తాటిపర్తి (జగిత్యాల), డా. జి. చిన్నా రెడ్డి (వనపర్తి), సర్వశ్రీ చల్లా వంశీచంద్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి), ఎస్.ఎ.నంపత్ కుమార్ (అలంపూర్), తమ్మన్న గారి రాంమోహన్ రెడ్డి (పరిగి),

ర్యాగ కృష్ణయ్య (ఎల్.బి.నగర్): - ఉప ముఖ్యమంత్రి (విద్యా శాఖ) గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) 17,000కు పైబడిన ప్రభుత్వ పాఠశాలలలోని విద్యార్థులకు కనీస మౌలిక సదుపాయాలు లేవన్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఆ) ప్రభుత్వ పాఠశాలలలో ప్రవేశాలు విపరీతంగా తగ్గుతూ, ప్రయివేటు పాఠశాలలలో ప్రవేశాలు పెరిగిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;

ఇ) అయితే, ఈ విషయమై తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీ కడియం శ్రీహరి): అ) లేదండీ.

ఆ & ఇ) లేదండీ. ప్రభుత్వ పాఠశాలలో ప్రవేశాలలో ఎటువంటి విపరీత తగ్గుదల లేదు. అయినప్పటికీ, ప్రభుత్వ పాఠశాలలో స్థిరమైన నమోదుకోసం, 2016-17 విద్యా సంవత్సరంలో 4,872 ప్రభుత్వ/స్థానిక సంస్థ ప్రాథమిక పాఠశాలలలో ఇంగ్లీషు మీడియంను ప్రవేశ పెట్టడం ద్వారా 1వ క్లాసులో ప్రవేశాలను అనుమతించడమయింది. ఫలితంగా, 2015-16 సంవత్సరంలో పోలిస్తే 12,012 మంది విద్యార్థులు పెరిగారు. తదుపరి, స్థానిక ఉపాధ్యాయులు, తల్లిదండ్రులు, ప్రజా ప్రతినిధుల ప్రమేయంతో 2016, జూన్ నెలలో “ప్రాఫెసర్ జయశంకర్ బడి బాట” క్రింద నమోదు కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడమయింది. దీనివల్ల ఎటువంటి నమోదు లేని / తక్కువ నమోదు గల కొన్ని పాఠశాలలలో నమోదులు పెరిగాయి.

శ్రీమతి డి.కె. అరుణ: అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు కనీస వసతులు లేని పాఠశాలలు 17వేలు ఉన్నాయనే ప్రశ్నకు లేదండీ అనే సమాధానం ఇచ్చారు. అది వాస్తవము కాదు. చాలా పాఠశాలల్లో ఇంకా త్రాగునీటి వసతి, టాయిలెట్ నిర్మాణం లేక పిల్లలు స్కూలుకి రావడం తగ్గించడమే కాకుండా చాలా ఇబ్బందులు కూడా పడుతున్నారు. ఈ విషయమై కోర్టులు కూడా కలుగచేసుకుని ప్రభుత్వానికి మొట్టకాయలు వేసిన విషయం ఒకసారి గుర్తించాల్సిన అవసరం ఉంది. త్రాగు నీటి వసతి లేని పాఠశాలల్లో కూడా ఇప్పటి వరకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోలేదు. టాయిలెట్ల విషయంలో చాలా పాఠశాలల్లో వుంట్లగా ఆడ పిల్లలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. నీటి వసతి లేక కూడా టాయిలెట్స్ ఉపయోగించలేకపోతున్నారు. గత సంవత్సరం కన్నా ప్రస్తుత సంవత్సరం పాఠశాలల్లోని విద్యార్థుల సంఖ్య చాలా పెద్ద ఎత్తున దాదాపు 57వేలకు పైగా తగ్గిపోయింది. గత సంవత్సరంతో పోల్చుకుంటే ఇంగ్లీషు మీడియం ప్రవేశ పెట్టడం ద్వారా పాఠశాలల్లోని విద్యార్థుల

సంఖ్య పెరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. బడి బాట కార్యక్రమాన్ని కూడా ఈ సంవత్సరం అధికారికంగా సరిగా నిర్వహించలేదనే విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ప్రకారం రెండవ తరగతిలో మాత్రమే అడ్మిషన్లు పెరిగినట్లు, ముఖ్యంగా ఒకటవ తరగతిలో దాదాపు 17వేల పైచిలుకు అడ్మిషన్లు తగ్గినట్లు మాకు ఉన్న అధికారిక సమాచారం. అదే విధంగా 6వ తరగతిలో దాదాపు 19వేల అడ్మిషన్లు తగ్గాయి. గత సంవత్సరం ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 24,12,084 అడ్మిషన్లు ఉంటే ఈ సంవత్సరం 23,57,610 అడ్మిషన్లు ఉన్నాయి. అంటే దాదాపు 54,469 మంది విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గిపోయింది. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లోని విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గి పైవేటు పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య ఎందుకు పెరుగుతోందనే విషయానికి వస్తే, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో టీచర్లు లేకపోవడం, నియమించిన విద్యా వాలెంటీర్లను కూడా ఆలస్యంగా నియమించారు. నియమించిన వారికి జీతాలు కూడా ఇవ్వకోవడం వలన అనేక మంది విద్యా వాలెంటీర్లు మధ్యలోనే మానేస్తున్నారు. డి.ఎస్.సి.ని ఎప్పుడు నిర్వహిస్తారు, గత సారి మంత్రిగారిని ప్రశ్నించినప్పుడు నెల లోవల అంటే మేనెల లోవల డి.ఎస్.సి నిర్వహించి టీచర్ల నియామకం చేపడతామని చెప్పడం జరిగింది. నేటి వరకు డి.ఎస్.సి నిర్వహించలేదు. ఎప్పటిలోగా నిర్వహిస్తారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. త్రాగు నీరు మరియు టాయిలెట్స్ లేని పాఠశాలల్లో ఎప్పటిలోగా వసతులు చేపడతారు? దాదాపు 23వేల తరగతి గదులు కనిపించకుండా పోయాయి. 33వేల తరగతి గదులు కూలిపోయి శిథిలావస్థకు చేరుకునే పరిస్థితిలో ఉన్నాయి. వాటి పైన ప్రభుత్వం ఏ విధమైన నిర్ణయం తీసుకుంటోంది? కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ప్రతి గ్రామంలోనూ విద్యార్థుల సంఖ్యకు తగ్గట్టుగా తరగతి గదులను నిర్మించడం జరిగింది. ఈ రోజు ఇంకా తరగతి గదుల కొరత విషయానికి వచ్చినప్పుడు..

11.30
ఉ.

(మైక్ కట్ చేయబడింది.)

శ్రీ టి.జీవన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మౌలిక వసతుల లేమితో విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గిందన్న ప్రశ్నకు మంత్రి గారు లేదని సమాధానం ఇచ్చారు. డి.కె.అరుణ గారు చెప్పినట్లు ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 54మంది విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గిపోయిందే విషయం పాఠశాల విద్యాశాఖ వారు అందించినది. సుప్రీంకోర్టురాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సూచన చేసింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రణాళికా బద్ధంగా పాఠశాలల్లో విద్యా బోధన మరియు కావలసిన వసతి సదుపాయాలు మెరుగుపరచడానికి మేము ప్రణాళిక రూపొందిస్తామని సుప్రీం కోర్టుకు లేఖ ఇస్తే, ఎనిమిది వారాల్లోపు మీరు దానిని కంపెల్ చేసి,

రిపోర్టు ఇవ్వాలని సుప్రీంకోర్టు ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఈ మాట వాస్తవమా, కాదా అనే విషయాన్ని ఉప ముఖ్య మంత్రి గారు తెలియజేయాలని కోరుకుంటున్నాను. మీ ప్రభుత్వ ప్రణాళిక ఏమిటి, ఏ విధంగా విద్యాబోధనను మెరుగుపరచబోతున్నారు, ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గడానికి రెండు కారణాలు మౌలిక సదుపాయాల లేమి, రెండవది బోధన మాధ్యమమని పేర్కొంటున్నాను. ఒకటవ తరగతిలో ఆంగ్ల మాధ్యమాన్ని చేపట్టాలనుకుంటున్నారో, ఈ విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వం కేవలం అనుమతిని మాత్రమే ఇచ్చింది. దానికి కావలసిన బోధనా సిబ్బందిని పేరెంట్స్ కమిటీ ఏర్పాటు చేసుకుంటోంది. ప్రభుత్వం ఒక రూపాయి కూడా ఆర్థిక భారం మోయకుండా, గ్రామస్థులపై ఆర్థికంగా భారం వేస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ కమిటీమెంట్ ఏమిటి, ఆంగ్ల మాధ్యమంలో నిర్బంధ ఉచిత విద్యాబోధన కల్పించడం ఈ ప్రభుత్వ బాధ్యత. కేజీ టు పిజీ.....

(మైకు కట్ చేయబడింది)

శ్రీ కడియం శ్రీహరి అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు జీవన్ రెడ్డి గారు, డి.కె.అరుణ గారు లేవనెత్తిన అంశాలపై మాట్లాడడానికి, సమాధానాలు ఇవ్వడానికి, వీరు లేవనెత్తే అంశాలను సమాధానం చెప్పాలంటే, విద్యా వ్యవస్థపై మాట్లాడడానికి అర గంటపైబడిన సమయం కావాలి. వీరు మాట్లాడుతూ, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు గ్రామ, గ్రామాన స్కూల్ బిల్డింగులు నిర్మించామనీ, అవి కూలిపోయి, మాయమైపోయాయని అంటున్నారు. రెండు సంవత్సరాల కాలంలోనే కూలిపోతాయా, ఏమి మాట్లాడుతున్నారో వారికేమైనా అర్థం అవుతోందా తెలుస్తోందా, స్పీకర్ గారు సమయం కేటాయిస్తే, పెద్దలు జనారెడ్డిగారు ఒప్పుకుంటే, మొత్తం ఎడ్యుకేషన్ పై చర్చించేందుకు, గతంలో మీరు ఏమి చేశారో, మేము ఏమి చేస్తున్నామో తెలపడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.

శ్రీ కె. జనారెడ్డి: అధ్యక్షా, ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్ పై మాట్లాడేందుకు ఎక్కువ సమయం వడుతుంది. స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ పై మాట్లాడేందుకు అర గంట డిస్కస్స్ పెట్టాలని కోరుకుంటున్నాను.

MR. SPEAKER: Okay. Accepted. The remaining questions are postponed.

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

“రైతు సమస్యలు రుణ మాఫీ మరియు ఇన్ ఫుల్ నబ్బిడ్డి” గురించి శ్రీ కె. జనారెడ్డి గారు మరియు ఇతరులు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.

“బి.సిలకు సబ్ ప్లాన్ మరియు చేతి వృత్తుల వారి సంక్షేమం” గురించి శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి గారు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.

“డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్ల నిర్మాణం” గురించి శ్రీ ఎ. రేమంత్ రెడ్డి గారు మరియు ఇతరులు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.

“మధ్యాహ్న బోజన పథక కార్మికులకు వేతన బకాయిలను చెల్లించడం” గురించి శ్రీ సున్నం రాజయ్య గారు ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.

ప్రభుత్వ బిల్లు

తెలంగాణ (ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిపాలనా ట్రీబ్యునలు నుండి హైదరాబాదులోని ఉన్నత న్యాయస్థాన వ్యవస్థకు తెలంగాణ పెండింగు కేసులు బదిలీ) బిల్లు, 2016

((ప్రతిపాదించబడినది))

SRI THUMMALANAGESWAR RAO: Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to move:

“That leave be granted to introduce the Telangana (Transfer of Pending Cases of State of Telangana from the A.P. Administrative Tribunal to High Court of Judicature at Hyderabad) Bill, 2016.”

MR. SPEAKER: Motion moved. The question is:

“That leave be granted to introduce the Telangana (Transfer of Pending Cases of State of Telangana from the A.P. Administrative Tribunal to High Court of Judicature at Hyderabad) Bill, 2016.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

జీరో అవర్

శ్రీ గంపా గోవర్ధన్ (కామారెడ్డి): అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్న విద్యాశాఖామంత్రి ఉపముఖ్యమంత్రి గారికి సంబంధించినది. కామారెడ్డి నియోజకవర్గంలో 1972-73 సంవత్సరంలో సి.ఓ.ఎస్ డిగ్రీ కాలేజీ ప్రారంభమైంది. 262 ఎకరాల స్థలాన్ని తీసుకుని అప్పటి ప్రజాప్రతినిధులు కామారెడ్డి కాలేజీ ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీని నడపడం జరిగింది. 1980 సంవత్సరంలో పిల్లలంతా ఉద్యమం చేస్తే ప్రభుత్వం 1983 సంవత్సరంలో ఈ కాలేజీని టేకోవర్ చేసింది. అప్పటి నుంచి ఆ కళాశాల ప్రభుత్వ ఆధీనంలో నడుపబడుతోంది. ప్రిన్సిపల్, టెక్నర్స్ మరియు సిబ్బందికి ప్రభుత్వమే వేతనాలు చెల్లిస్తోంది. ఆ 262 ఎకరాలనుంచి సుమారు 190 ఎకరాలు వివిధ ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలకు సొసైటీ స్థలాన్ని ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా 80 ఎకరాల భూమి సొసైటీకి ఉంది. మొత్తం కామారెడ్డి కాలేజీ ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ వారు తీర్మానం చేసి, యునానిమస్ గా సొసైటీని రద్దు చేస్తున్నామని, ప్రభుత్వానికి వ్రాయడం జరిగిందని, డిగ్రీ కాలేజీకి 80 ఎకరాలు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారని చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయం రెండు సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వం వద్ద పెండింగ్ లో ఉంది. ఈ విషయాన్ని వెంటనే టేకోవర్ చేయాలని, విద్యార్థుల ఉద్యమాన్ని ఆపే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని గౌరవ విద్యాశాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాను. తప్పకుండా ఆ విషయాన్ని త్వరలోనే పరిష్కరిస్తాను.

శ్రీమతి ఎన్.వద్మావతి రెడ్డి (కోదాడ): అధ్యక్షా, ఇది స్కూళ్ల యూనిఫార్మ్స్ కి సంబంధించిన ప్రశ్న. ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వ స్కూళ్లలోని పిల్లలకు సంబంధించిన యూనిఫార్మ్స్ నష్టై కాలేదు. దేనివలన నష్టై కాలేదు, ఎప్పటిలోపు నష్టై చేస్తారని అడుగుతున్నాను. మా నియోజకవర్గానికి దాదాపు 15 మేల స్కూల్ యూనిఫార్మ్స్ రావలసి ఉన్నాయి. చిన్న పిల్లలకి యూనిఫార్మ్ అంటే It is a matter of pride for anybody whether it is Police Uniform or Air-Force Uniform or Navy Uniform. The Uniform has a great meaning. It has meaning of pride. చిన్న పిల్లలు స్కూళ్లకు యూనిఫార్మ్ వేసుకుని ఉత్సాహంగా వెళుతుంటారు. కనుక దయచేసి ఆ చిన్న మనసులను నొప్పించకుండా, ఎడ్యుకేషన్ లో వారు ముందుకు వెళ్లే విధంగా చూడాలని, అదేవిధంగా యూనిఫార్మ్ ల క్లాత్ క్వాలిటీ కూడా బాగుండడం లేదు. కనుక ఈ విషయాలన్నింటినీ గమనించాలని కోరుకుంటూ ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కడియం శ్రీహరి: అధ్యక్షా, గౌరవభ్యురాలు తెలిపిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ (మహబూబ్ నగర్): అధ్యక్షా, గతంలో మీరు (స్పీకర్ గారు) ఉద్యమకారులు. మేము ఉద్యమకారులం. ఈ సభలో ప్రశ్నోత్తరాల్లో మాట్లాడితే కొన్ని సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయని, కొంతమంది ప్రజలు మాకు ప్రశ్నలు అందజేస్తారు. మేము ఏ ప్రశ్న అడిగినా అది చివరలో వస్తోంది. డిస్కషన్ కి వస్తాయని ఎదురు చూస్తుంటాము. కాని రెండు, మూడు ప్రశ్నలపై గంటలు గంటలు మాట్లాడుతున్నందున ప్రశ్నోత్తరాల సమయం పూర్తవుతోంది. కనీసం వేసిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇళ్లకు పంపమని సెక్రటరీ గారి వద్దకు చాలాసార్లు తిరిగినందున, దానికి సమాధానంగా వారు సమాధానాలు పంపామని మాట్లాడుతున్నారు. మా ముఖాలు చూడగానే ఈ విధంగా ఎందుకు జరుగుతోందో మాకు అర్థం కావడం లేదు. అధికార పార్టీలో ఉన్న ఇంతమంది ఎమ్.ఎల్.ఎ.లకు కనీసం మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించకుండా, సీట్ల వద్ద తిరుగుతూ గౌరవం లేకుండా ఉంటే మా పరిస్థితి ఏమిటో అర్థం కావడం లేదు.

ఆర్.టి.సి. సంస్థకి సంబంధించిన ప్రశ్న ఆర్.టి.సి. సంస్థకు రోజుకి కోటి రూపాయలు నష్టం వస్తోంది. దానికి కారణాలు ఆంధ్ర రాష్ట్రం నుంచి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి దాదాపు వెయ్యి నుంచి 1200 బస్సులు, తెలంగాణ రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి ప్రైవేట్ బస్సులు ప్రయాణిస్తున్నాయి.

11.40 జెసి. దివాకర్ రెడ్డి అనేటువంటి వ్యక్తి మంచిరేవుల నుంచి **ఉ.** బెంగుళూరు వరకు ప్రైవేటు బస్సును వేశారు. విచ్చల విడిగా ప్రైవేటు బస్సులు నడపడానికి అవకాశం ఇవ్వకూడదు. స్టేజ్ క్వారంటైన్ పేరు మీద పెళ్లిళ్లు, విహార యాత్రలకు తీసుకున్నట్లు వర్మిషన్ తీసుకొని ఆన్ లైన్ బుకింగ్ సెంటర్లను అక్కడిక్కడ పెట్టి బస్సులను రోజు నడుపుతున్నారు. దాదాపు 800 ఆర్.టి.సి. బస్సులు ఆంధ్ర నుంచి ఇక్కడకు వస్తున్నాయి. ఆంధ్ర తెలంగాణ ఒప్పందం ప్రకారం ఫిఫ్టీ, ఫిఫ్టీ బస్సులను నడపవలసి ఉన్నది. ఆ విషయమై ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ గారు, చీఫ్ సెక్రటరీ గారు ఆంధ్ర సెక్రటరీకి లెటర్ రాసినా కూడా ఎటువంటి స్పందన లేదు. దీని వలన తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి, ఆర్.టి.సి కి దాదాపు కోటి రూపాయల నష్టం జరుగుతున్నది. దయచేసి మంత్రిగారు ఆంధ్ర ప్రభుత్వంతో మాట్లాడి ఫిఫ్టీ, ఫిఫ్టీ ఆర్డీనీ బస్సులను నడపవలసినదిగా కోరుతున్నాను. ప్రైవేటు బస్సులను పూర్తిగా రద్దు చేయండి. కొత్త ఆర్.టి.సి. బస్సులను కొనుక్కొని నడిపితే ఖచ్చితంగా

ఆర్థిసికి లాభం వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. దసరాకు ఇవ్వవలసినటువంటి బకాయిలు సంక్రాంతి నాటికైనా ఇవ్వవలసినదిగా మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. వాహనాల సింగిల్ పర్మిట్ విధానం కూడా ఆంధ్ర ప్రభుత్వంతో ముడి పడి ఉంది. అక్కడికి వెళ్లి మా ముఖ్యమంత్రిగారి అనుమతితో మేము మాట్లాడిరావడం జరిగింది. మంత్రిగారు కూడా చొరవ తీసుకొని ఈ రెండింటిపైన మీటింగ్ పెట్టి అమలు చేసినట్లయితే ఆర్.టి.సి. ఖచ్చితంగా లాభాల్లో నడుస్తుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని దాదాపు 3000వేల వాహనాలు చాలా రకాలుగా సింగిల్ పర్మిట్ లేకుండా ఇబ్బంది పడుతున్నందున ఈ రెండింటి పైన దృష్టిపెట్టి ఎప్పటిలోపు పూర్తి చేస్తారని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

శ్రీ.పి.మహేందర్ రెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు శ్రీనివాస్ గాడ్ గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పకుండా పరిష్కారాలు చేస్తాము.

جناب سید احمد پاشا قادری (Janab Syed Ahmed Pasha Quadri): جناب انسٹیکر صاحب! میں آپ کے ذریعہ ہومسفر اور بلدیہ کے منسٹر کو توجہ دلانا چاہتا ہوں۔ اس وقت شہر حیدرآباد میں کھیلے جا رہے ہیں۔ مغرب تا جڑوں پر ٹرا فلک پولیس اور بلدیہ کا قلم بڑھتا جا رہا ہے۔ ایک بڑے پیمانہ پر ان کے پاس منصوبہ ہے کہ ان تمام لوگوں کو فٹ پاھوں سے بے دخل کریں اور بے روزگار کر دیں۔ عدالتوں سے آرڈر آنے کی بات کرتے ہیں اور کہتے ہیں کہ عدالتوں سے ہم کو آرڈر آیا ہے۔ عدالتوں میں درخواست جیسے داخل کی گئی ہے اور ٹی آرڈر دے گا۔ سوال یہ ہوتا ہے کہ برسوں سے لوگ فٹ پاھوں پر کاروبار کر رہے ہیں، اور یہ کاروبار بلدیہ اور ٹرا فلک پولیس کی وجہ سے ہو رہے ہیں۔ ابتدا میں ان لوگوں نے ان کو کاروبار کرنے کا موقع دیا، ان کے کاروبار مضبوط ہو گئے تو آج اچانک ان کو بے روزگار کرنے کی بات کی جا رہی ہے۔ مغرب ٹھیکہ بندی چلانے والے میوہ لے کر نکلتے ہیں تو ٹرا فلک پولیس کی جانب سے پورا میوہ رو ڈپر چھینک دیا جاتا ہے اور مسلمان کو لے جا کر گوشہ گل اسٹیڈیم میں رکھا جاتا ہے جہاں پر ان کا پورا furniture ٹوٹ جاتا اور ان کا پورا انتظام ہو جاتا۔ اتنا ظلم ہو رہا ہے۔ سلطان بازار کوٹھی، پرانہ پل، نیابلی، چتر گڑھی، چار مہار، مہدی پٹنم، مہلی وغیرہ، پورے حیدرآباد میں بڑے پیمانہ پر یہ کوشش چل رہی ہے۔ ابھی کل ہی ٹھیکہ پولیس کی طرف سے نوٹس دی گئی ہیں کہ فٹ پاھوں کو خالی کر دیں۔ ہم فٹ پاھوں پر قبضے کرنے والوں کی تائید میں نہیں ہیں، لیکن یہ ڈالے کون، کس نے ان کو وہاں بٹھایا؟ یہ ٹرا فلک پولیس اور بلدیہ ہی کے لوگوں نے ان کو بٹھایا ہے۔ چالیس چالیس سال سے یہ لوگ کاروبار کر رہے ہیں۔ ہر چھوٹے دن میں ان کو پریشان کیا جاتا ہے۔ ہندوستان میں رہنے والے مغرب لوگوں کو بے روزگار کا کوئی تحفظ نہیں، کبھی پولیس آ کر ٹھاکہ کبھی بلدیہ کے آ کر ٹھاکہ دیتے ہیں۔ یہ اتنی زیادتی ہو رہی ہے، اتنا ظلم ہو رہا ہے کہ میں بیان نہیں کر سکتا۔ Zero Hour کا وقت بہت کم ہوتا، لہذا میں اپنی بات مختصر کرتے ہوئے منسٹر صاحب سے کہوں گا کہ وہ ٹی ایم ایل این کی ایک میٹنگ بلائیں اور اس وقت تک تا جڑوں کے سلسلہ میں کوئی مداخلت نہ ہو۔ آپ ان عہدیداروں کو روک کے آپ مشورہ کیجئے، ہم بھی تعاون کریں گے ان کو فٹ پاھوں سے ہٹانے کے لئے۔ لیکن متبادل انتظام کر کے ان کو ہٹانے کا ایک دم ان کو بے روزگار کر دیں گے تو حیدرآباد میں بڑے پیمانے پر بلا ٹھانڈا ہو۔ ملت ہزاروں کی تعداد میں لوگ بے روزگار ہوں گے اور اس کی ذمہ داری حکومت پر جائے گی۔ میں امید کرتا ہوں کہ منسٹر صاحب فوری اس سلسلہ میں ایک میٹنگ بلائیں گے اور اس مسئلہ کو حل کریں گے۔

جناب کے تاجدار مارا راجو (Janab K.Taraka Rama Rao): سینئر ایم ایل اے پاشاہ قمار قادی صاحب نے جو مسئلہ اٹھایا، اس کو ٹ کیا گیا۔ جم ضرور ایک مینٹک بلانیں گے اور آپ نے فٹ چھوئے پر کاروا کر کے والوں کا جو مسئلہ اٹھایا، اس پر پوری طرح سے discuss کر کے آجے طیں گے۔

శ్రీ డి.చిన్నయ్యః బెల్లంపల్లి నియోజకవర్గంలో 1926వ సంవత్సరంలో సంగరేణి స్థాపించబడింది. రాసురాసు అక్కడ నుంచి మైన్స్ వేరు వేరు ప్రాంతాలకు వెళ్లిపోవడం జరిగింది. అక్కడ ఉన్నటువంటి భూమిని మొత్తం సంగరేణి వాళ్లు లీజ్ కు తీసుకున్నారు. ఒక ప్రక్క మొత్తం సంగరేణి ల్యాండ్స్ ఉన్నాయి. మరొక ప్రక్క ప్రభుత్వ ల్యాండ్స్ ఉన్నాయి. కానీ, పట్టణంలో ఉన్నటువంటి లక్ష జనాభా ప్రజలందరూ సుమారు సమారు 60,70 సంవత్సరాల నుంచి పర్మిషన్ లేకుండా ఇళ్లు కట్టుకొని నివసిస్తున్నారు. అయితే ఆ ఇళ్లకు సంబంధించిన పట్టాల కోసం మేము గత శాసనసభ సమావేశాల సమయంలోనే పట్టాలు ఇవ్వమని ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అయితే ఇప్పుడు సంగరేణి వాళ్లు పాత ఇళ్లను కూలగొట్టి కొత్త ఇళ్లను కట్టుకోవాలంటే పర్మిషన్ ఇవ్వడం లేదు. అది ప్రభుత్వ ల్యాండ్ కాదు కాబట్టి మున్సిపాలిటీ వారు పర్మిషన్ ఇవ్వలేరు. ఆ ప్రదేశంలో ప్రజలు ఇళ్లు కట్టుకోవాలంటే సంగరేణి వాళ్లు దౌర్జన్యంగా కూలగొడుతున్నారు. గతంలో ఎవరైతే ఇళ్లు కట్టుకొని ఉన్నారో వాళ్లకు ఇళ్ల పట్టాలు ఇవ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను. బెల్లం పల్లి డివిజన్ లో ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, ఫిష్ మార్కెట్, కూరగాయల మార్కెట్ యార్డ్ కట్టాలను కుంటే అక్కడ వాళ్లు స్థలం ఇవ్వడం లేదు కాబట్టి దయచేసి పర్మిషన్ ను ఇప్పించాల్సింగా సంబంధిత మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వర రావు: గౌరవ సభ్యులు సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, దేశ సమగ్రత, దేశ సమైక్యతను దెబ్బతీయాలని, మత సామరస్యానికి అటంకం కలిగించాలని, దేశ అభివృద్ధిని అడ్డుకోవాలని మన దేశంలో ముఖ్యంగా హైదరాబాద్ నగరంలో 2013 ఫిబ్రవరి 21వ తేదీన ఇండియన్ ముజాహిద్దీన్ అనేఉగ్రవాద సంస్థచేసినటువంటి బాంబు పేలుళ్లలో నిండు గర్భిణితో సహా 18మంది మూడు సంవత్సరాల క్రితం మన హైదరాబాద్ నగరం, దిల్ సుఖ్ నగర్ లో చనిపోయారు. 131మంది గాయపడ్డారు. ఇంకా అనేకమంది వికలాంగులుగా ఉన్నారు. ఈ రోజు నేను ఎన్.ఐ.ఎ. కోర్టును, దర్యాప్తుచేసినటువంటి పోలీసు అధికారులను మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఆ దోషులకు నిన్నటిరోజున ఉరి శిక్ష విధించడం జరిగింది. అందులో ప్రధాన నిందితుడు అయినటువంటి రియాలజ్ బక్ర్ అనే వ్యక్తి తప్పించుకొని పాకిస్తాన్ లో

ఉన్నాడు. ఆ ప్రధాననిందితుడిని కూడా కేంద్రప్రభుత్వంతో మాట్లాడి మన దేశానికి తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేయమని మీ ద్వారా రాష్ట్రప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. 2007 సంవత్సరంలో కూడా గోకుల్ చాట్ బండార్ లో, లుంబినీ పార్క్ లో కూడా బాంబు పేకుళ్లు జరిగితే అందులో సుమారు 45 మంది చనిపోయారు. ఆ దోషులకు కూడా కఠినంగా శిక్ష వడే విధంగా రాష్ట్రప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. ఉగ్రవాదం ఎక్కడ ఏ రూపంలో ఉన్నా ఉక్కుపాదంతో అణచివేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. హైదరాబాద్ నగరంలో ఐ.ఎస్.ఐ.ఎస్.ఐ. కి సంబంధించినటువంటి ఉగ్రవాద సంస్థ ఈ రోజు యువకులను ఆకర్షించే ప్రయత్నం చేస్తున్నది. మనం చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలని తెలియజేస్తున్నాను. పోలీసులు సాహసోపేతంగా ఉగ్రవాదాన్ని అణచి చర్యలో కానీ, ఉగ్రవాదులకు ఉరి శిక్ష వడడంలో చేసినటువంటి ప్రయత్నానికి మన సభ తరపున అభినందనలు తెలియజేయవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి.మహేందర్ రెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు కిషన్ రెడ్డి గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. తప్పకుండా పరిష్కారాలు చేస్తాము.

11.50 శ్రీ దొంతి మాధవ రెడ్డి (నర్సంపేట): మా నియోజకవర్గంలో **ఉ.** మంచి నీటి సరఫరా పథకానికి 138 ఆవాస గ్రామాలు, నర్సంపేట నియోజక వర్గంలో ఒకటి, ఖానాపూర్ మండలంలో 9 గ్రామాలు, 30 ఆవాస గ్రామాలకు 10 సంవత్సరాల నుంచి మంచి నీటి సరఫరా అందిస్తున్నాము. దీని మెయింటెనెన్స్ కు సుమారుగా రూ.2 కోట్లు కావాలని డిప్యూటీ సెలెక్షన్ కమిటీ ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకు ఆ నిధులను విడుదల చేయనందున మంచి నీటి పథకం సరఫరా నిలిచిపోయింది. వెంటనే నిధులు విడుదల చేసి మంచి నీటి సరఫరా పథకాన్ని తిరిగి ప్రారంభించే విధంగా ఆదేశాలు ఇవ్వాలిగా పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు: గౌరవ సభ్యులు మాధవరెడ్డి గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత శాఖకు నివేదిస్తాను.

శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ (ఖమ్మం): బ్రాన్స్ ఫోర్డ్ మినిస్టర్ గారికి సంబంధించిన విషయం, మా ఖమ్మం జిల్లాలో కొత్త బస్టాండ్ ఏర్పాటు చేయడం కోసం మా మంత్రి గారి చొరవతో దాదాపు 7 ఏకరాల 30 గుంటల పైమ్ ల్యాండ్ ఎస్.ఎస్.పి. క్యాంప్ లో ఇవ్వడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కొత్త బస్టాండ్ ను హైటెక్ హంగులతో ఏర్పాటు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా హామీ ఇచ్చారు. కానీ దానికి సంబంధించి ఇప్పటి వరకు టెండర్లు పిలవలేదు. అక్కడ ప్రజల్లో రకరకాలైన అనుమానాలు వస్తున్నాయి, కాబట్టి దయచేసి రవాణా

శాఖ మంత్రి గారిని, అలాగే ఆర్.టి.సి. ఛైర్మన్ గారు కూడా చొరవ తీసుకొని త్వరగా టెండర్లు పిలిచే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు అజయ్ గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము. త్వరలోనే పరిష్కరిస్తాము.

శ్రీ ఎ. రేవంత్ రెడ్డి (కొడంగల్): ఏజన్సీ ప్రాంతాల్లో గౌడ కులస్తులు ఎవరైతే ఉన్నారో 5వ షెడ్యూల్ ప్రాంతాలలో ఉండే వారికి రాజ్యాంగం షెడ్యూల్ 1950, ఆర్టికల్ 342 ప్రకారం వారికి ఎస్.టి.లుగా కుల ధృవీకరణ సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వాలి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత కూడా జి.ఓ.నెం.5, 2014, జి.ఓ.నెం.2, 2015లో కూడా ఏజన్సీ ప్రాంతాలలో ఉండే గౌడ్ కులస్తులకు ఎస్.టి. కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వాలి చేయమని ప్రభుత్వాలు ఆదేశాలు ఇచ్చినా, ఖమ్మం, మహబూబాబాద్, మహబూబ్ నగర్ లో షెడ్యూల్లు ప్రాంతాలలో ఉన్న ఈ గౌడ కులస్తులకు సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వకపోవడం వల్ల వారికున్న గౌడ సంఘాలను రద్దు చేయడం వల్ల కులవ్యత్తుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయం రావడం లేదు. 1/70 ప్రకారం అక్కడ భూములను ఇతరులు కొనుగోలు చేయలేరు. ఎవరన్నా గతంలో వారి పూర్వీకులు కొన్న వాటిని కూడా రద్దు చేయడంతో ఈరోజు వారి పిల్లలకు వారసత్వం క్రింద బ్రాన్స్ ఫోర్డ్ చేయడానికి లేకుండా పోతోంది. కొత్త భూములు కొనుగోలునడానికి లేకుండా పోతోంది. పొలాల్లో ఉండే పాత చెట్లను కూడా గీత కార్మికులు ఏమీ చేయకుండా భూములున్న వారి దగ్గరకు వెళ్లి వారి మీద ఆధారపడి వారి చెట్లను కొనుగోలు చేసుకొని వారు కులవ్యత్తిని చేపట్టాల్సి వస్తోంది. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆదేశాలను కూడా క్రింది అధికారులు అమలు చేయడం లేదు కాబట్టి 1/70 ప్రాంతంలో ఉన్న గౌడ్ లందరికీ కూడా ఎస్.టి. కమ్యూనిటీ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వాలి చేసే విధంగా దీన్ని అమలు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ.చందూలాల్: గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలను నోట్ చేసుకున్నాము, జవాబులు పంపించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ మతి గొంగిడి సునీత (ఆలేరు): ఇది విద్యా శాఖకు సంబంధించిన విషయం. ముఖ్యంగా యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లాలో ఒక డిగ్రీ అండ్ పి.జీ. కాలేజీ ఉంది. గతంలో నల్గొండ జిల్లాలో మహాత్మా గాంధీ యూనివర్సిటీ ఉన్నందున ఈ కళాశాలను ఆ యూనివర్సిటీకి అనుబంధంగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్. గారు పరిపాలనా సౌలభ్యం కోసం చిన్న జిల్లాలను ఏర్పాటు చేయడం వల్ల ప్రజలంతా చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. డిగ్రీ అండ్ పి.జీ. కళాశాల వారు కోరుకొనేది ఒకటే విద్యా శాఖలో తాము ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తప్పకుండా

جناب محمد معظم خاں (Janab Mohd. Moazam Khan): اینٹیکر صاحب! میں آپ کے ذریعہ بلدیہ کے منسٹر صاحب سے یہ کہنا چاہ رہا ہوں کہ میرے حلقہ اسمبلی بہادر پورہ میں میرے عالم ٹینک ہے اور ہمارے حلقہ اسمبلی میں سے موسیٰ ندی بہتی ہے۔ آج بہادر پورہ، واجدہ نگر اور surrounding areas میں پمپروں کی کثرت ہو گئی ہے اور بہت سے لوگوں کی صحت خراب ہو رہی ہے۔ ان کو کیا بیماریاں آ رہی ہیں بلیمیر یا باہور ہے؟ وہ ڈیٹو ہو رہا ہے اور دیگر بیماریاں وہاں پیدا ہو رہی ہیں۔ بار بار کشمر بلدیہ سے یہ کہا گیا ہے کہ میرے عالم ٹینک میں تیل بھر چکی ہے، وہ ایک beautiful lake ہے، تیل ہونے کی وجہ سے پورے طالب میں پانی کی نظر نہیں آ رہا ہے۔

اور اس کی طرف سے بہت پشیمور ہے میں اور بازو سے موٹی لمبی بہہ رہی ہے اور وہاں زو پارک بھی ہے جس کی وجہ سے
surrounding areas میں کچھ بہت بڑے گھر ہیں۔ میں آپ کے ذریعہ منظر صواب سے کہنا چاہ رہا ہوں کہ آپ کی کچھ ایسی
عہدیداروں کو ہدایت دے کر ان کی اس تالاب کو صاف کروائیے اور موٹی لمبی اور surrounding areas میں روٹیں ڈال کر
صاف صفائی کا انتظام کیجئے۔ شکریہ۔

جناب کے تالابدار (Janab K.Taraka Rama Rao): جناب معظم خاں صاحب نے میرا عالم ٹیک کی صفائی
کے سلسلہ میں جو مسئلہ اٹھایا، اس پر اس کی روٹیں ڈالنے کی۔

శ్రీ తీగల కృష్ణారెడ్డి (మహేశ్వరం): అధ్యక్షా, మహేశ్వరం
నియోజక వర్గంలో బస్ డిపో ఇచ్చారు. అది మహేశ్వరానికి చాలా
దూరంగా ఉంది. ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. బస్ డిపో
బదులు మహేశ్వరంలో బస్టాండ్ కట్టాలని మంత్రిగారిని
కోరుతున్నాను. అక్కడి నుండి వేరే ప్రాంతాలకు 70 బస్సులు
నడుస్తున్నాయి. అందులో చాలా పాత బస్సులున్నాయి. ఇరవై
కోట్ బస్సులు వేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్
చేసుకున్నాను. తదుపరి పరిష్కారం చేస్తాము.

శ్రీ ఆర్. కృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారికి
సంబంధించిన ప్రశ్న. ప్రధానంగా మన రాష్ట్రంలో చెరకు రైతులకు
చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు రూ.3వేలు మాత్రమే ఇస్తున్నాయి. కర్నాటక
రాష్ట్రంలోని చెక్కర ఫ్యాక్టరీలో రూ.4200, మహారాష్ట్రలో రూ.4000
ఇస్తున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు రైతులను దోపిడీ
చేస్తున్నాయి. రైతులకు ఉత్పత్తి వ్యయమే రూ.2200, ట్రాన్స్ పోర్టుతో
కలిపి రూ.3000 అవుతుంది. కాబట్టి వారి దోపిడీలను అరికట్టడానికి
చెరకు రైతులకు రూ.4వేలు, రూ.4200 ఇవ్వాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పోచారం శ్రీనివాస్ రెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన
అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ కె. యాదయ్య (చేవెళ్ళ): అధ్యక్షా, చేవెళ్ళ నియోజక
వర్గంలో జి.బి.111 వల్ల 84 గ్రామాలకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది.
పది గ్రామాలలో పెనాల్టీ కట్టకున్నా దానికి తగ్గట్టు ఫార్మ్ హౌస్ లు
కట్టుకుంటే వాటిని కూలగొడుతున్నారు. ఆ జిబ్బను ఎత్తివేయడం
కాని సవరించేది ఏమైనా ఉందా చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన
విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. దానికి తగిన విధంగా వారికి
సమాధానం ఇస్తాము.

డా.జి. చిన్నారెడ్డి: అధ్యక్షా, చాలాకాలంగా ఎర్న్ స్ట్రెట్
మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని మూడు ప్రాంతాలు వనపర్తి,
నాగర్ కర్నూల్, కల్వకుర్తి ప్రాంతాలు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ అయ్యాయి.
మేము రైల్వే లైన్ కోసం ఎదురు చూస్తున్నాము. రాయచూర్ నుండి
మాచెర్లకు ఉన్న రైల్వే లైన్ చాలా కాలం క్రితం సర్వే అయింది. దాని
నిర్మాణం మాత్రం చేపట్టలేదు. ఇందులో భాగమైన రాయచూర్ -
గద్వాల లైన్ పూర్తి అయి రైల్వే నడుస్తున్నాయి. ఇప్పుడు గద్వాల
నుండి మాచర్లకు రైల్వే లైన్ కావాలి. దాని పొడవు 233 కిలోమీటర్లు.
దీనికి రూ.1000కోట్లు అవుతుందని ఎస్ఐమేట్ తయారు చేశారు.
ఆ ప్రకారం మినిస్ట్రీ ఆఫ్ రైల్వేస్ నుండి జాయింట్ వెంచర్ ఏర్పాటు
చేయడానికి ఒక మెమోరాండమ్ ఆఫ్ ఆండర్స్టాండింగ్
చేసుకున్నారు. దాని ప్రకారం మినిస్ట్రీ ఆఫ్ రైల్వేస్ 49 శాతం,
తెలంగాణ ప్రభుత్వం 51 శాతం ఖర్చులు భరించాలని 2016,
ఫిబ్రవరిలో మెమోరాండమ్ వ్రాసుకున్నాము. కనీసం వచ్చే బడ్జెట్ లో
అయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కొంత బడ్జెట్ దీని కోసం కేటాయించి,
మేము కేటాయించామని, మీరు కూడా కేటాయించాలని కేంద్రానికి
వ్రాస్తే బాగుంటుంది. మహబూబ్ నగర్ లోని మూడు ప్రధాన
పట్టణాలలోని గద్వాలకు వచ్చింది. గద్వాలను లింక్ చేస్తూ వనపర్తి,
నాగర్ కర్నూల్, కల్వకుర్తి, దేవరకొండ మీదుగా మాచర్లకు రావడానికి
అవకాశం ఉంటుంది. ఈ ప్రాంత అభివృద్ధికి రైల్వే లైన్
ఉపయోగపడుతుంది. మంత్రివర్గంలోని వారు నోట్ చేసుకొని
ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలియ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తుమ్మల నాగేశ్వరరావు: గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని
ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువెళతాము.

శ్రీ మహ్మద్ షకీల్ (బోధన్): భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని
విధంగా రూ.51వేలు షాదీ ముబారక్, కల్యాణ లక్ష్మీ స్కీమ్ క్రింద
తెలంగాణ ఆడబిడ్డల పెండ్లి కోసం ఇస్తున్నారు. ఇది ముఖ్యమంత్రి
గారు ప్రవేశ పెట్టిన గొప్ప పథకం. ఈ మధ్య నా నియోజక వర్గంలో
ఒక కేసు నా దృష్టికి వచ్చింది. దానిలో చైల్డ్ మ్యారేజ్ చిన్నప్పుడు
జరిగి, అబాలిష్ అయింది. తరువాత రియల్ మ్యారేజ్
జరిగినప్పుడు 18 సంవత్సరాల తరువాత ఆ అమ్మాయి అప్లికేషన్
పెట్టడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రిగారిని పరిధిక్యులర్ గైడ్ లైన్స్
ఉన్నాయా అని అడగడం జరిగింది. ఆ వివరాలు తెలుసుకోవాలని
కలెక్టర్ గారితో మాట్లాడాను. దానిలో ప్రావర్ గైడ్ లైన్స్ లేవు. చైల్డ్
మ్యారేజ్ జరిగి, అబాలిష్ అయింది. దయచేసి దీనిగురించి గైడ్
లైన్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పోచారం శ్రీనివాసరెడ్డి: గౌరవ సభ్యులు షకీల్ గారు చెప్పిన
అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్ (ఉప్పల్): జనవరి 6, 2016వ తేదిన నాయి బ్రాహ్మణులకు సంబంధించి రాష్ట్రంలో 18వేల సెలూన్స్ ఉన్నాయని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. సెలూన్స్ లో నాయి బ్రాహ్మణులు ఉపయోగిస్తున్న విద్యుత్ కు సంబంధించిన విషయంలో చిన్న మిషన్ కాని లైట్స్ లాంటి వాటికి 200 యూనిట్స్ లోపల వరకు డొమెస్టిక్ తీసుకువస్తాము. కమర్షియల్ గా ఉన్నదానిని వక్కన పెడతామని ప్రభుత్వం ఒక సర్క్యులర్ జారీ చేశారు.

12.10 | మ . అధ్యక్షా, సంవత్సరం పూర్తి కావొస్తోంది. ఒక్కవైపు దీనికి తోడు బ్రేడ్ లైసెన్స్ పెట్టారు. 200 యూనిట్స్ వరకూ అయ్యే ఖర్చు చాలా తక్కువ. ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చి సాకారం అందిస్తోంది. బ్రేడ్ లైసెన్స్ పెడితే వారి నుండి మీద డబ్బుల్ వన్ను వసూలు చేయడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. బ్రేడ్ లైసెన్స్ ను వక్కన పెట్టి 2016లో ఇచ్చిన సర్క్యులర్ ఆధారంగా 200 యూనిట్స్ లోపు వాడుకున్న వారికి ఉచితంగా విద్యుత్ అందించే విధంగా వెంటనే చర్యలు చేపట్టాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ నాయిబ్రాహ్మణులకు ఉపశమనం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నాయిబ్రాహ్మణుల సమస్యలను లేవనెత్తారు. ఆ విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తగిన విధంగా వారికి సమాధానం ఇస్తాము.

శ్రీ టి. ప్రకాశ్ గౌడ్ (రాజేంద్రనగర్): అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో మైలార్ దేవ్ వల్లి అనే ఊరు ఉంది. అక్కడ రోడ్లు పనులు మొదలుపెట్టి రెండు సంవత్సరాలు అవుతోంది. ఆ రోడ్లకు సంబంధించి కాంట్రాక్ట్ తీసుకున్న వ్యక్తి మరో వ్యక్తికి సబ్ కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చారు. రెండు కోట్లు రూపాయలు బిల్ సీపీఆర్ చేసుకొని ఆయన ఆ డబ్బు తీసుకున్న తరువాత మరొక వ్యక్తికి సబ్ కాంట్రాక్ట్ ఇచ్చారు. తరువాత ఆ పని ఆగిపోవడం జరిగింది. తరువాత సెంటర్ రోడ్ కి సంబంధించి స్టే ఇచ్చారు. నేను చూసినప్పటి నుండీ రోడ్ల పనులు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. స్టే ఇవ్వడం వల్ల పనులు ఆగిపోయాయి. నదరు విషయమై చర్యలు తీసుకోవాలి. పాత నిర్మాణాలు కూలగొడితే మాకు నియోజకవర్గంలో ఇబ్బంది కలుగుతుంది. అదే విధంగా మా దగ్గర ఒక స్టేడియం ఉంది. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఉన్నప్పుడు ఆ స్టేడియంకి ఫౌండేషన్ స్టాన్ వేశారు. ఇప్పటికీ పది సంవత్సరాలు అవుతోంది. స్టేడియంకి స్లాబ్ వేసి వదిలిపెట్టారు. ఈ విషయమై మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ మినిస్టర్ గారు తొందరగా చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ప్రకాశ్ గౌడ్ గారు చెప్పిన విషయాలను నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత శాఖకు పంపించి సమస్యలను పరిష్కరించేస్తాము.

డా. జె. గీత (జహీరాబాద్): అధ్యక్షా, అభయహస్తం గురించి మాట్లాడాలని నేను అవకాశం తీసుకున్నాను. అభయహస్తం అనేది మంచి స్కీమ్. గత ప్రభుత్వంలో దాన్ని యాక్ట్ గా కూడా పొందుపరచడం జరిగింది. 60 సంవత్సరాలు నిండిన మహిళలకి పెన్షన్స్ ఇచ్చే విధంగా, రోజుకి ఒక రూపాయి వారు జమ చేస్తే సంవత్సరానికి రూ. 365 అవుతుంది. ప్రభుత్వం కూడా అంతే మొత్తం కాంట్రీబ్యూట్ చేస్తుంది. That is why it is known as co-contributory scheme. 2009లో దీన్ని యాక్ట్ గా రూపొందించడం జరిగింది. According to this Act, ఎస్. హెచ్. జీ మహిళలు కూడా ఈ స్కీమ్ లో కాంట్రీబ్యూట్ చేస్తారు. దీనికి చిన్న మొత్తంలోనే ఖర్చు అవుతుంది. ప్రభుత్వం రూ. 365 పెట్టవలసి వస్తుంది. గత సంవత్సరం నుండి వారికి ఆ డబ్బు అందడం లేదు. వారు పేద మహిళలు. ఆ డబ్బు రాక వారు అల్లాడోతున్నారు. రిటైర్డ్ అయిన వారికి పెన్షన్ వస్తుంది. మహిళలకు కూడా ఆ విధంగా పెడితే, ప్రతి ఒక్కరికీ నెలకు కొంత డబ్బు వస్తుంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం దీనిపైన దృష్టి సారించాలి. చాలా మంది వారి జీవితాలలో ఎన్నో సమస్యలను ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇప్పుడు డీమోనిటైజేషన్ వచ్చి ఇంకా ఎక్కువ సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారు కాబట్టి దీనిని తప్పకుండా కంటిన్యూ చేసి వారికి వచ్చే డబ్బులు ఇవ్వాలని మీ ద్వారా కన్సర్డ్ మంత్రికి తెలియజేస్తున్నాను. సార్ ఇంకొక విషయం. మిల్లెట్స్ నెట్ వర్క్ ఆఫ్ ఇండియా, డెక్స్ డెవలప్ మెంట్ సొసైటీ నుండి నాకు ఒక లెటర్ వచ్చింది. దాని గురించి అసలు పట్టించుకోవడం లేదు. చిరుధాన్యాలు, పొద్దుకర్ర, న్యూట్రీషనల్ ఫూడ్, నూపర్ ఫుడ్, హెల్త్ ఫుడ్ అని అంటారు. వాటిని తింటే ఆరోగ్యం చాలా బాగుంటుందని అంటారు. జొన్నలు, రాగులు, నజ్జలు, కొర్రలు లాంటివి అన్నమాట. పాత వంటలని కూడా వాటిని అంటారు. వీటి గురించి మనం పట్టించుకోవడం లేదు. మూడు సంవత్సరాల క్రింద ఫుడ్ సెక్యూరిటీ యాక్ట్ వచ్చినప్పుడు, పీడిఎస్ ద్వారా గోధుమలు, బియ్యంతో సహా వాటిని కలిపి పంపిణీ చేస్తామని ఒక నిర్ణయం చేశారు. దాని గురించి ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. దాన్ని కర్నాటక రాష్ట్రం మాత్రమే అమలుచేస్తోంది. మనుషులు ఆరోగ్యంగా ఉండాలని కర్నాటక పీడిఎస్ ద్వారా వాటిని పంపిణీ చేస్తోంది. రీసెంట్ గా నవంబర్, 29, 30వ తేదీలలో ఢిల్లీలో 5th National Convention on Millets జరిగింది. ఢిల్లీ డిక్లరేషన్ ఆన్ మిల్లెట్స్ అని వారు పత్రాన్ని పంపిణీ చేయడం జరిగింది. సివిల్ సప్లైస్ మినిస్టర్ గారికి మీ ద్వారా నేను ఈ డిక్లరేషన్ కాపీని పంపిస్తున్నాను.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ : గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ ముత్తిరెడ్డి యాదగిరి రెడ్డి (జనగాం): అధ్యక్షా, సంవత్సరాలు పైవేట్ ఆసుపత్రులకు వెళ్లి వైద్యం చేయించుకోగలరు. నియోజకవర్గాలలోని ఏరియా ఆసుపత్రులకు పేద వాళ్లు వస్తుంటారు. ఈ మధ్య కలెక్టర్ గారు రెవ్యూ చేస్తే అక్కడ అరవై అయిదు లక్షల రూపాయలు మిస్యూజ్ అయినట్లుగా మా దృష్టికి వచ్చింది. సేమ్ ఆసుపత్రి నుండి నూట యాభై రూపాయల ఇంజెక్షన్ ను ఏడు వందల రూపాయలకు కొన్నట్లుగా అదే విధంగా పది వేల రూపాయలకు కొనవలసిన రిఫ్రెష్ మెంట్స్ ఇరవై వేల రూపాయలకు కొన్నట్లుగా కొటేషన్ తెచ్చి కలెక్టర్ గారికి ఇచ్చారు. సోషల్ ఆడిట్ చేయించాలని కలెక్టర్ గారు కోరారు. నేను డైరెక్ట్ గా కమిషనర్ ఆఫ్ హెల్త్ కి రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాను. సోషల్ ఆడిట్ కండ్లక్ట్ చేయలేదు. చేర్యాల నియోజకవర్గం చాలా కాలం నుండి ఉంది. అక్కడ బస్ డిపో లేదు. చేర్యాల పరిసర ప్రాంత ప్రయాణీకులు రాత్రి 8.00 తరువాత ఎవరూ అక్కడికి చేరుకోలేకపోతున్నారు. చేర్యాల టౌన్ లో బస్ డిపో కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు యాదగిరి రెడ్డి గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. డిపో విషయమై తప్పకుండా పరిష్కరిస్తాము.

جناب کرمی الدین (Janab Kausar Mohiuddin): اہلکار صاحب! میں آپ کے ذریعہ حکومت کو یہ بتانا چاہتا ہوں کہ ریاست تلنگانہ اور شہر حیدرآباد میں راشن کی دکانوں پر کھپے مالت ٹھکانے سے انہیں لگی ہوئی ہیں۔ لوگوں کو کسی قسم کی سہولت نہیں دی جا رہی ہے۔ وہاں نہ چال ل رہے ہیں، نہ نقل و حرکت۔ لوگ راشن کارڈ لے جاتے ہیں تو ان کے اکاؤنٹ delete کیا جا رہا ہے۔ شہر حیدرآباد اور خالص طور سے ہمارے پرانے شہر میں کوام بریڈان ہے۔ میں حکومت کو یہ بتانا چاہتا ہوں۔

శ్రీ ఈటల రాజేందర్ : గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను.

సంతాప తీర్మానాలు

1. ఖమ్మం జిల్లాలోని మధిర శాసన సభ నియోజకవర్గం మాజీ సభ్యురాలు శ్రీమతి దుగ్గినేని వెంకట్రావమ్మ గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీమతి దుగ్గినేని వెంకట్రావమ్మ గారు 1972-78 సంవత్సరాలలో ఖమ్మం జిల్లా, మధిర శాసన సభ నియోజకవర్గానికి

ప్రాతినిధ్యం వహించారు. వెంకట్రావమ్మ గారు మధిర - నందిగామ రహదారిలో వైరా నదిపై బ్రిడ్జి నిర్మాణానికి కృషి చేశారు. ఖమ్మంపాడు ఎత్తిపోతల పథకానికి కృషి చేసి రైతులకు సాగునీటి సమస్యకు పరిష్కారం చూపారు. కాంగ్రెస్ కేంద్ర కమిటీ సభ్యురాలిగా, స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ సభ్యురాలిగా, హౌసింగ్ బోర్డ్ సభ్యురాలిగా పనిచేశారు. వీరు కొంత కాలంగా అనారోగ్యంతో ఉంటూ 2016, ఆగస్టు 8వ తేదీన పరమపదించారు.

2. వికారాబాద్ జిల్లాలోని తాండూరు శాసన సభ నియోజకవర్గం మాజీ శాసన సభ్యులు శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు గారి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు గారు 1964లో ఏకగ్రీవంగా ఎమ్మెల్సీగా ఎన్నికయ్యారు. 1969లో తెలంగాణ ఉద్యమంలో చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. వీరు తరువాత జరిగిన ఉప ఎన్నికల్లో రంగారెడ్డి జిల్లా తాండూరు ఎమ్మెల్యేగా భారీ మెజారిటీతో గెలిచి, పి.వి. నరసింహారావు గారి ప్రభుత్వంలో మునిసిపల్ శాఖ మంత్రిగా పనిచేశారు. 1972లో రెండోసారి ఎమ్మెల్యేగా ఎన్నికై జలగం వెంగళరావు సర్కారులో వాణిజ్య సమాచార శాఖ మంత్రిగా బాధ్యతలు నిర్వహించారు. 1978లో మూడోసారి శాసనసభకు ఎన్నికై చెన్నారెడ్డి మంత్రివర్గంలో ఆర్ అండ్ బి, వాణిజ్య పన్నుల శాఖల మంత్రిగా పనిచేశారు. 1983లో నాలుగోసారి విజయం సాధించారు. వీరు కొంత కాలంగా అనారోగ్యంతో ఉంటూ 2016, సెప్టెంబరు 8వ తేదీన పరమపదించారు. వీరి వయస్సు 86 సంవత్సరాలు.

12.20] 3. వరంగల్లు (అర్బన్) జిల్లా, హన్మకొండ శాసనసభ నియోజకవర్గం మాజీ సభ్యులు శ్రీ సంగం రెడ్డి సత్యనారాయణ మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

సత్యనారాయణ గారు హన్మకొండ నియోజకవర్గం నుండి టి.డి.పి. అభ్యర్థిగా గెలుపొంది 1983-85 వరకు రాష్ట్రవాణాశాఖ మంత్రిగా పనిచేశారు. 1969 తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆయన చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. కొంత కాలంగా అనారోగ్యంతో ఉండి తేది. 10.10.2016న ఆయన పరమపదించారు.

4. కామారెడ్డి జిల్లా జుక్కల్, శాసనసభ నియోజకవర్గం మాజీ సభ్యులు శ్రీ విరల్ రెడ్డి మృతి పట్ల ఈ సభ తీవ్ర సంతాపాన్ని వ్యక్తం చేస్తూ, శోకార్తులైన వారి కుటుంబ సభ్యులకు తన ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నది.

శ్రీ విఠల్ రెడ్డి గారు స్వతంత్ర అభ్యర్థిగా రెండు సార్లు గెలుపొందారు. 1967 నుంచి 1978 వరకు 11 సంవత్సరాలు ఎమ్మెల్యేగా నిస్వార్థ సేవలందించారు. నియోజకవర్గంలో మంచి నాయకుడిగా పేరు, ప్రతిష్టలు పొందారు. కొంత కాలంగా అనారోగ్యంతో ఉండి తేది.21.10.2016న ఆయన వరమపదించారు.

వీరి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరాలని రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటిద్దాం.

(సభ రెండు నిమిషాలు మౌనం పాటించింది)

MR.SPEAKER: Please resume your seats.
Now, Tea break for 15 minutes.

12.40 (The House then adjourned at 12.24 P.M.
మ . for fifteen minutes.)

(తేనీటి విరామానంతరం సభ తిరిగి మధ్యాహ్నం 12.40 లకు ప్రారంభమైనది. గౌరవ ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు.)

లఘు చర్చ

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

మేడమ్ డిప్యూటీ స్పీకర్: మిషన్ భగీరథ పై లఘు చర్చ.

శ్రీ కె. తారక రామారావు: అధ్యక్షా, మిషన్ భగీరథ అంశంపై లఘు చర్చకు అనుమతించినందుకు ధన్యవాదములు. తెలంగాణలోని ప్రతి గడకు సురక్షితమైన త్రాగునీటిని అందించడమే మిషన్ భగీరథ లక్ష్యం. తెలంగాణలోని గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లోని అన్ని ఆవాసాలకు 2017 నాటికి మిషన్ భగీరథతో శుద్ధి చేసిన నీరు ఫరఫరా అవుతుంది. ఫలితంగా అపరిశుభమైన త్రాగునీటితో వచ్చే వ్యాధులు తగ్గడంతో పాటు, ఆయా అనారోగ్య సమస్యల చికిత్స కోసం చేసే ఖర్చులు తగ్గుతాయి. ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు మెరుగుపడడంతో పాటు, కుటుంబ ఆర్థిక వ్యవస్థ బలోపేతం అవుతుంది.

గ్రామాల్లో రోజుకు ఒక కుటుంబానికి 100 లీటర్లు, పట్టణాలు, నగర పంచాయితీల్లో రోజుకు ఒక కుటుంబానికి 135 లీటర్లు, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్లలో రోజుకు ఒక్క కుటుంబానికి 150 లీటర్ల చొప్పున ఇవ్వడం జరుగుతుంది. తెలంగాణ పారిశ్రామిక అవసరాలకు 10 శాతం నీరును ప్రత్యేకించడమయిందని తెలియజేస్తున్నాను.

భౌగోళికంగా గోదావరి, కృష్ణా నదుల మధ్య ఉన్నా కూడా తెలంగాణ త్రాగు నీటి అవసరాలకు భూగర్భ జలాలే ఆధారం. భూగర్భ

జలాలు త్రాగడానికి సురక్షితం కాకపోవడంతో పాటు ఎల్లప్పుడూ అందుబాటులో ఉండే పరిస్థితి లేదు. రెండేళ్లకోసారి తెలంగాణలో కరువు వచ్చిన పరిస్థితులు, మితిమీరిన వాడకంతో భూగర్భ జలాలు వేగంగా అడుగంటుతున్నాయి. తెలంగాణ భూగర్భ జలాల్లో ఫ్లోరైడ్, ఇనుము, క్షారాలు మోతాదుకు మించి పెరిగి ఆరోగ్య సమస్యలు ఎదురౌతున్నాయి. తెలంగాణలోని అనేక జిల్లాల్లోని త్రాగునీటిలో మోతాదుకు మించిన ఫ్లోరైడ్ ఉన్నది. భూగర్భ జలాలతో కాకుండా ఉపరితల వనరులతో త్రాగునీటి సరఫరా చేయాలని ప్రపంచ ఆరోగ్యసంస్థ, కేంద్ర ప్రభుత్వం (NRDWP ప్రమాణాల ప్రకారం) సూచించడం జరిగింది.

హైదరాబాదు టెటర్ రింగ్ రోడ్డుకు ఆవల ఉన్న 24248 గ్రామీణ ఆవాసాలు (52.18 లక్షల ఇళ్లు), పట్టణ ప్రాంతాల్లోని ఆవాసాలు (65 ULBs-12.52 లక్షల ఇళ్లు) అన్నింటికీ శుద్ధి చేసిన త్రాగునీటి సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది. గ్రామాలు, పట్టణాల్లో ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న త్రాగునీటి సరఫరా పథకాలనీ, మిషన్ భగీరథతో అనుసంధానం, ఆధునికీకరణ చేయడం జరుగుతుంది.

ఇదే కార్యక్రమంతో ప్రతి ఇంటికీ ఇంటర్ నెట్ సౌకర్యం అందుబాటులో ఉండేలా ఫైవ్ లైన్తో పాటే ఆప్టిక్ ఫైబర్ డక్స్ ను వేయడం జరిగింది. జిహె.చ్.ఎమ్.సి. మినుహా రాష్ట్రంలోని 72 ULBs కుగాను, 65 ULBలకు మిషన్ భగీరథ ద్వారా త్రాగునీటి సరఫరా చేయడం జరిగింది. టెటర్ రింగ్ రోడ్ లోవల ఉన్న 7 ULBs, 183 గ్రామీణ ఆవాసాలకు HMWSSB తో త్రాగునీటి సరఫరా. 628 కోట్ల రూపాయల విలువైన ఈ HMWSSB టెండర్లను పిలిచింది.

మేజర్ గ్రామ పంచాయితీల నుంచి మునిసిపాలిటీలకు అప్ గ్రేడ్ అయిన 23 ULB ల్లోని అంతర్గత ఫైవ్ లైన్ వసూలను RWS&S విభాగమే చేపడుతుంది. మరో 7 ULB ల్లోని వసూలను ప్రపంచ బ్యాంక్ సహకారంతో PHED శాఖ చేస్తుంది. 10 అమృత పట్టణాలను కలుపుకొని మరో 35 ULB ల్లో 2296 కోట్ల రూపాయల అంచనా వ్యయంతో ఆన్యనుబీ పద్ధతిలో వసూలు మూడు ప్యాకేజీలుగా వర్గీకరించి టెండర్లకు ఆహ్వానించడం జరిగింది.

తెలంగాణ త్రాగు నీటి అవసరాలను తీర్చడానికి ఇక్కడి సాగునీటి ప్రాజెక్టుల్లో 10 శాతం నీటిని ప్రభుత్వం కేటాయించడం జరిగింది. వివత్సర పరిస్థితుల్లో త్రాగునీటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని నిర్ణయించింది. ఆ మేరకు మిషన్ భగీరథకోసం గోదావరి, కృష్ణా బేసిన్ లో ఉన్న ప్రధాన రిజర్వాయర్ల నుంచి 2018 జనాభా అవసరాలకు అనుగుణంగా 42.67 టి.ఎమ్.సి.ల నీటిని తీసుకుంటారు. ఇందుకు కావాల్సిన అన్ని అనుమతులు లభించాయి.

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

కృష్ణా ఉపనదులు, రిజర్వాయర్ల నుంచి (జూరాల, శ్రీశైలం, నాగార్జునసాగర్, ఉదయనముద్రం, నల్లగొండ టేయిల్ పాండ్, పాలేరు, మైర రిజర్వాయర్లు) నుంచి 19.00 టి.ఎమ్.సి.లు. గోదావరి, ఉపనదులు, రిజర్వాయర్ల నుంచి (SRSP, సింగూరు డ్యాం, కడం ప్రాజెక్టు, కొమురం భీం, LMD, MMD, ఎల్లంపలి రిజర్వాయర్, చలి వాగు ప్రాజెక్టు, భీంఘనపూర్ రిజర్వాయర్) నుంచి 22.67 టి.ఎమ్.సి.లు మొత్తంగా 41.67 టి.ఎమ్.సి.లు. భవిష్యత్లో ఈ లెక్కలు పెరగవచ్చు.

42,853 కోట్ల రూపాయల అంచనా వ్యయంతో మిషన్ భగీరథ తెలంగాణ భౌగోళిక స్వరూపానికి అనుగుణంగా 26 ప్రధాన సెగ్మెంట్లుగా ప్రాజెక్టును విభజన చేయడం జరిగింది. తెలంగాణ రాష్ట్రాన్నంతటినీ కవర్ చేస్తూ 1.11 లక్షల చదరపు కిలోమీటర్ల పరిధిలో ప్రాజెక్టును చేపడుతున్నాము.

ప్రకృతి నియమాలకు అనుగుణంగా, తెలంగాణ భౌగోళిక స్వరూపాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రాజెక్టు డిజైన్, గ్రామీణ ఆధారంగా 98 శాతం త్రాగునీటి సరఫరా జరుగుతుంది.

ప్రాజెక్టులో ఉపయోగించే పైప్ లైన్ మొత్తం పొడవు 1.44 లక్షల కిలోమీటర్లు. ఇందులో 1.006 లక్షల కిలోమీటర్ల కొత్త పైప్ లైన్. పైప్ లైన్లు వేయడంలో ఎలాంటి ఇబ్బందులు రాకుండా ఉండేందుకు ప్రభుత్వం గత శాసన సభలోనే రైట్ ఆఫ్ యూజర్ ఇన్ ల్యాండ్ (ROU) చట్టాన్ని తీసుకొచ్చింది. పైప్ లైన్ వేయడానికి ఎవరి నుంచి కూడా భూమిని సేకరించడం లేదు.

మిషన్ భగీరథ ప్రాజెక్టుకు 235 MW విద్యుత్ అవసరం అవుతుంది. ప్రాజెక్టు అమలు, నిర్వహణ కోసం గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రి చైర్మన్ గా, పంచాయితీ రాజ్, గ్రామీణ త్రాగునీటి సరఫరా విభాగం ప్రత్యేక ముఖ్య కార్యదర్శి మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ గా తెలంగాణ త్రాగునీటి సరఫరా కార్పొరేషన్ ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

ఇప్పటివరకు ఇన్ టేక్ వెల్స్, ఆవాసాల వరకు అవసరమైన నీటి సరఫరా వ్యవస్థతో పాటు 3811 ఆవాసాలు, 3 పట్టణ స్థానిక సంస్థల్లో అంతర్గత పైప్ లైన్ పనుల కోసం 37,813.01 కోట్ల రూపాయల విలువైన పనులకు పరిపాలనాపరమైన అనుమతులు మంజూరు కావడం జరిగింది.

12.50 | మిగిలిన ఆవాసాల్లో రూ. 5978.12 కోట్ల అంచనాతో **మ.** | అంతర్గత పైప్ లైన్ పనుల కోసం అవసరమైన పరిపాలనా పరమైన అనుమతుల ప్రక్రియ కొనసాగుతోంది. 24 సెగ్మెంట్లలో **J. 314-7**

ప్రాజెక్టు పనులకు అవసరమైన రూ.32184.64 కోట్లలో రూ.25,524.30 కోట్లను నాబార్డ్, హడ్కోతో పాటు 18 జాతీయ బ్యాంకులు రుణంగా ఇస్తున్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా రూ.6660.34 కోట్లను మార్జిన్ మనీగా చెల్లిస్తుంది. మిగిలిన రూ.5366 కోట్లు రుణం కోసం మరికొన్ని జాతీయ బ్యాంకులతో చర్చలు సాగుతున్నాయి. 2016-17 సంవత్సరంలో అంతర్గత పైప్ లైన్ పనులకు అవసరమైన రూ.1084.89 కోట్లలో రూ.908.87 కోట్లను RIDF కింద NABARD రుణంగా ఇచ్చింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మార్జిన్ మనీగా రూ.176.02 కోట్లు చెల్లించడం జరిగింది.

ప్రస్తుత పనుల స్థితి చూసినట్లైతే మొత్తం 19 ఇంసైట్ వెల్స్ కిగాను 8 నిర్మాణం పూర్తి అయ్యాయి, అతి త్వరలో మిగతా వాటి నిర్మాణం కూడా పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. 6 నీటి శుద్ధి కేంద్రాలు నిర్మాణం చివరి దశలో ఉన్నాయి. మిగిలిన 44 కేంద్రాల నిర్మాణం శరవేగంగా సాగుతోంది. 554 సంపులు/జి.ఎల్.బి.ఆర్.లలో 111, 595 ఓ.హెచ్.బి.ఆర్.లలో 90 నిర్మాణం పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఇప్పటి వరకు 12,236 కిలో మీటర్ల పొడవైన పైపులు వేయడం పూర్తి అయింది. 842 ఆవాసాలకు శుద్ధి చేసిన నీటిని సరఫరా చేయడం జరుగుతోంది. 3811 ఆవాసాల్లో శరవేగంగా అంతర్గత పైప్ లైన్ పనులు నడుస్తున్నాయి. ఇప్పటి వరకు 714 ఆవాసాల్లోని ఇంటింటికీ నల్లాల్లో నీళ్లు సరఫరా అవుతున్నాయి. 1920 కిలో మీటర్ల డక్ట్స్ ను పైప్ లైన్ తోపాటే వేయడం జరిగింది. ఇంట్లా పనులు వేగంగా పూర్తి కావడంతో పాటు ఆ పనుల్లో స్థానిక కాంట్రాక్టర్లు అవకాశం కల్పించడం కోసం 8.12.2016 నాడు జి.ఓ.ఆర్.టి 989 విడుదల చేయడం జరిగింది. అతి తక్కువ సమయంలోనే 12330 రైల్వే క్రాసింగ్స్ దగ్గర పనులకు అనుమతులు తీసుకోవడం జరిగింది. ఉన్నత స్థాయిలో నిరంతరం చర్చలు, సమన్వయంతో కొనసాగుతున్న వివిధ విభాగాల అనుమతుల ప్రక్రియ కొనసాగుతోంది. 07.08.2016 నాడు గౌరవనీయ భారత ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోడీ చేతుల మీదుగా గజ్వీల్ నబ్ పెగ్మెంట్ ను మిషన్ భగీరథలో ప్రారంభోత్సవం చేసుకోవడం జరిగింది. 2017 చివరి నాటికి అన్ని ఆవాసాలకు రక్షిత మంచినీటి సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పటి వరకు రూ. 7469.78 కోట్ల విలువైన పనులను పూర్తి చేయడం జరిగింది.

ఈ పథకానికి చాలా రకాల ప్రశంసలు, అవార్డులు వచ్చాయి. మౌలిక సదుపాయాల కల్పనలో వినూత్నమైన పథకం అని హడ్కో అవార్డు ఇచ్చింది. గౌరవనీయులైన భారత ప్రధాన మంత్రి నరేంద్ర మోడీ గారు 22.05.2016 నాడు మనీ కీ బాత్ కార్యక్రమంలో మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమం గురించి ప్రస్తావించి ప్రజలకు సురక్షిత

మంచినీటిని అందించేందుకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం గొప్ప ప్రయత్నం చేస్తోందని ప్రశంసించారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం, భారత ప్రధాన మంత్రి, నీతి ఆయోగ్, మహారాష్ట్ర, పశ్చిమ బెంగాల్, బీహార్, రాజస్థాన్ తో పాటు ఉత్తర ప్రదేశ్ రాష్ట్రాల ప్రభుత్వాలు మిషన్ భగీరథకు ప్రశంసలు ఇచ్చాయి.

శ్రీ భట్టి విక్రమార్క (మధిర): అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అత్యంత ప్రతిష్టాత్మకంగా చేపట్టిన మిషన్ భగీరథ అంశం మీద మాట్లాడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గాని, ఈ శాఖకు సంబంధించిన ఆనాటి మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టిన కే.టి.ఆర్ గారు కాని, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రతి ఇంటికీ నల్లా ద్వారా నీళ్లు ఇవ్వడమే మా లక్ష్యం, ఇది మా శపథం, ఇది పూర్తి చేయకపోతే 2019 సంవత్సరంలో మేము ఓట్లు అడగమని చాలా సందర్భాల్లో మాట్లాడారు. సాధ్యమైనంత వరకు హామీలు, శపథాలు చేసిన నాయకులు వాటిని పూర్తి చేయడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తారు. ఈ సందర్భంగా ఒక విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి గుర్తు చేయదలచుకున్నాను. 2014 ఎన్నికల సమయంలో మీరు అధికారంలోకి రావడం కోసం ఈ రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి చాలా హామీలు ఇచ్చారు. ఆ హామీలు ఎన్నికల్లో ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం కోసం, అధికారంలోకి రావడం కోసం. ఇచ్చిన హామీలను సాధ్యమైనంత వరకు అమలు చేస్తారనే ఆశతో రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకం గాని, ఈ సభలో ఉన్న ప్రతిపక్షాలకు సంబంధించిన శాసనసభ్యులు గాని ఆశించడం సహజం. మూడు ఎకరాల భూమికి సంబంధించిన హామీని నెరవేరుస్తారేమోనని, డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్లు ఇస్తారేమోనని, కేజీ నుండి పీజీ వరకు ఉచిత విద్యను కూడా అందిస్తారేమోనని ఆశించాం.

(Interruptions from the Members belonging to the Treasury Benches)

(At that juncture, Sri K. Taraka Rama Rao rouse from his seat to speak)

Madam, I am not yielding. I have just started. Unless and until he has Point of Order, I will not yield.

శ్రీ కె. తారక రామారావు : గౌరవ సభ్యులు, పెద్దలు భట్టి విక్రమార్క గారు గతంలో ఉప సభా పతిగా వని చేశారు. ఆ స్థానంలో కూడా కూర్చున్నారు. ఈరోజు మిషన్ భగీరథ అనే కార్యక్రమం విషయమై తమరు లఘు చర్చకు అనుమతి ఇచ్చారు. ఒకవేళ ఎన్నికలకు ముందు టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ ఏ హామీలు ఇచ్చింది, ఎన్ని నిలబెట్టుకుంది అనే అంశాల మీద చర్చ పెట్టినా, లేదా కాంగ్రెస్ పార్టీ

2009 లో అధికారంలోకి వచ్చే ముందు ఏ హామీలు ఇచ్చారు. వారిచ్చిన మేనిఫెస్టోలో ఎన్ని పూర్తి చేశారు అనే విషయాలపై చర్చ పెట్టదలచుకుంటే మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. దానిని ఇంకొక రూపంలో మీరు అనుమతించండి 2009 మేనిఫెస్టోలో ఒక్కటంటే ఒక్క హామీ కూడా నిలబెట్టుకోని కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ రోజు ఇతరుల గురించి మాట్లాడడం చాలా హాస్యాస్పదం. 2009 మీ మ్యానిఫెస్టో, 2014 టిఆర్ఎస్ మ్యానిఫెస్టో గురించి చర్చకు మరో రూపంలో వస్తే డిస్కస్ చేద్దాం. కానీ, మిషన్ భగీరథ గురించి మాట్లాడుతూ, సంబంధం లేని విషయాలను మాట్లాడతామంటే మేము కూడా వేరే పద్ధతిలో మాట్లాడాల్సి వస్తుంది.

శ్రీ భట్టి విక్రమార్క: అధ్యక్షా, నేనెక్కడా డివియేట్ కావడంలేదు. మీరు దయ చేసి రన్నింగ్ కామెంటరీని ఆపితే చాలా సంతోషం.

(Interruptions from the Members belonging to the Treasury Benches.)

అధ్యక్షా, ఈ హామీలన్నీ మరిచిపోయి, కొత్తగా మిషన్ భగీరథ అనే ఒక శుభాన్ని చేశారు. హిందూ మైథాలజీలో ఒక నిష్కళంకుడు నిస్వార్థంతో ఎక్కడో స్వర్గంలో ఉన్న గంగా నదిని భూమి మీదకు తీసుకువచ్చిన ఒక రాజు పేరుని మిషన్ భగీరథకు పెట్టి దీని ద్వారా రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి నీళ్లు తీసుకొస్తున్నామని చెప్పారు.

1.00 మ. అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. ఈ పనులు పూర్తి చేయాలనే మేము కోరుకుంటున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ప్రాధాన్యతలు కూడా అవసరమైనవని నేను భావిస్తున్నాను. ఇచ్చిన హామీలు నెరవేర్చే క్రమంలో వచ్చే రాబడిని, చేసేటటువంటి ఖర్చును బేరీజు వేసుకుని ఏది ప్రాధాన్యత కలదో చూసుకుని, ఏవైతే ప్రభుత్వానికి హామీలను ఇచ్చి అధికారంలోకి వచ్చామో, వాటిని పూర్తి చేసిన తరువాత మిగిలిన వాటిని తీర్చడానికి సాధ్యమైనంత వరకు ఆయా ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నం చేస్తాయి. కానీ ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలకు ఇచ్చిన హామీలన్నీ కూడా వదిలిపెట్టి మిషన్ భగీరథ పథకాన్ని తీసుకుని పూర్తి చేస్తామని చెప్పడం కొంత హాస్యాస్పదంగా ఉంది. రెండు జీవనదుల మధ్య ఉన్న తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపు ఒక లక్షా ముప్పై ఎనిమిదివేల పైపులైనుతో 26 ఇంటర్నల్ గ్రిడ్స్, 63 ఇంటర్మీడియట్ పంపింగ్ స్టేషన్స్, 16 ఇన్ టేక్ వెల్స్, దాదాపు 42వేల కోట్ల రూపాయలతో ఈ ప్రాజెక్టును తెలంగాణ ప్రభుత్వంలో పూర్తి చేస్తామని చెబుతున్నారు. రాష్ట్ర బడ్జెట్ లో ఒక పథకానికి 42వేల కోట్ల రూపాయలు చాలా పెద్ద మొత్తం. ఇంత పెద్ద అమౌంట్ ను ఈ ప్రాజెక్టుపై ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు నిధులు ఎక్కడ నుంచి వస్తున్నాయో, ఏ రకంగా వీటిని ఖర్చు పెడుతున్నారో, ఎంత

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

ట్రాన్స్‌ఫరెంట్‌గా ఖర్చు పెడుతున్నారో వంటి అంశాలను సభ, రాష్ట్ర ప్రజానీకం తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉందని భావిస్తున్నాను. మిషన్ భగీరథకి సంబంధించిన డి.పి.ఆర్.పై ఎస్టిమేట్స్‌పై అనేక అనుమానాలు, అపోహలు ఉన్నాయి. ప్రకృర్స్, ఇన్‌టేక్‌వెల్స్‌పై వేసిన డిజైన్ల ఎస్టిమేట్‌లో రెండు నుంచి మూడు రెట్లు మీటర్లు ఎత్తు పెంచి టెండర్లు పిలిచారనే అపోహలు ఉన్నాయి. తప్పనిసరిగా లేవనెత్తిన అపోహల విషయమై గౌరవ మంత్రి గారు సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చి సమాధానాలు చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను. ఉదాహరణకి రా వాటర్ని కొన్ని రిజర్వాయర్లనుంచి తీసుకుని, వందల కిలోమీటర్లు నీళ్లును ట్రీట్ చేసి వంపింగ్ చేసేటటువంటి విధానాన్ని సెంట్రలైజ్డ్ వద్దతిని మిషన్ భగీరథలో ఇంట్రడ్యూస్ చేశారు. గతంలో ఈ రాష్ట్రంలో ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. డిపార్ట్‌మెంట్ ద్వారా సాధ్యమైనంతవరకు అన్ని జిల్లాల్లో స్థానికంగా ఉన్న సోర్స్‌లను ఉపయోగించుకుని అక్కడ నుంచి ట్రీట్ చేసి నీళ్లును ఇచ్చే విధానం ఈ రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున ఉండేది. ఆ విధానాన్ని కాదని, కొత్త సెంట్రలైజ్డ్ విధానంతో వీరు ముందుకు వెళుతున్నారు. ఈ విధంగా ముందుకెళ్లేవరిణామ క్రమంలో అవసరం లేని దగ్గర ఈ రా వాటర్ని డ్రా చేయడం కోసం కొన్ని కిలోమీటర్లు పైపులైన్లు వేశారని, చాలాచోట్ల చర్చించుకుంటున్నారు, నేను కూడా కొన్ని విషయాలను గమనించాను. ఉదాహరణకి ఖమ్మం జిల్లాలోని పాలేరుని తీసుకుంటే, పాలేరు ఇన్‌టేక్‌వెల్ నుంచి, వైరా రిజర్వాయర్ ఇన్‌టేక్ నుంచి తీసుకోవాలి. వైరా రిజర్వాయరు పాలేరు రిజర్వాయరు పైన ఉంటుంది. ఆ తరువాత వైరా రిజర్వాయర్, ఆ తరువాత క్రింద ఉన్న సత్తుపల్లి నియోజకవర్గం ఉంటుంది. ఎన్.ఎస్.పి.ల్వై కెనాల్ నుంచి వచ్చే వాటర్ని ఈ రిజర్వాయర్స్‌లో డ్రా చేసుకుని, ఈ రిజర్వాయర్లనుంచి డ్రింకింగ్ వాటర్‌ను ఇస్తున్నారు. పైనవైరా చెరువు దాటి, క్రిందకు సత్తుపల్లికి నీళ్లు వెళుతున్నాయి. వైరా రిజర్వాయర్ ఇన్‌టేక్‌వెల్ నుంచి నీటిని తీసుకుని దాదాపు 16 కి.మీల దూరంలో ఉన్న తనికెళ్ల ముక్రిహిల్స్ అనే ప్రాంతానికి రివర్స్‌లో వాటర్‌ను పంప్ చేస్తున్నారు. ఈ ముక్రిహిల్స్ పరిసర ప్రాంతం ఎగువ నుంచే పై నుంచి ఎన్.ఎస్.పి. కెనాల్ ప్రవహిస్తోంది. ముక్రిహిల్స్ నుంచి క్రిందకు వచ్చిన నీళ్లని వైరా రిజర్వాయర్ ద్వారా విడుదల చేసి, మరల పైకి పంప్ చేస్తున్నారు. ముక్రిహిల్స్‌కి నీళ్లని పంప్ చేసేందుకు ఒక కిలోమీటర్కి అయ్యే పైపుల సంఖ్య 181, ఈ పైపుల విలువ ఒక కోటి ఎనభై ఒక్క లక్షల రూపాయలు, వీటితోపాటు పైపులైన్లు జాయింట్ చేస్తే పైపుల విలువ ఒక కోటి రూపాయలు మొత్తం 16 కిలోమీటర్లకిగాను రూ.29 కోట్లు ఖర్చవుతుంది. వీటితో ఒక కిలోమీటరుకు ఒక కోటి కలిపితే మొత్తం రూ.45 కోట్లు వైరా ప్రాజెక్టు నుంచి ముక్రిహిల్స్‌కు తనికెళ్ల ముక్రిహిల్స్‌కి రివర్స్‌లో రా వాటర్‌ని పంప్ చేసేందుకు

ఖర్చుబైతోంది. ఈ ప్రాజెక్టు నుంచే మరో ప్రాజెక్టుకు నీళ్లు పంప్ చేస్తున్నారు. ఆ ప్రాజెక్టు కనిగిరి హిల్స్, కళ్లూరు, వైరా మీద నుంచి ఎన్.ఎస్.పి. కెనాల్ క్రిందకి పారుతూ ఉంటుంది. కళ్లూరు పరిసర ప్రాంతాలు దాటి, సత్తుపల్లి, నూజివీడు వరకు ఎన్.ఎస్.పి. కెనాల్ పారుతూ ఉంటుంది. ఆ పరిసర ప్రాంతాల్లో లంకాసాగర్ వంటి పెద్ద చెరువులున్నాయి. కాని వైరా ప్రాజెక్టు నుంచి 20 కిలోమీటర్లు పార్లర్‌గా నాగార్జునసాగర్ కెనాల్‌కి రా వాటర్‌ని ఈ పైపుల ద్వారా పంప్ చేస్తున్నారు. 20 కిలోమీటర్లు కెనాల్‌లో తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉన్నా కేవలం పైపుల కోసం పంప్ చేయడం జరుగుతోంది. 20 కిలోమీటర్లు ఒక్కోక్క పైపు విలువను లెక్కపెడితే దాదాపు రూ.35 కోట్లు అదనంగా భారం పడుతూ ఉంది. మొత్తం కలిపి లెక్కపెడితే రూ.70 కోట్లు అవుతుంది. వైరా ప్రాజెక్టు నుంచి రెండు వక్రలకు రా వాటర్‌ని రివర్స్‌లో తీసుకుపోవడానికి రూ.40 కోట్లు, పంప్ చేయడానికి రూ.70 కోట్లు, కలిపి మొత్తం రూ.110 కోట్లు అవుతుంది. వైరా వాటర్ ఇన్‌టేక్‌వెల్ నుంచి రా వాటర్ అవసరం లేకపోయినప్పటికీ, వేరే మార్గాలు ఉన్నప్పటికీ, డ్రా చేసి పైపు లైన్ ద్వారా తీసుకువెళ్లడం ద్వారా రూ.110 కోట్లు ఈ ప్రాజెక్టుపై భారం పడుతుందని తెలవడానికి నాకెటువంటి సందేహం లేదు. గతంలో చాలా మంది ఈ విషయమై మాట్లాడారు. దీనికి సంబంధించిన సందేహాలను నివృత్తి చేయవలసిన అవసరం ఉంది. సోర్స్ పరిసర ప్రాంతంలో అందుబాటులో ఉన్నా కూడా ఒక పాయింట్‌కి రూ.110 ఖర్చైతే, రా వాటర్‌ని ట్రీట్ చేసిన తరువాత, మరల రా వాటర్‌ని 70 కిలోమీటర్లు ట్రీట్ చేసిన రా వాటర్‌ని తీసుకువెళ్లడానికి రూ.110 కోట్లు ఖర్చవుతుంది. వైరా ప్రాజెక్టుతో నీటిని పంప్ చేయడానికి, తీసుకువెళ్లడానికి దాదాపు రూ.200 నుండి 205 కోట్లు ఖర్చవుతుంది. స్థానికంగా రా వాటర్ అందుబాటులో ఉండి, ట్రీట్‌మెంట్ చేసి డ్రింకింగ్ వాటర్‌ను అందించే సోర్స్ ఉంది. కాని మీరు ఆ సోర్స్‌ను వదిలేసి.....

(మైకు కట్ చేయబడింది)

1.10 శ్రీ కె.తారకరామారావు: గౌరవ పెద్దలు భట్టి విక్రమార్క మం. గారు మీరు చదువుకున్న వ్యక్తి మీ ప్రసంగధోరణి ఏ విధంగా ఉందంటే మీరు కొన్ని అజంష్లన్స్‌తో ముందుకు పోతున్నారు. I am not criticizing you. What I am trying to do is to set the record straight. నేను నా ప్రారంభ స్టేట్‌మెంట్‌లో స్పష్టంగా చెప్పాను. పెరినియల్ సోర్స్‌ను ఆధారంగా చేసుకొని నదుల్లో నీటి లభ్యత ఉంటుంది తప్ప కెనాల్‌లో నీటి లభ్యత ఉండదు. రిజర్వాయర్లు కట్టుకున్న తర్వాత చాలా సహజంగా చేసే వని ఏమంటే కరువులు, వర్షాభావ పరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు సహజంగానే రిజర్వాయర్‌లలో డెడ్ స్టోరేజ్ వరకు నీళ్లు పెట్టుకొని ఉంటాము.

ప్రభుత్వం ఒక జి.వో కూడ ఇచ్చింది. రిజర్వాయర్లలో ఉన్న నీటిని మొదట డ్రింకింగ్ వాటర్ కు పెట్టుకునే విధంగా తీసుకోవడం జరిగింది. ఎప్పుడైనా అకాల పరిస్థితి వచ్చి వరుసగా ఐదారు సంవత్సరాలు వర్షాభావపరిస్థితులు ఉండి కరువు ఉంటే కెనాల్ నుంచి నీళ్లు తీసుకోవడానికి ఉండదు. అందుకే చాలా స్కీములు మీరు పెట్టినా కూడా ఫెయిల్ అయ్యాయి. రెండవ మాట కూడా నేను చెబుతున్నాను. దయచేసి మీరు ఒక మాటను గుర్తుపెట్టుకోండి. డీటేల్స్ ప్రాజెక్టుల విషయంలో చాలా అపోహలు ఉన్నాయని మీరు అన్నారు. 2009 నుంచి 2014 వరకు ఉన్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డిగారు అప్పుడు ఇక్కడున్న చాలా మంది పెద్దలు మంత్రిగా ఉన్నారు. ఆనాడు ఒకే ఒక చిత్తూరు జిల్లాకు త్రాగునీటి పథకం కోసం రూ.7వేల కోట్లు కేటాయించారు. ఒక జిల్లా కోసం రూ.7వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టే పరిస్థితి ఉంటే గతంలో 10 జిల్లాలు ఉన్న తెలంగాణకు ఎన్ని ఖర్చు పెట్టాలి. ఈ రోజు వాళ్లు అనుమానాలు, అపోహలు ఉన్నాయని మాట్లాడుతున్నారు. అనుమానాలు ప్రజాక్షేత్రంలో లేవు. అపోహలు తమరి మనసులో ఉన్నాయి. ఆ అపోహలు తొలగించండి. తొలగించే ప్రయత్నం మేము కూడా చేస్తాము. మొత్తం డి.పి.ఆర్.లను గత శాసనసభలో మాట ఇచ్చిన విధంగానే ఆన్ డైట్ లో పెట్టడం జరిగింది. మీకు ఏమైనా అనుమానాలు, అపోహలు, సందేహాలు, ఏమి ఉన్నా దయచేసి ఒకసారి చూసుకోండిని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క మేడమ్, నా విన్నవమేమంటే, నాకు లఘుచర్చ మీద మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇచ్చారు. నా ప్రసంగం మొత్తం పూర్తయిన తర్వాత నేను వ్యక్తపరిచినటువంటి అంశాలను దయచేసి వారు రాసుకొని సమాధానమివ్వమని చెప్పండి. నేను ఐదు నిమిషాలు మాట్లాడితే, వారు మధ్యలో మైకు తీసుకొని పది నిమిషాలు మాట్లాడితే మాకు ఇచ్చిన సమయం వృధా అవుతుంది.

మంత్రిగారు చెప్పినట్లు రిజర్వాయర్లలో నీళ్లు నింపుకొని ఉంటే ఇబ్బందులు కలుగకుండా ఉంటుంది కాబట్టి, రిజర్వాయర్ ఎక్కడ ఉందో అక్కడ నీళ్లు నింపుకొని కెనాల్ ద్వారా నీటిని ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశారు. మేము కూడా అదే చెప్పాము. మేము వైరా రిజర్వాయర్ నుంచి తనికెళ్ల వరకు పైకి తీసుకొని పోయే పరిణామక్రమంలో మధ్యలో ఒక్క రిజర్వాయర్ కూడా లేదా. వైరా నుంచి కల్లూరుకు తీసుకొని పోయే ప్రాంతంలో ఏ రిజర్వాయర్ లేదా? అలాగే పాలేరు నుంచి ఖమ్మంకు వచ్చే పరిసర ప్రాంతాల్లో ఎక్కడా ఒక్క రిజర్వాయర్ లేదా? ఉంటే మీరు ఎందుకు వాటిని వాడుకోవడానికి ఆలోచనలు చేయలేదని నేను అడుగుతున్నాను.

కెనాల్ పోతున్నటువంటి పరిసర ప్రాంతాల్లో చాలా చోట్ల చెరువులు ఉన్నాయి. ఆ కెనాల్ నుంచి చెరువుల్లోకి బ్యాలెన్స్ రిజర్వాయర్ గా మీరు అక్కడే సోర్స్ క్రియోట్ చేసుకొని అక్కడ నుంచి ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉన్నప్పటికీ, కేవలం పైపులను పెద్దఎత్తున వాడుతున్నారు. నీళ్ల కోసం పైపులా, లేక పైపుల కోసం నీళ్లా? నాకు తెలిసి నీళ్ల కోసం పైపులు ఉండాలి. మిషన్ భగీరథలో పైపుల కోసం నీళ్లు వాడుతున్నట్లుగా కనిపిస్తున్నది. మాకు కొన్ని అనుమానాలు ఉన్నాయని చెప్పాను. ఇప్పుడే మాకు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇవేకాదు ఇంకా చాలా రిజర్వాయర్స్ మీరు వాయిటేట్ చేసి చాలా దూరం పైపులు నడిపించినటువంటి సంఘటనలు నా దగ్గర ఉన్నాయి. అవి కూడా చెబుతాను.

నేను ఆర్.టి.ఐ. సమాచారం తెప్పించాను. వారు మా అనుమానాలను నివృత్తి చేస్తామని చెప్పారు. I asked the name of the Company which designed the structure of intake wells. ఈ ఇంటెక్ వెల్స్ ను ఎవరు డిజైన్ చేస్తున్నారని అడిగితే, నాకు వచ్చినటువంటి అధికారిక సమాచారం ఏమంటే The executing Agencies of the segment designed the structures and vetted by M/s. Vapcose Consultant. ఈ స్ట్రక్చర్స్ ని డిజైన్ చేసింది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఏజన్సీస్ అని చెబుతున్నాము. నాకు తెలిసి టెండర్ వచ్చిన తర్వాత, అగ్రిమెంట్ అయిన తర్వాతనే ఆ స్ట్రక్చర్స్ ని డిజైన్ చేయవలసి ఉంటుంది. అసలు టెండర్ రాకముందే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఏజన్సీస్ డిజైన్ చేయరు కదా. నేను సమాచారం తీసుకున్న తేదీని కూడా చదువుతున్నాను. It is dated 19.03.2016. స్టేట్ గవర్నమెంట్ వెబ్ సైట్ నుంచి ఈ సమాచారాన్ని తీసుకున్నాను. Medak Intake Structure Pump House, the main Sangareddy Segment, Medak - ఇది నాకు ఇచ్చింది 29.2.2016. అలాగే ఇన్ టేక్ వెల్ క్లమ్ పంప్ హౌస్, మెయిన్ ఇన్ మంగంపేట్ వరంగల్ ఇది 19.2.2015 తేదీన ఈ డిజైన్స్ చేస్తున్నారని చెప్పకముందే నీళ్లు టెండర్ వచ్చింది. వ్యాప్కోస్ ను మెంట్ చేస్తున్నారని చెబుతున్నారు. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకున్న ప్రాజెక్ట్ అని మీరే చెబుతున్నారు. గతంలో ఇదే నిండు సభలో రాష్ట్రముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ, ఈ వ్యాప్కోస్ అనేటువంటి కన్సల్టెంట్ వారిని ఎందుకయ్యా ఇట్లా మార్చావు అని అడిగితే, ఆనాడు ముఖ్యమంత్రిగారు అడిగారు కాబట్టి నేను మార్చానని చెప్పారు. ఆ రకమైనటువంటి వ్యాప్కోస్ సంస్థకు మళ్ళీ మీరు టెండర్లు ఎందుకిస్తున్నారని నేను ఈ సందర్భంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను. నిజంగా మీరు ప్రతిష్టాత్మకమైనటువంటి ప్రాజెక్టుగా దీన్ని భావిస్తే ఇప్పుడున్నటువంటి

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

లేటెస్ట్ టెక్నాలజీతో వస్తున్న అనేక సంస్థలు ఉదాహరణకు మిషన్ కాకతీయ లాంటి వాళ్లు గతంలోనే ఆర్.ఇ.సి, ఐఐటి లాంటి కాలేజీల లాంటి వాళ్లతో ఎం.ఓ.ఇ. చేసుకున్నామని చెబుతున్నారు. ఇది నిజంగా లేటెస్ట్ టెక్నాలజీతో కట్టాల్సిన అవసరం ఉంటే తప్పకుండా మీరు ఆ రకంగా వారితో డిజైన్స్ చేయించాల్సి ఉండేది. దీనికి సంబంధించిన నిష్ణాతులైనటువంటి ఐఐటి, ఆర్.ఇ.సి వాళ్లకు దీన్ని అప్పజెప్పాలని నేను కోరుతున్నాను. ప్రతిసారి గుజరాత్ రాష్ట్రాన్ని ఉదాహరణగా తీసుకొని అక్కడ చేసినటువంటి కార్యక్రమాన్ని మేము ఇక్కడ చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో “కచ్” పరిసర ప్రాంతాల్లో కొన్ని వందల కిలోమీటర్లు నీరు ఎక్కడా లభ్యం కాదు కాబట్టి అక్కడ వందల కిలోమీటర్లు పైపు లైన్లు వేసుకొని పోయారంటే అర్థం ఉంది. కానీ, రెండు జీవ నదుల మధ్యలో ఉన్నటువంటి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపు 45వేల చెరువులున్నటువంటి తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మిషన్ కాకతీయ పేరు మీద హరీష్ వాపు గారు దాదాపు రూ.25వేల కోట్లతో 45వేల చెరువులను పూడికతీసి ఈ రోజు తాంబూలంలాగ ఉన్నటువంటి దానిని గంగాళంగా మార్చి ఇంత పెద్ద ఎత్తున చెరువులను పూడికతీసి చెరువులను నింపుతూ ఉంటే, ఇన్ని వందల కిలోమీటర్లకు రా వాటర్ ద్వారా పైపులైన్లు తీసుకోవలసిన అవసరం ఉందా అని అడుగుతున్నాను. ఈ 45వేల చెరువులు, మన మండలంలో ఉన్న వాటిని యావరేజీగా తీసుకుంటే నాకు తెలిసి ఒక మండలానికి 77దాక చెరువులు వస్తాయి. ఈ చెరువులు వస్తే మండలంలోని జనాభా 60వేల మంది అనుకున్నా కానీ, మీరు ఇచ్చే 100ఎల్పిసిడి ప్రకారం రోజుకు 60లక్షల లీటర్ల కంటే మించదు. ఈ నీళ్లను 365రోజులు ఇవ్వాలంటే 219కోట్ల లీటర్లు అవసరం అవుతుంది.

1.20 మ. 219కోట్ల లీటర్ల నీళ్లు అందుబాటులోకి రావడానికి మిషన్ కాకతీయ ద్వారా అహాశం ఉంటే మీరెందుకు దాన్ని స్వేచ్ఛగా వాడుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ఒక్కో మండలంలో 100 నుంచి 150 ఎకరాల వైశాల్యం వరకు చెరువుంటే 10 అడుగుల లోతు తవ్వి ఒకసారి నింపుకుంటే సంవత్సరం మొత్తానికి సరిపోయే కెపాసిటీ ఉంటుందని, RWS అధికారులే లెక్కలతో సహా ఇచ్చారు. దీంట్లో ఏమన్నా తేడాలుంటే దయచేసి మంత్రి గారు సలహాలు చెప్పవచ్చు. మిషన్ కాకతీయ ద్వారా పూడికలు తీసుకున్న చెరువుల్లో నీళ్లు రాలేదన్న అపవాదు అన్నా మీకు ఉండాలి. అపనమ్మకమైన ఉండాలి. నీళ్లు అందుబాటులో ఉండవనే ఆలోచనతో అది పనికి రాదని కొత్తగా నిర్ణయం తీసుకొని ఉండాలి.

J. 314-8

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కాళేశ్వరం అనే స్కీమ్ని కూడా తీసుకున్నారు. కాళేశ్వరం ద్వారా గోదావరి పైన ఉన్నటువంటి 45 వేల చెరువులను రూ.86వేల కోట్ల రూపాయలతో పూడిక తీసి నిండుగా గలగలలతో ఈ మండలాల్లో ఉన్న తరువాత మీరు తీసుకువచ్చే రిజర్వాయర్లు, మేడారం 0.5 టి.ఎమ్.సి.లు, మల్కంపేట 0.3 టి.ఎమ్.సి.లు, అనంత సాగర్ 1 టి.ఎమ్.సి., ఎనగాని 0.8 టి.ఎమ్.సి.లు, కొమరవెల్లి మల్లన్న సాగర్ 50 టి.ఎమ్.సి.లు, గండపోచారం 21 టి.ఎమ్.సి.లు, మాధాపూర్ భువనగిరి 14.16 టి.ఎమ్.సి.లు, ఆలేరు గడహమల్లి 9.54 టి.ఎమ్.సి.లు, మోటె ఎల్లారెడ్డి నియోజక వర్గంలో 3 టి.ఎమ్.సి.లు, ముత్యాల ఎల్లారెడ్డి రిజర్వాయర్లో 1.59 టి.ఎమ్.సి.లు, కేశవాడ రిజర్వాయర్లో 5 టి.ఎమ్.సి.లు, మత్తేనేని రిజర్వాయర్లో 5 టి.ఎమ్.సి.లు, ఇరక్కపల్లి కామారెడ్డి నియోజక వర్గంలో 3 టి.ఎమ్.సి.లు, కాచాపూర్ కామారెడ్డి అసెంబ్లీ నియోజక వర్గంలో 2.5 టి.ఎమ్.సి.లు, విసాంపేటలో 2.5 టి.ఎమ్.సి.లు, నిజామాబాద్ మంచిప్ప కొండం చెరువు దగ్గర 5 టి.ఎమ్.సి.లు, శామీర్పేట్లో 20 టి.ఎమ్.సి.లు, వీటితో పాటు ఖమ్మం జిల్లాలో చేపట్టినటువంటి సీతారామ ప్రాజెక్టులో రూ.10వేల కోట్లతో తీసుకువచ్చినటువంటి ఆ నీళ్లు. పాలమూరు, రంగారెడ్డి ద్వారా కృష్ణానది ద్వారా రూ.32వేల కోట్లకు తీసుకు వచ్చే అంజనేయ రిజర్వాయర్ నుండి 8.87 టి.ఎమ్.సి.లు, వీరాంజనేయ రిజర్వాయర్ నుంచి 6.5 టి.ఎమ్.సి.లు, వెంకటాద్రి 16.85 టి.ఎమ్.సి.లు, గురుమూర్తి రాయ 19.15 టి.ఎమ్.సి.లు,.....

డిప్యూటీ స్పీకర్: సబ్జెక్ట్ మాట్లాడండి. ఆ నోట్ పంపించండి. ఎన్ని టి.ఎమ్.సి.లు ఏయే రిజర్వాయర్లలో ఉన్నాయో ఆ నోట్ పంపించండి.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క: నన్ను చెప్పనీయండి మేడమ్, నేను సబ్జెక్ట్ మాట్లాడుతున్నాను. ఉదండపూర్ 16 టి.ఎమ్.సి.లు, అనంతరామ్ 8.4 టి.ఎమ్.సి.లు, లక్ష్మీదేవి పల్లి 2.8 టి.ఎమ్.సి.లు ఉన్నాయి. ఇన్ని టి.ఎమ్.సి.ల నీళ్లు అదనంగా ఉన్న 45వేల చెరువులు రూ.25వేల కోట్లతో మిషన్ కాకతీయ ద్వారా పూడికలు తీయించి చెరువులన్నీ నిండుగా కొంగలు, చేపలతో విలసిల్లుతున్నాయి. ప్రకృతున్నటువంటి రెండు ప్రాజెక్టుల ద్వారా ఇటు రూ.86వేల కోట్లు, అటు రూ.38వేల కోట్లు, ఇంకో రూ.10వేల కోట్లు క్రింద నుంచి భద్రాచలం పరిసర ప్రాంతాల నుంచి ఇవి తీసుకువస్తుంటే దాదాపు ఒక రూ.1 లక్షా 40వేల కోట్లతో కొత్తగా నీళ్లు తీసుకు వచ్చి ఈ జిల్లాల్లో పారిస్తుంటే ఈ గొలుసుకట్టు చెరువులన్నింటికి పూడిక తీసిన చెరువులన్నీ కూడా ఈ బ్యాలెన్సింగ్ రిజర్వాయర్లలో అన్నింటిలో కూడా

నీళ్లు నిండుగా ఉంటాయి. ఆ రకంగా సోర్సు అద్భుతంగా అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు అదనంగా రూ.42 వేల కోట్లతో ఇన్ని వందల కిలోమీటర్లు రా వాటర్ తీసుకువచ్చి మీరు వేయడానికి ఏమి అవసరం వచ్చింది. అవి రావని భావిస్తున్నారా, ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకువచ్చే ప్రాజెక్టులు రావని భావిస్తున్నారా, లేక మిషన్ కాకతీయ ద్వారా చెరువుల పూడిక రాదని భావిస్తున్నారా, ఆ రెండు రావని భావిస్తే వాటి కోసం ఖర్చు పెట్టేటటువంటి 1 లక్షా 50 వేల కోట్లు ఎవరి కోసం ఖర్చు పెడుతున్నారు. వాటి గురించి కూడా ఆలోచన చేయండి. ఆలోచన చేయకుండా రూ.42వేల కోట్లు అనవసరంగా ఖర్చు పెడితే చాలా అన్యాయమైపోతాము. టెండర్లు పిలిచినప్పుడు అనేక రకాల అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని ఈ రాష్ట్ర ప్రజానీకం అనుకుంటున్నారు. మిషన్ భగీరథ ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి చాలా ప్రతిష్టాత్మకమైనది.

శ్రీ ఈటల రాజేందర్: వారు చాలా అనుభవజ్ఞులు వారి నియోజక వర్గంలో రూ.130 లేదా రూ.180 కోట్లతోనే స్కీమ్ కూడా శాంక్షన్ చేయించుకున్నారు. మా జిల్లాలో వారు తీసుకుపోయిన నాడు మేము కూడా తీసుకుపోయాము. మా దగ్గర జమ్మికుంట స్కీమ్ ఉంది. కమలాపూర్ లో ఒక స్కీమ్ ఉంది. మలయాళ మండలంలో ఒక స్కీమ్ ఉంది. కానీ ఏ ఒక్కదగ్గర కూడా నీళ్లు లేవు. మంత్రి గారికి క్లియర్ గా ఒక మాట చెప్పారు. ఒక 3, 4 సంవత్సరాలు వరుస పెట్టి కరువు వచ్చినా త్రాగునీటికి ఇబ్బంది పడకుండా ఉండాలనేదే ఈ స్కీమ్ యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశము. రూ.40వేల కోట్లు ఖర్చు పెట్టిన తరువాత కూడా ఆశించిన స్థాయిలో చెంచు గూడానికి, లంబాడ తండాకు ప్రతి రోజు 100 లీటర్ల నీరు కనుక రాకపోతే ఇంత కన్నా నీచం ఉండదు. చరిత్రలో నిలిచిపోయే విధంగా ఉండాలనే ఈ డిజైన్ చేశాము తప్ప మాకు అంత మాత్రం అవగాహన లేకుండా అంత మాత్రం ప్లాన్ లేకుండా చేశామనేది తప్పు.

జనారెడ్డి గారు పంచాయితీ రాజ్ మంత్రిగా ఉన్నారు, వాజ్ పేయి గారు ప్రధాన మంత్రిగా ఉన్నారు. వాజ్ పేయి గారి టేబుల్ మీద నడుములు, కాళ్లు చేతులు వంకర పోయిన నల్గొండ మనిషిని పడుకోపెట్టి ఈ దేశంలో ఈ కాలంలో కూడా ఇలా ఉందా అంటే సిగ్గుతో తల దించుకొన్న సందర్భంలో ఎవరున్నారో అర్థం చేసుకోవాలి. దాన్ని పోగొట్టడానికి వారు పథకం వేశారు, కొన్ని పైపులు వేశారు. లంబాడ తండాలో, గిరిజన గూడాలలో వర్షా కాలం వస్తే ఆ నీళ్లు తాగి చనిపోయిన జనాలు ఏమి కులస్తులు. నేను కేవలం 8వేల గ్రామాల నుంచి మాట్లాడడం లేదు, గౌరవ మంత్రి గారు 26వేల గ్రామాలున్నాయి మీరు నమ్మండి. ఇళ్లు ఏ బావి కాడ కట్టుకున్నా 4 ఇళ్ళైనా కూడా

కరెంట్ కనెక్షన్ ఇస్తామని చెప్పాము. ఈ వేదిక సాక్షిగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారే స్వయంగా మా మ్యానిఫెస్టోలో ఇంత పెద్ద విత్తున లేకపోయినప్పటికీ ఇది పూర్తి చేయకపోతే, నీళ్లు ఇవ్వకపోతే ఓట్లు అడగమని చెప్పిన దమ్ము, ధైర్యం ఉన్న పార్టీని మీరు హర్షించాల్సింది పోయి, అభినందించాల్సింది పోయి విమర్శించడం తగునా అని అడుగుతున్నాను.

మా తెలంగాణ ఆడబిడ్డలు బోర్లు కొట్టి కొట్టి కడుపులో పీగులు నోట్లోకి వచ్చిన సందర్భం మీరు మర్చిపోయారా అని అడుగుతున్నాను. నెత్తి మీద వెంట్రుకలు ఊడిపోయేలా నెత్తి మీద కుండ పెట్టుకొని నీళ్లు మోసుకున్న రోజులను మీరు మర్చిపోయారా అని అడుగుతున్నాను. నా తెలంగాణ ఆడబిడ్డ నడి బజారులో బిందె పట్టుకొని నీళ్ల కోసం వెళ్లే దుస్థితి రావద్దని కోరుకున్నారు. పక్క రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు, బెంగాల్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మధ్య ప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం మనం చేసే పనిని గొప్పగా ఉందని వారు అభినందిస్తున్నారు, ప్రధాన మంత్రి గారు అభినందిస్తున్నారు. కానీ ప్రతి వక్షపార్టీ హోదా ఇచ్చిన మీరు మాత్రం దీన్ని అభినందించాల్సింది పోయి కోడి గుడ్డు మీద ఈకలు ఏరే ప్రయత్నం చేస్తే చరిత్ర మిమ్మల్ని క్షమించదు. 57 సంవత్సరాల పాలనలో 40 సంవత్సరాలు పాలించింది మీరైతే, 15 సంవత్సరాలు పాలించింది వారు. మీరు చేయలేని పనిని ఒక కొత్త పార్టీగా ఉద్యమ పార్టీగా అధికారంలోకి వచ్చిన రెండున్నర సంవత్సరాలలోనే మేము చేస్తుంటే విమర్శలు చేయడం, సైలం కోసం చేస్తున్నామని, చిన్నగా చూడడం తగదు, చరిత్ర క్షమించదని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. జానా రెడ్డి: ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు పదే పదే నా తెలంగాణ ఆడబిడ్డలు అంటున్నారు. అంటే తెలంగాణ నీది మాత్రమేనా, మా తెలంగాణా కాదా, ఎక్కడున్నది నీ తెలంగాణ, highly objectionable, absolutely very highly objectionable. మన తెలంగాణ అనండి, తెలంగాణాను నువ్వు తీసుకొచ్చావా? మాటే మాటికి మా తెలంగాణ, మా బిడ్డలు అంటున్నారు. మన తెలంగాణ మన బిడ్డలు, మన అభివృద్ధి అనండి. ఆ అభివృద్ధి చేయడానికి నీకు అవకాశమిచ్చిన ఈ ప్రజలకు నువ్వు చేస్తున్న కృషి చెప్పడంలో తప్పు లేదు. నేను ఒకటికి రెండు సార్లు చెప్పాను, ఈ తెలంగాణ ప్రజల యొక్క ఆశలు, ఆకాంక్షల కోసం తెలంగాణ ఏర్పడింది. తెలంగాణ కావాలని అడిగిన వారిలో మీరు ముందు ఉండవచ్చు.

1.30 అడిగిన వారిలో ముందుండి అడిగింది మీరు కావచ్చు. **మ.** కానీ రెండు సింహభాగాలు మేము ఏర్పాటు చేసిన కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం అని చెబుతున్నాను. అది లేకపోతే ఇక్కడ మాట్లాడే

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

అవకాశం మీకు రాదు. కాని ఇచ్చిన అవకాశం కాంగ్రెస్ పార్టీ అగ్రభాగంలో ఉండినడిపించిన పరిస్థితిని మీరు గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. కాని అదే విషయాలు పదే పదే తెలియచేసి మేము, మీరొక్కరే అనే భావన మంచిది కాదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పేది మీరు తలపట్టినది చరిత్రాత్మకంగా ఉండాలనేది మీ ఆలోచన అభ్యంతరం లేదు. చిరస్థాయిగా ఉండాలనేది మీ ఆకాంక్ష, ఆ తరువాత మీకు వచ్చిన ఆలోచనకు మీరు చేసిన నిర్ణయం ఇది ప్రభుత్వం యొక్క లక్ష్యం. అందుకు అభ్యంతరం లేదు. కాని అందులోనే ఈ వేదిక ఎందుకు ఉంది? మీరు చేసిన ప్రతిపనిని కూడా ఆమోదించి చప్పుడు చేయకుండా ఉండడానికి కాదు. ఇది అందులోని లోపాలు లేకపోతే రాబోయే పరిణామం, మీకు ఏ విధంగా ఆలోచన వచ్చిందో, ఈ వేదికలో ఉన్న వారికి కూడా ఆలోచన కలిగింది. సాధ్యాసాధ్యమూ లేకుంటే ఇబ్బంది ఉందా? ఇంతకంటే సులభంగా వచ్చేది కదా అని, రైల్వే ఆర్ రాంగ్ అనేది ప్రజలు వింటారు. చరిత్ర సృష్టించడానికి మీరు చేస్తున్న కార్యక్రమం. అది అమలై సక్సెస్ అయితే మిమ్మల్ని అందలం ఎక్కిస్తారు. ఈలోపు ఇక్కడున్న వేదిక మీద నుండి ఈ విషయాలను మాట్లాడడమనేది జరుగుతుంది. అందుకని వారు చెప్పే విషయాలు విన్న తరువాత ఇది కాదు అని మీరు ఈ వేదిక నుండి ఎవరికి చెబుతున్నాం? ప్రజలకు, ఆలోచనాపరులకు చెబుతున్నాము. ఆలోచిస్తారు, ఒకవేళ చెప్పింది కరెక్ట్ కాకపోతే వారు గమనిస్తారు. లక్ష్యం నెరవేరితే మిమ్మల్నను అభినందిస్తారు. కాని అప్పటి వరకు ఇది విని ఇందులోని లోపాలుంటే సరిచేసుకోండి. లేదంటే లోపాలు లేవని చెప్పి మీరు వివరించడం అనేది మీ విధి వారికి ఉన్న అభిప్రాయాలను, అనుభవాలను చెప్పే వరకు విని మీరు నివృత్తి చేయండి, ఆ విధంగా వివరించడం చెప్పి ప్రభుత్వానికి తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. తారకరామారావు: గౌరవనీయులు, పెద్దలు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో, సుదీర్ఘ కాలం మంత్రిగా పనిచేసి రికార్డ్ సృష్టించిన గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు జానారెడ్డిగారు చాలా చక్కగా చెప్పారు. అయితే వారు సుదీర్ఘ కాలం చేసిన మంత్రి పదవులలో గ్రామీణ నీటి సరఫరా శాఖ కూడా ఒకటి. నాకు అవగాహన ఉన్నంత వరకు, గ్రామీణ నీటి సరఫరాగా మంత్రిగా వారు ఉన్నప్పుడు అప్పటి ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని చిత్తూరు జిల్లాలోని ఆనాటి ఖర్చు రూ.7వేల కోట్లు, కాని ఈరోజు రూ.10వేల కోట్లు ఖర్చు అవుతుందని వారి ప్రభుత్వం ఆమోదించి పనులు మొదలు పెట్టారు. భట్టి విక్రమార్కుగారు ఇంజనీర్ అని అనుకుంటున్నాను. నాకు తెలియదు. అది వాస్తవమైతే గౌరవ పెద్దలు మాకు చెప్పిన మాటను వారికి చెప్పాలి. వారికి సుదీర్ఘ

అనుభవం ఉంది, ప్రాజెక్టులు ఎలా డిజైన్ చేస్తారు, ఎంత ఖర్చు అవుతుంది, ఏ విధంగా పంపింగ్ ఉంటుంది, ఎన్ని వేల కిలోమీటర్లు ఫైవ్ లైన్స్ వేయాలి? ఒక జిల్లాకు రూ.10వేల కోట్లు అవుతుందని వారికి తెలుసు. భట్టిగారికి మొత్తం వివరించి చెబితే శాసనసభలో ఈ రోజు ఇన్ని ప్రశ్నలు, సందేహాలు, అనుమానాలు వారికి రావు. వారు కొద్దిగా ఆవేశపడ్డారు. జానారెడ్డిగారు సహజంగా వారు మాట తూలరు, ఆవేశపడ్డారు. కొంత ఆవేశపడ్డారు. నా తెలంగాణ, నా బిడ్డలు అంటున్నావు, మన తెలంగాణ, మన బిడ్డలు అనుమని రాజేంద్రగారికి హితబోధ చేశారు. జానారెడ్డిగారికి ఒక విషయం గుర్తు చేస్తున్నాను. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఏనాడూ నా తెలంగాణ అనుకోలేదు. అందుకే ఆనాడు 1956లో ఇష్టంలేని ఆంధ్ర, తెలంగాణకు బలవంతపు పెండ్లి చేసింది. 1969లో ఉద్యమం వస్తే 370 మంది పిల్లలను పిట్టలను కాల్చినట్లు కాల్చి చంపింది ఇదే కాంగ్రెస్ పార్టీ అధ్యక్షా. 2004 లో మాట ఇచ్చి 2014 వరకు తాత్పారం చేసి, చివరకు విధి లేని పరిస్థితిలో తెలంగాణ ఇవ్వక తప్పని పరిస్థితి తెచ్చుకున్నది ఇదే కాంగ్రెస్ పార్టీ. మీకు మీరు సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చుకుంటే కుదరదు. ప్రజలు ఎవరిని గుర్తించాలి, తెలంగాణ ఎవరి చేతులలో పెట్టాలి, ఎవరి వల్ల న్యాయం జరుగుతుందో తెలుసు కాబట్టి టిఆర్ఎస్ పార్టీని అధికార పక్షం వైపు, కాంగ్రెస్ పార్టీని ప్రతిపక్షం వైపు కూర్చో పెట్టారు. దయచేసి పెద్దలు గమనించాలి. రాజేంద్రగారు చెప్పిన దానిలో తప్పుమి లేదు. ఆయన మొదటి నుండి ఉద్యమంలో ఉన్న బిడ్డ. కాబట్టి సహజంగానే నా తెలంగాణ, నా బిడ్డలనే వస్తుంది. తెలంగాణ కోణం నుండి తెలంగాణ ఉద్యమం నుండి వచ్చిన నాయకుడు. కాబట్టి సహజంగానే మాట్లాడారు. తప్పుమి లేదు. అంత ఇబ్బంది కలిగించేదేమిటో నా కళ్ళం కాలేదు. దయచేసి సిఎల్పి లీడర్ గారు మాకు చెప్పే ముందు వారి సభ్యులకు చెప్పినట్లయితే ఈ అనుమానాలన్నీ ఉండేవి కావు. వారు సుధీర్ఘ కాలం మంత్రిగా పని చేశారు. అనుమానాలన్నీ పటాపంచలవుతాయి.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి: ఇంకొకసారి మాట్లాడకుండా నేను మరల ఒకసారి మాట్లాడను. నా విజ్ఞప్తిని మన్నించి ఐదు నిమిషాలు సమయం ఇస్తే వారు చెప్పిన దానికి నేను పూర్తి చేస్తాను. ఇటువంటి విషయాలు మరల రాకుండా

మేడమ్ డిప్యూటీ స్పీకర్: సబ్జెక్ట్ డీవియేట్ అవుతుంది. మీ గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతున్నారు.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి: మిషన్ భగీరథ మీద పూర్తిగా మాట్లాడిన తరువాత నివృత్తి చేయండి. ప్రతిపక్షం వివరాలు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అది మాట్లాడకూడదు, విమర్శించకూడదని

చెప్పడం సరేంది కాదు. చిత్తూరు జిల్లా గురించి చెప్పే దానితో పాటు ఇంకో విషయం చెబుతాను. ఎందుకు నేను ఆవేశంతో అన్నానో ఒక్కసారి గుర్తు చేస్తున్నాను. నిజంగా నీ తెలంగాణకంటే నువ్వు చెప్పే దానికంటే నా తెలంగాణ అని చెప్పడానికి ఎక్కువ అవకాశం నాకుంది. ఒకమాట గుర్తు చేస్తున్నాను. ఆంధ్ర పాలకులందరూ అప్పటి శాసనసభ్యులందరూ ప్రకటన వచ్చిన రోజు ఉద్యమించినప్పుడు రాజీనామా చేసి తెలంగాణను ఆపాలని, చాలా తీవ్రంగా ఏ విధంగా వీరిని నిలుపుదల చేయడం అని చెప్పే మేము ఆలోచించిన దాని గురించి చెబుతాను. ఇప్పుడున్న ముఖ్యమంత్రిగారు హుటాహుటినా ఇంటికి చేరి ఈ తెలంగాణను ఎలా కాపాడుకుందాము, ఏ విధంగా నిర్ణయం చేద్దాము, వారు రాజీనామా చేశారని, హుటాహుటినా ఇంటి దగ్గర నుండి నేను పడుకున్న వాడిని లేపి కూర్చుని మాట్లాడారు. అప్పుడు చెప్పాను అధ్యక్షా. ఈ తెలంగాణను సాధించడానికి ఏమైనా చేస్తాను, వారు ఏదైతే రాజీనామా చేశారో దానికి వ్యతిరేకంగా ఆ రాజీనామాకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణలోని ఉన్న వారిని రాజీనామా చేసి ప్రభుత్వాన్ని స్తంభింప చేస్తామని హామీ ఇచ్చి, ఇద్దరు, ముగ్గురితో మాట్లాడి తెల్లవారి రాజీనామాలను మొదలు పెట్టి చేయించి నిలబెట్టే క్రమంలో ఈ ఉద్యమం ఉధృతంగా సాగింది. సోనియాగాంధీగారికి చాలాసార్లు నచ్చచెప్పి తెలంగాణ రావాలని ఆవేశంలో, అవగతం చేయడం దీనికి పర్యవసానం. ఆ తరువాత ప్రజలు మీకు అవకాశం ఇచ్చారు. ప్రభుత్వాన్ని ఇచ్చి, అభినందించారు. ఆ తరువాత మంచి పరిపాలన అందించడానికి సహకరిస్తాము. కాని ఈ తెలంగాణ తీసుకురావడంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ అగ్రభాగాన ఉంది. నా తెలంగాణను సాధించే దానిలో కాంగ్రెస్ పార్టీ సాధించింది ఘనత, ఆ విధంగా మీ చేతులలో పెట్టింది కాంగ్రెస్ పార్టీయే అని తెలియ చేస్తున్నాను. కాని ఎప్పుడైతే ఈ విధంగా మాట్లాడితే మాకెంత ఆవేశం వస్తుందో, ఎంత బాధతో, ఆవేశంతో తెలంగాణ సాధించాలని మేము భాగస్వాములము కాదని పదే పదే అనేటువంటి మాట మాకు బాధగా ఉంది. అయినప్పటికీ ప్రభుత్వంలోకి రాలేదని మేము బాధపడడం లేదు. ప్రభుత్వంలో ఉన్నారని కని లేదు, మీరు పరిపాలించి, వారు ఆశించిన లక్ష్యాలను నెరవేర్చాలనే మేము కోరుతున్నాము. దానిని మీరు సాధించే విషయంలో ముందుకు పోతే సహకరిస్తాము. అందులో ఉన్న ఒడిదుడుకులను గుర్తు చేస్తాము. అప్పుడప్పుడు మా భాగస్వామ్యం ఉందని తెలియచేస్తాము. వారు చెప్పే విషయాన్ని ముందు మీరు వివరంగా విన్న తరువాత అది విమర్శలు కావు, విమర్శ ఉంటుంది, విమర్శ లేకుండా ఎలా ఉంటుంది? విమర్శ ఉంటే అది నద్విమర్శ కాదని కొట్టివేయండి, ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. నద్విమర్శ అయితే

ప్రజలు అభినందిస్తారు. 2019లో మనందరికీ సరైన గుణపాఠం చెబుతారు, అంతసేపు వెయిట్ చేయండి. అప్పటి వరకు సహకరించుకొని సభలో ఎవరి అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచడానికి అవకాశం కలిగించవలసిన అవసరం ఉంది.

1.40 మ. అప్పుడప్పుడు మేము పారపాటు చేసామేమో అని అనిపిస్తోంది. వారు మమ్మల్ని కొట్టించారని అన్నారు. వాస్తవాలు వినండి. నిజంగా మేము అవమానపడ్డాము. అప్పుడు రాష్ట్రంలో మా పార్టీ అధికారంలో ఉంది, కేంద్రంలో కూడా ఉంది. మిమ్మల్ని అణచివేయాలంటే, మిమ్మల్ని కంట్రోల్ చెయ్యాలంటే నిమిషం పట్టేది కాదు. కాని ఒక్కరోజు కూడా అటువంటి చర్యకు పాల్పడలేదు. కనీసం

(బ్రెజిర్ బెంచీల నుండి అంతరాయం)

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

MADAM DEPUTY SPEAKER: Jana Reddy garu, please confine to the subject. I request all the Members to please resume their seat.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : అధ్యక్షా, సీపీఐ, సీపీఐ(ఎం), వామపక్ష పార్టీలు కనీసం ప్రజల సమస్యలను మొరపెట్టుకుంటామంటే ఈ ప్రభుత్వం ఇంటర్వ్యూ ఇవ్వలేకపోయింది. వారి విజ్ఞప్తి ఎమిటో వినలేకపోయింది. మీరు ప్రజాస్వామ్యవాదులా?

శ్రీ కె. తారక రామ రావు : అధ్యక్షా, వారంటే మాకు గౌరవం ఉంది, కాని వారు మాట్లాడిన భాష బాగాలేదు. మేము ఇక్కడా, అక్కడా అధికారంలో ఉన్నాము, మిమ్మల్ని అణచివేయాలంటే, మాకు పెద్ద పని కాదు అని మాట్లాడారు. ఒకపారపాటు చేసామేమో అని అన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఇవ్వడమే పారపాటా అధ్యక్షా? ఇదేనా ఆ పెద్దాయన మాట్లాడే మాటలు. ఈ వయస్సులో ఆయనకి ఇంత ఆవేశం వస్తే మాకెంత రావాలి? ప్రజాస్వామికంగా లేరు అన్నారు. ప్రజా ఉద్యమాన్ని అణచివేస్తామని మాట్లాడడం ప్రజాస్వామ్యమా అధ్యక్షా? వారికి చరిత్ర ఉంది, బ్రాక్ రికార్డ్ ఉంది. దేశంలో చాలా చోట్ల ఈ రకమైన అధికారంతో, అధికార దుర్వినియోగం చేసి, అహంకారంతో పూర్వం వద్దతిలో కాంగ్రెస్ పార్టీ వ్యవహరించింది కాబట్టి, జాతీయ పార్టీగా చెప్పుకునే వాళ్లు ఈరోజు పెద్దస్టేజీ ప్రాంతీయ పార్టీగా మారిపోయింది. భారత దేశంలోని ప్రజలు ఛీ కొడుతలన్నారు. నేనం ప్రతిపక్షనాయకులను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. వారు అన్న మాటను విత్ డ్రా చేసుకోవాలి. ఇది తప్పు. తెలంగాణ ఇవ్వడం పారపాటు అనే ధోరణిలో మాట్లాడారు. తెలంగాణ ఉద్యమమప్పుడు అవసరమైతే మిమ్మల్ని అణచివేసే వాళ్లం అని మాట్లాడడం వారికి తగదు. వారి

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

గౌరవానికి, వారి హోదాకు, వారి వయస్సుకి తగదు. దయచేసి వారు ఆ మాటను ఉపసంహరించుకోవాలి మర్యాదపూర్వకంగా మనవిచేసుకుంటున్నాను. ఈ రకంగా వారు మాట్లాడడం మంచిది కాదు. వారు ఇతరులకు ఆదర్శంగా ఉండాలి. 15 సంవత్సరాలపాటు సుదీర్ఘ కాలంగా మంత్రిగా పనిచేసిన పెద్దాయన ఈ రకంగా మాట్లాడడం, ఆవేశపడడం, మాట తూలడం, వారి మర్యాదకే వుంచిదికాదు. గౌరవప్రదంగా ఆ మాటను దయచేసి ఉపసంహరించుకోవాలి. తెలంగాణ ఇవ్వడమే పొరపాటు అనే పద్ధతులలో, తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని మేము అణచివేసే వాళ్లం అని మాట్లాడారు. వారి హయాంలో చాలా మంది చనిపోయారు. ఇంకా ఏమి అణుద్దామనుకున్నారో నాకు తెలియదు కాని ఈ రకంగా మాట్లాడడం భావ్యం కాదని దయచేసి వారు ఉపసంహరించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : అధ్యక్షా, అది నా అభిమతం కాదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఇవ్వాలనేది మా విధి. మా విధి పూర్వకంగా ఇచ్చాము. కాని, మేము ఏది తప్పు చేశామంటే, మేము లిబరల్ గా ఉండి, మేము వ్యవహరించిన తీరు....

(ట్రెజరీ బెంచీల నుండి అంతరాయం)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : స్లీప్ కన్ ఫైన్ టు ది సబ్జెక్ట్.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : మీరు వ్యవహరించిన తీరు ప్రజాస్వామికంగా లేదు. మీరు ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చి ఉంటే, ప్రజాప్రతినిధులకు విజ్ఞప్తి చేసేందుకు మీరు అవకాశం ఇచ్చి ఉంటే, ఈ పరిస్థితి మీకు వచ్చేదా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను తప్పు తెలంగాణ రాష్ట్రం గురించి నేను అనలేదనే విషయాన్ని నేను క్లారిఫై చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు : పెద్దలు ఈ రకంగా వ్యవహరించడం సమంజసం కాదు. వారు అన్న మాటలే అధ్యక్షా. మీరు రికార్డులు చూడండి అధ్యక్షా. రాష్ట్రంలో, కేంద్రంలో మేము అధికారంలో ఉన్నాము. మేము తలచుకుంటే అణచివేసే వాళ్లం అని అన్నారా లేదా ఒకసారి చూడండి అధ్యక్షా. ఇది పార్లమెంటరీ లాంగ్వేజ్ అధ్యక్షా. పెద్దలు, సుదీర్ఘ కాలంగా మంత్రిగా పనిచేసిన వ్యక్తి ఈ రకంగా మాట్లాడడం పద్ధతా? వారి గౌరవానికి తగదు. మీరంటే మాకు గౌరవం. ముఖ్యమంత్రి గారితో సహా, ప్రభుత్వంలో పనిచేసే ప్రతి ఒక్కరికీ జానారెడ్డి గారంటే గౌరవం అధ్యక్షా. ఈ రకంగా మాట్లాడడం మీ మర్యాదకి తగదు. మీ వయస్సుకి, హోదాకి, మర్యాదకి తగదు. మీరు ఆవేశంగా మాట తూలి ఉంటే ఉపసంహరించుకోవాలని నేను

J. 314-9

మర్యాదపూర్వకంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది తప్పుండి. వారు పెద్దలు వారికి నేను చెప్పే అంత పెద్దవాడిని కాదు. వయస్సులో చిన్నవాడిని. వారు చెప్పలేకపోతే ఇంక వారి విజ్ఞతకి వదిలేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : అధ్యక్షా, మా పెద్దతనం, మా వయస్సు, మా అనుభవం, మేము చేసిన పనులను గమనించకుండా, వదే వదే ప్రభుత్వం వైపు నుండి కామెంట్స్ చేస్తున్నారు. మమ్మల్ని అనేక సార్లు రెచ్చగొట్టినా సంయమనం పాటిస్తూ వచ్చాము. యంగ్ స్టర్స్ మాట్లాడుతూ, మేము వ్యవహరిస్తున్నటువంటి తీరుపై మీకు ఓపిక ఉండాలని అంటున్నారు. కనీసం మీకు బుద్ధి చెప్పడానికి, ప్రజాస్వామ్య సాంప్రదాయాన్ని తెలియజేయడానికి,.....

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయబడింది)

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : మనం సబ్జెక్ట్ ని వదిలేస్తున్నాము. Let us leave it here. భట్టి విక్రమార్క గారూ, మీరు మాట్లాడండి. సబ్జెక్ట్ డీవియేట్ అయ్యాము.

శ్రీ కె. జానారెడ్డి : అధ్యక్షా, మేము రెండు చోట్ల అధికారంలో ఉన్నా డెమోక్రటిక్ గా వ్యవహరించాము. మిమ్మల్ని అణచి వేయాలని, తెలంగాణ రాష్ట్రానికి వ్యతిరేకమని మా ఉద్దేశ్యం కాదు. ప్రజాస్వామ్యవాదులుగా వ్యవహరించిన మాకు సహకరించమని కోరేందుకు ఈ విషయాలన్నీ మీకు తెలియజేశాం తప్పు వేరే ఉద్దేశ్యం కాదని మీకు గుర్తుచేస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క : అధ్యక్షా, చాలా సంతోషం. గౌరవ మంత్రి గారు జానారెడ్డి గారిని తెళ్ళలు చెప్పండని అన్నారు. యస్, జానారెడ్డి గారు ఆర్.డబ్ల్యు.ఎస్. మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు వారు సక్రమంగా తెళ్ళలు చెప్పారు, సక్రమంగానే మాతోబాటు మీకు కూడా చాలా ప్రాజెక్ట్స్ శాంక్షన్ చేశారు. దానికి ఉదాహరణగా ఆర్థికశాఖామాత్యులు ఒక మాట చెప్పారు. మీతోబాటు మేము కూడా ప్రాజెక్టులు తీసుకున్నాము. కాని ఒక్క చుక్కకూడా నీళ్లు లేవని అన్నారు. యస్ లేవు. చెరువులు తవ్వి అందులో నీళ్లు పోయ్యడానికి లక్షా నలభై తొమ్మిది వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అప్పుడు నీళ్లు లేవంటే అర్థం ఉంది. కాని ఇప్పుడు ఏమయ్యింది? మిషన్ కాకతీయ పేరుతో రూ. 25,000 కోట్లు, కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు పేరుతో రూ. 88,000 కోట్లు, పాలమూరు ప్రాజెక్ట్ పేరుతో రూ. 38,000 కోట్లు, సీతారాం ప్రాజెక్టు పేరుతో రూ. 10,000 కోట్లు, మొత్తం కలిపి లక్షా నలభై తొమ్మిది వేల కోట్ల రూపాయలతో, నీళ్లు తీసుకొచ్చి తెలంగాణ మొత్తాన్ని తడిపిస్తామన్నారు. ఆ డబ్బులు దానికోసమే కదా ఖర్చుపెట్టేది. నీళ్లు లేవని ఇప్పుడు ఎందుకు అందోళన పడుతున్నారు. నీళ్లు రావని అనుకుంటూ లక్షా నలభై

తొమ్మిది వేల కోట్ల రూపాయలు ఎందుకు ఖర్చుపెడుతున్నారో ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి.

1.50 మ. రెండవ అంశం నేను చాలా సందర్భాలలో చెప్పాను. ఈ ప్రాక్యూర్మెంట్ మీద రూ.42వేల కోట్లకు సంబంధించిన అతి పెద్ద ప్రాజెక్టు మిషన్ భగీరథ కాబట్టి తప్పని సరిగా మాకు కొన్ని సందేహాలున్నాయని మీద్వారా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని మేం అడుగుతున్నాం. వాస్తవాలు ఈ సభకు, రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియాలి అవసరమున్నది. దీంతోబాటే ఇదే ప్రభుత్వంలో ఉన్న ఇరిగేషన్ శాఖామంత్రులు మిషన్ కాకతీయ గురించి టెండర్లు పిలిస్తే.....

మేడమ్ డెప్యూటీ స్పీకర్ మీరు నక్సెట్ డీవియేట్ అవుతున్నారు. మిషన్ భగీరథ గురించి మాట్లాడండి.

SRI MALLU BHATTI VIKRAMARKA:

Madam, I have to compare. “ఈ టెండర్ల” విధానం ఎలా ఉందంటే మిషన్ కాకతీయ అంచనా విలువ రూ.78 లక్షలా 55వేలకు టెండరు పిలిస్తే మైనస్ 27% వేశారు. ఇంకొక చెరువు ఖమ్మం జిల్లాలోని కొండల్ నాయక్ చెరువు, కమలాపురం మండలం ముదిగొండ గ్రామంలోని చెరువుకు టెండరు పిలిస్తే రూ.36 లక్షలా 50వేలకుగాను మైనస్ 21% వచ్చింది. మిషన్ కాకతీయకు సంబంధించి ఇంకొక పని అంచనా విలువ లబ్ధిగూడెం చింతగాని మండలం ఊర చెరువుకి టెండరు పిలిస్తే మైనస్ 33% వచ్చింది. ఈ రకంగా ఈ ప్రాక్యూర్మెంట్ ద్వారా ప్రభుత్వవరంగా టెండర్లు పిలిస్తే మిషన్ కాకతీయలో మైనస్ 10 నుంచి మైనస్ 35 వరకు పోయింది.

ఇదే సందర్భంలో మిషన్ భగీరథకు సంబంధించిన లెక్కలు కూడా వివరిస్తాను. **SRSP**కి సంబంధించి టెండర్లు పిలిచారు. ఈ టెండర్లో వచ్చింది ఎల్-1 0.55 అక్కడేమో మైనస్ 35, ఎల్-2 0.15 అదీ “ఈ ప్రాక్యూర్మెంట్”, ఇదీ ఈ ప్రాక్యూర్మెంట్. మిషన్ కాకతీయకు ఇంకా తక్కువ కాంపిటీషన్ ఉంటుంది. మిషన్ భగీరథకు నేషనల్ లెవల్ లో టెండర్లు పిలుస్తారు కాబట్టి ఇంకా ఎక్కువ మైనస్ కు పోవాల్సిన అవసరమున్నది. అట్లాగే కొమరంభీం ఆసిఫాబాద్ ఎల్-1 0.50, ఎల్-2 0.15 అంటే less than estimated cost. అట్లాగే మానకోండూరుకు సంబంధించి టెండరు పిలిస్తే పరకాల్ స్టీషన్ ఫుణ్ పూర్లో ఎల్-1 0.74 less. ఎల్-2 0.14. నా బాధ ఏమిటంటే మిషన్ కాకతీయ మైనస్ 35కి పోతుంది. మిషన్ భగీరథ టెండర్లో మాత్రం 0.13, 0.14, 0.15 ఈ టెండర్లన్నింటినీ చూస్తుంటే ఏదో ఒక ఇంట్లో కూర్చుని టెండర్లన్నీ రాసుకొని వేసుకున్నట్లుగా ఉన్నాయి తప్ప ఈ ప్రాక్యూర్మెంట్ మీద కాంపిటీషన్ బిడ్డింగ్ ద్వారా పిలిచినట్లుగా లేవు. ఏ టెండరు చూసినా గానీ అదే రకంగా ఉన్నందున

రూ.42వేల కోట్ల రూపాయలు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖజానాకు భారమయ్యే ప్రాజెక్టు పారదర్శకంగా జరగాలేదని చెప్పడం కొనమే నేను ఉదహరించాను తప్ప వేరే ఆలోచన నాకు లేదు.

రంగారెడ్డి జిల్లాకు సంబంధించి “providing drinking water to Chevella, Vikarabad, Parigi, Tandur” టెండరు గమనిస్తే ఎల్-1 0.4, ఎల్-2 0.15 ఎక్కడైనా ఇలా ఉంటుందా? అదే విధంగా మహబూబ్ నగర్ జూరాల సెగ్మెంటుకు సంబంధించి ఎల్-1 0.60, ఎల్-2 0.30 ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. నల్గొండ టేల్ పాండ్ కు సంబంధించిన టెండరు చూస్తుంటే ఎల్-1 0.75, ఎల్-2 0.30, ఎల్-3 0.5 పర్సెంట్ ఎక్కువ అంటే ఈ ప్రాక్యూర్మెంట్ లో టెండర్లు వేసేవారు ఎక్కడెక్కడి నుంచో వేస్తుంటారు. 0.35, 0.36, 0.5 తేడాతో వరుసగా వేసుకునే టెండరింగ్ విధానం నాకు తెలిసి బహుశా భారతదేశంలో ఎక్కడా లేదు.

వీటన్నింటినీ చూస్తుంటే తప్పనిసరిగా అండర్ స్టాండింగ్ టెండరింగ్ విధానం ద్వారానే రూ.42వేల కోట్లు గోల్డ్ మాట్ జరిగిందనే ఆలోచన, అపోహ ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నది కాబట్టి సదరు టెండర్లు, అంచనాలకు సంబంధించిన వివరాలన్నింటినీ ఈ సభలో పెట్టాలి. దీనిమీద హాస్ కమిటీ కూడా వేయాలని మేం డిమాండ్ చేస్తున్నాము. లేదంటే మిషన్ భగీరథ పేరుమీద రూ.42వేల కోట్ల రూపాయలు అప్పుతెచ్చి బ్రాన్స్ పరెంట్ గా టెండర్లు వేయకుండా కొంతమందికి దోచిపెట్టడం వల్ల భవిష్యత్తులో రాష్ట్రం చాలా భారాన్ని మోసే పను ప్రమాదం రాబోతున్నది. ఇప్పుడే మంత్రిగారు చెప్పారు. వారు దాదాపు నేషనల్ బ్యాంకుల ద్వారానే అప్పులు తీసుకొస్తున్నామని చెబుతున్నారు. మొన్న ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ లో కూడా బడ్జెట్ తర నిధుల నుంచే ఈ కార్యక్రమాన్ని తీసుకొస్తామని చెప్పారు. అంటే రూ.42వేల కోట్లు ఈ రాష్ట్రంలో అప్పుల ద్వారా మిషన్ భగీరథ పేరు మీద తీసుకొచ్చి పనిచేస్తూ అండర్ స్టాండింగ్ టెండరింగ్ విధానంతో నలుగురైదుగురు కూర్చోని రాసుకొని వీటన్నింటినీ పంచుకొని, తెచ్చిన అప్పులను రాష్ట్రం మీద భారం వేస్తే ఈ రాష్ట్రం మీద భారం పడుతుంది.

కాగ్ రిపోర్టు ప్రకారం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చే అప్పుల రేట్ ఆఫ్ ఇంట్రస్ట్ దాదాపు 11 శాతం అని చెబుతున్నారు. రూ.42వేల కోట్లకు 11 శాతం వడ్డీకి తీసుకుంటే సంవత్సరానికి రూ.4,400 కోట్లు కేలం వడ్డీకి మాత్రమే కట్టాల్సి ఉంటుంది. అదే ప్రెస్సివల్ అమౌంట్ ను తిరిగి ఆ బ్యాంకుకు చెల్లించేటప్పటికి సుమారు 10 సంవత్సరాలు పెట్టుకుంటే సంవత్సరానికి రూ.4,000 కోట్లు కట్టాల్సి ఉంటుంది. దీని ఆవరేషన్ మరియు మెయింటెనెన్స్ చూసుకుని 10 శాతం

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

లెక్కవేసుకుంటే నెలకు రూ.4వేల కోట్ల భారం పడబోతున్నది. అంతిమంగా 2019 తరువాత ఈ ప్రభుత్వం చేసిన తప్పిదానికి మా ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వం మీద భారం పడి అంతిమంగా సంవత్సరానికి రూ.12వేల కోట్లు మిషన్ భగీరథ కోసం తెచ్చిన అప్పుల గురించి చెల్లించాల్సి ఉంటుంది.

(బ్రెజిలీ బెంచెస్ నుంచి నవ్వులు)

ఆ భారంతోబాటు మీరు తీసుకొచ్చిన రూ.42వేల కోట్లు కనీసం ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికైనా బ్రాన్స్ పరెంట్ గా ఉపయోగపడుతుందేమోనని ఆలోచిస్తుంటే ఎక్కడా బ్రాన్స్ పరెంట్ గా కనబడటం లేదు. కాబట్టి మిషన్ భగీరథ బెండర్లన్నీ ఈ హాస్ లో పెట్టాలి, అవసరమైతే హాస్ కమిటీ వేయాలి, ఒక హాస్ కమిటీ కూడా వీలుగాని పరిస్థితి ఉంటే ఇంకా లోతుగా చర్చించి అవసరమైతే సెంట్రల్ విజిలెన్స్ కు కూడా రాయాలి. ఎందుకంటే దీనికి సంబంధించిన నిధులన్నీ పెద్దఎత్తున నేషనల్ బ్యాంకుల నుంచి తీసుకొస్తున్నారు. ఆ భారమంతా కూడా ఈ రాష్ట్ర ప్రజానీకం మీద పడబోతున్నది. ఈ రాష్ట్ర విభజన జరిగేనాటికి మనకు సంక్రమించిన అప్పులు సుమారు రూ.69వేల కోట్లు ఉంటే కేవలం రెండున్నర సంవత్సరాలలో లక్షా 21వేల రూపాయలకు పెరిగినట్లుగా లెక్కలు చెబుతున్నాయి. కేవలం రెండున్నర సంవత్సరాలలో ఇన్ని వేల కోట్ల రూపాయల అప్పులు తీసుకొని రాష్ట్ర ప్రజానీకం చమటోడ్చి సంపాదించిన సంపద నుంచి ట్యాక్సుల ద్వారా వసూలు చేసి ఈ రకంగా ఖర్చు పెట్టుకుంటూ పోతే ఈ రాష్ట్రంపైన పెను భారం పడబోతున్నది కాబట్టి దీని గురించి సమగ్రమైన సమాచారాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ శాసనసభలో పెట్టాలి. దీనిపైన సుద్ధీర్ఘంగా చర్చ జరగాలి. హాస్ కమిటీ వేయాలి. సి.వి.సికి కూడా నివేదించాలని మీద్వారా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఈ అవినీతిని అరికట్టాలంటే తప్పనిసరిగా చర్యలు తీసుకోవాలి. మొన్ననే ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో మాట్లాడుతూ అవినీతిని అరికట్టడం కోసం తప్పనిసరిగా చర్యలు చేపట్టాల్సిందేనని చెప్పారు.

2.00 మ. తప్పనిసరిగా చేపట్టాల్సిందే. ఆ అవినీతిని అరికట్టడం కోసం, బ్రాన్స్ పరెంట్ గా ఉండటం కోసం ఈ విషయాన్ని ఏజెన్సీలకు అప్పగించాలి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దేశ మరియు రాష్ట్ర ప్రజానికానికి మిషన్ భగీరథ గురించి తప్పుడు సమాచారాన్ని చెప్పే ప్రయత్నం చేస్తోంది.....

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయడం జరిగింది)

శ్రీమతి జి. సునీత(ఆలేరు): అధ్యక్షా, ఇంత సేపు వారి మాటలు వింటుంటే ఒట్టి మాటలు కట్టిపెట్టోయ్ గట్టి మేలు

తలపెట్టవోయ్ అని ఒక కవి గారు చెప్పిన మాటలు గుర్తుకువస్తున్నాయి. నేను ఒట్టిమాటలు అన్నాను. కానీ భట్టిమాటలు అనలేదు. ఈరోజు సభలో ఉన్న వాళ్లందరూ కూడా అలాంటి గట్టిమేలు తలపెట్టేవిధంగా చర్చించుకోవాలి, ప్రజల్లో అపోహలు సృష్టించే విధంగా, అనుమానాలకు తావిచ్చే విధంగా మాట్లాడం సరైనది కాదు.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్: భట్టి గారు, ఒక నిమిషంలో కంక్లూడ్ చేయండి.

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు వారినోట్ ఇస్తూ ఇప్పుడే వారొక మాట చెప్పారు. చాలా ప్రతిష్టాత్మకమైన మిషన్ భగీరథను ప్రధాన మంత్రి, సీతీఆయోగ్ వారు మెచ్చుకుంటున్నారని, ఈ భగీరథ పథకాన్ని ప్రధాన మంత్రి మోదీ గారిచే ఆగస్ట్ 7, 2016న ప్రారంభించడం చేయించామని చాలా గొప్పగా చెప్పారు. మీ ద్వారా వారి దృష్టికి ఒక విషయాన్ని తీసుకువస్తున్నాను. 2008లో ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ వై.ఎస్. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు హైదరాబాద్ నగరానికి మంచి నీటిని అందించడానికి శ్రీపాద ఎల్లంపల్లి ప్రాజెక్టుకు మొదలు పెడితే ఆ ప్రాజెక్టు ద్వారా వచ్చే నీళ్లు గజెట్ దగ్గర పాక్ గొట్టి నీళ్లు తీసుకొని మేము మిషన్ భగీరథను ప్రారంభించామనడం తప్పుడు సమాచారమే. ఇటువంటి తప్పుడు ప్రచారం చేయవద్దని చెబుతూ.....

(ఈ దశలో మైక్ కట్ చేయడం జరిగింది)

(అంతరాయం)

శ్రీమతి జి. సునీత: అధ్యక్షా, ఈ రోజు సభలో ఉన్నవాళ్లందరూ ప్రజామోదంతోనే సభకు వచ్చిన వాళ్లము. ప్రజల సంక్షేమం కోసం, ప్రజల కష్టాలను తీర్చడం కోసం ప్రమాణ స్వీకారం చేసి ఈ సభలో కూర్చుంటున్నాము. మాట్లాడే సమయంలో అందరూ కూడా సంయమనం పాటించాలి ఎప్పుడూ అనుమానాలు, అపోహలతో మాట్లాడటం, ప్రజలను గందరగోళానికి గురి చేయడం, దృష్టి మళ్లించడమనేది మంచి విషయం కాదు. మిషన్ భగీరథ అంటేనే ఒక మహాత్ముని, ఒక మహాపురుషుని పేరని, గంగమ్మను నేల మీదకు తీసుకువచ్చిన నిష్కళంకుని పేరని భట్టి విక్రమార్క గారు ఇంతకు ముందు చెప్పారు. అంతటి నిష్కళంకుడు కాబట్టే మా ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ గారు ఈ పథకాన్ని చేపట్టారు. అందుకే ఈ పథకానికి మిషన్ భగీరథ అనే నామకరణం చేశారు. ప్రాధాన్యత గల అంశాలను తీసుకోవాలని ఇంతకు ముందు అన్నారు. శ్రీహరి కోటలో రాకెట్లను ప్రయోగిస్తున్నాము. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రతి ఇంట్లో టి.వి., ప్రతి వ్యక్తితో సెల్ ఫోన్ ఉంటోంది. అభివృద్ధి అదే ఐతే మంచిది. ప్రాధాన్యత ఏదో విషయాన్ని వారు చెప్పాలి. ఈ రోజు ఆడబిడ్డ బిందెలు వట్టుకొని

నీళ్ల కోసం కోసుల దూరం వెళ్తుంటే ఇది ప్రాధాన్యత కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు ప్రతి ఊరిలో మేము ఇది చేశాము, అది చేశామన్నారు. ప్రధానమంత్రి గారితో ఇనాగరేషన్ చేయిస్తే అయిపోతుందా అని అడిగారు. అలనాడు ఏమి జరిగిందంటే రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి ఏలుబడిలో పులువెందులకు, చంద్రబాబు నాయుడి గారి ఏలుబడిలో కుప్పానికి నీళ్లు, కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు వారి చిత్తూరు జిల్లాకు చేసుకున్నారు. కానీ, ఈ రోజు మంచినీటి పథకం ద్వారా రాష్ట్రంలోని ప్రతి ఇంటికి నీటిని అందిస్తున్నారు. మా ముఖ్యమంత్రి గారు ఆవిధంగా పని చేస్తున్నారని అందరికీ మనవి చేస్తున్నాను. సమైక్య పాలనలో జనారెడ్డి గారు ఆరోజు ఆవేశంతో మాట్లాడారనుకుంటాను. ఆరోజు నల్లగొండ జిల్లాకు నీళ్లిచ్చి ఉంటే నా నల్లగొండ జిల్లాకు ఫ్లోరిన్ సమస్య ఉండేదా? ఈ రోజు మేము ఆవేశంతో మాట్లాడటం లేదు. ఆవేదనతో మాట్లాడుతున్నాము. ఇన్ని సంవత్సరాల ఏలుబడిలో ఏవిధంగా దరిద్రానికి గురయ్యామనే, ఈ పాపం ఎవరిదనే ఆవేదనతో వారికి ఈ విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. వారు అనుమానాలున్నాయన్నారు. వారికి అనుమానాలు ఉంటాయి. ఎందుకు ఉండవు. ఆ రోజు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న మా ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ గారిని పార్టీకి, మాకు బలాన్ని ఇవ్వండి, మాతో చేరండి మంత్రి పదవిస్తాము. మీరు కోరుకున్నట్లుగా తెలంగాణకు సహకారం చేస్తామని చెప్పి ఆ తరువాత మోసం చేసింది ఎవరో తెలుసు కాబట్టి వారికి అనుమానాలు ఉంటాయి. నీళ్లిస్తామని చెప్పి మమ్మల్ని మోసం చేసిందెవరో తెలుసు కాబట్టి వారికి అనుమానాలు ఉంటాయి. ప్రాణహిత-చేవెళ్ల అని మొదలు పెట్టి ఎక్కడ కాలవలు తొవ్వారు, శంఖుస్థాపనెక్కడ చేశారు, నీళ్లెక్కడివారో ఇవ్వన్నీ చూశాం కాబట్టి వారికి అనుమానాలుంటాయి. అపోహలు పడటంలో తప్పేమి లేదు. కానీ, మిషన్ భగీరథ అంటే ఎమిటో తెలియదు, మిషన్ కాకతీయ అంటే ఎమిటో తెలియదు. మిషన్ భగీరథ నల్లెక్కు గురించి మాట్లాడుతుంటే మిషన్ కాకతీయ గురించి చర్చించారంటే వారికి నిజంగా ఎన్ని అనుమానాలు ఉన్నాయో అర్థమైపోతోంది. వారు చాలా కన్ఫ్యూజన్ స్థితిలో ఉన్నారు. మేము ఆ రోజు సహకరించినందునే మీరు ఇక్కడ ఉన్నారుని అన్నారు. ప్రజలు మా పక్షాన ఉండటం వల్ల, మమ్మల్ని ఆశీర్వాదించినందునే మేము ఇక్కడ ఉన్నాము. ఎవరు ఎక్కడ ఉన్నారో, ఎవరిని చీకొట్టారనే విషయం తెలంగాణ అంతా తెలుసు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావం కోసం కృషి చేసిన అలనాటి మా ఉద్యమకారులు, మా అధినేత, మా ముఖ్యమంత్రి కేసిఆర్ గారు నీరు-నిధులు-నియామకాలు అని ఆరోజు ఇచ్చిన మాట ప్రకారం వాటినే అజెండాగా తీసుకొని తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం కృషి చేశారు. తెలంగాణ వచ్చిన వెంటనే మేనిఫెస్టోలో లేకపోయినప్పటికీ నీళ్ల కోసమే మనం

ఉద్యమించాం కాబట్టి తప్పకుండా సాగునీరే కాకుండా, త్రాగు నీళ్లందించాలని, తెలంగాణ ప్రాంతంలోని ఆడబిడ్డలు బిందెలు తీసుకొని రోడ్డు మీదకు పోయే పరిస్థితి రాకూడదనే ఆలోచనతోనే ఈ మహత్తర కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్నారు. మీరు చాలా మంచిగా నీళ్లిస్తే నల్లగొండలో ఫ్లోరిన్ సమస్య ఎందుకున్నదని, ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని ఆదివాసీలు రోగాల భారిన ఎందుకు పడుతున్నారని, దీనికి మీ దగ్గర సమాధానం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. కలుషిత నీటిని త్రాగి రోగాల భారిన పడిన వారికి మీరేమి చేశారని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మేము నీళ్లిచ్చాము. మేము చేసిన ప్రాజెక్టు ద్వారా మీరు నీళ్లు తెచ్చుకుంటున్నారని అడుగుతున్నారు. మీరు చేసిన ప్రాజెక్టులెన్ని, మేము స్టెబిలైజ్ చేస్తున్న ప్రాజెక్టుల లెక్కల గురించి మాట్లాడుకోవచ్చు దానిలో తప్పేమి లేదు. నల్లెక్కును డీయేట్ అవడం నాకిష్టం లేదు. ఈ సభను గౌరవించాలి కాబట్టి నాకిచ్చిన అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకుంటూ, మేము ఈరోజు ప్రతి గ్రామానికి, గూడెంకి, ఇంటింటికి నల్ల ద్వారా రక్షితమంచి నీటిని అందిస్తున్నాము. బిందెలు పట్టుకొని మంచినీళ్ల కోసం మైళ్ల దూరం వెళ్లే గతి ఈ రోజు పట్టకుండా మా ముఖ్యమంత్రి గారు మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. గతంలో ఎండ, వాన, చలిలో అనేక ఇబ్బందులు పడుతూ కోసుల దూరం పోయి నీళ్లను తెచ్చుకునే పరిస్థితి ఉండేది. వ్యవసాయ బావుల నుంచి మంచి నీటిని తెచ్చుకునే పరిస్థితిలో ప్రాణాలు పోయిన సందర్భాలు అనేకం.

2.10 మ . ఈరోజు కాంగ్రెస్ వాళ్లు చేస్తున్న విషయాలను చూస్తే చాలా నవ్వు వస్తోంది. మిషన్ భగీరథకు వాళ్లు ఇచ్చిన నీటి పథకాలకు నక్కకు నాగ లోకానికి ఉన్నంత వ్యత్యాసం ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. వాళ్లకు మంచి నీళ్లు అందించినట్లైతే ఇంతమంది ఫ్లోరిడ్తో బాధపడేవారా, ఇంతమంది చనిపోయే వారా, ఇంతమందికి విష జ్వరాలు వచ్చేవా అని అడుగుతున్నాను. ఈ పథకం ఇప్పటికప్పుడు పుట్టుకొచ్చిన పథకం కాదు. గుజరాత్ ని స్ఫూర్తిగా తీసుకున్నారని విపక్షాల వారు చెబుతున్నారు. ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి గారు సిద్ధిపేటలో ఎమ్.ఎల్.ఎ.గా ఉన్నప్పుడే లోయర్ మానేరు నుండి 140 గ్రామాలకు ఈ పథకం ద్వారా మంచి నీటిని అందించారు. అదే స్ఫూర్తితో తెలంగాణలో ఉన్న ప్రతి ఇంటికి మంచి నీళ్లు అందించాలనే ఉద్దేశంతో ఈ పథకాన్ని అమలు చేస్తున్నాము. గుజరాత్ సిద్ధిపేటను కాపీ కొట్టింది తప్ప, గుజరాత్ ను తెలంగాణ కాపీ కొట్టలేదనే విషయం సభ్యులు తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. పట్టణ ప్రాంతంతో పెరిగిన నేను హ్యాండ్ బోర్ కొట్టిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. భూగర్భ జలాలు అడుగంటిపోతోంటే, కరెంట్ లేని పరిస్థితిలో బోర్లు ఎండిపోయి నీళ్లు రాక ఎన్నో అవస్థలు పడిన సందర్భాలు ఉన్నాయి.

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

ఊరికి తూర్పున దళితులను ఉంచి అంటరానివారంటూ వారిని ఎంత ఇబ్బందులు పెట్టారో మనకు తెలుసు. గిరిజన తాండాలలో, ఆదివాసి గూడెల్లో ఉన్న వారికి నీళ్లు ఇవ్వకుండా వారిని ఎంత ఇబ్బంది పెట్టారో మాకు తెలుసు. వానా కాలంలో మోటార్లు కాలిపోతే వాటిని రిపేర్ చేయించడానికి కూడా దిక్కు ఉండేది కాదు. నేను సర్పంచ్ గా పదవీ బాధ్యతలు చేపట్టినప్పుడు మాకు వచ్చే జనరల్ ఫండ్ అంతా హ్యాండ్ పంప్ లు రిపేర్ చేయించడానికో, కొత్త హ్యాండ్ పంపులు పెట్టించడానికో నిధులు సరిపోయేవి తప్ప గ్రామాల్లోని ప్రజలకు నీళ్లు అందించే అవకాశం ఎప్పుడూ లేకపోయింది. మిషన్ కాకతీయ నుండి నీళ్లు తీసుకోవచ్చు కదా, చెరువులు తవ్వారు కదా అని అడుగుతున్నారు. తెలంగాణకు ఇరుప్రక్కల జీవ నదులు పారుతున్నాయి. కానీ, ఈ ప్రాంతంలో ఎంత దుర్భిక్షం ఏర్పడిందో తెలియడం లేదు. వెనుకటి రోజుల్లో పెద్ద మనుషులు తీర్థయాత్రలకు పోయినప్పుడు మర చెంబును తీసుకెళ్లేవారు. కాశీ నుండి గంగమ్మును తెస్తున్నప్పుడు ఈ చెంబుడు నీళ్లు ఎక్కడ సరిపోతాయని అనుకునేదానను. ఈ నీళ్లను చేద బావుల్లో కొన్ని, వ్యవసాయ బావుల్లో కొన్ని పోసుకుంటే లక్షి దేని మన ఇంటికి వస్తుంది, పంటలు బాగా పండుతాయి, మనం ఆరోగ్యంగా ఉంటామని మా పెద్దలు చెప్పారు. ఇంటింటికి నీళ్లు తెచ్చే ప్రయత్నం కేసీఆర్ గారు చేస్తున్నప్పుడు అభినందించాల్సింది పోయి ప్రతిపక్షాలు ఇంత కక్ష్యపూరితంగా, కసితో మాట్లాడుతున్నట్టుగా అనిపిస్తోంది. పరాభవం పొందారు ప్రజల నుండి ఫిల్మరించబడ్డారు కాబట్టి, వారి ఆవేశంలో, ఆవేదనలో అర్థం ఉందని నేను అనుకుంటున్నాను. ఏ పుణ్య క్షేత్రంలోనైనా గోదావరి లేక కృష్ణ నదీ జలాలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. కాని యాదగిరిగుట్ట వద్ద మాత్రం ఎలాంటి జీవ నదీ లేదు, ఎలాంటి నదీ జలాలు వచ్చే అవకాశం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారి పుణ్యమా అని యాదగిరిగుట్టకు కూడా గోదావరి జలాలు అందిస్తున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. కేవలం సాగు నీరే కాకుండా త్రాగు నీరు కూడా యాదగిరిగుట్ట వనిత్ర పుణ్య క్షేత్రానికి వచ్చిన ప్రతి భక్తునికి గోదావరి జలాలు అందుతున్నందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. అదే విధంగా మసీదులకు, చర్చలకు, గురుద్వారలకు, అన్ని విద్యా సంస్థలకు, కార్యాలయాలకు, ఆసుపత్రులకు మిషన్ భగీరథ ద్వారా మంచినీరు అందించాలని సభ ద్వారా కోరుతున్నాను. హైదరాబాదులో కూడా నీళ్లకు అనేక అవస్థలు ఉన్నాయి. గతంలో కాంగ్రెస్ హయాంలో వేసిన పైప్ లైన్లు పగిలిపోయి, లీకేజీలు ఏర్పడి, దానిలో బ్యాక్టీరియా చేరి అనేక మంది రోగాల పాలైన సందర్భాలు చూశాము. ఈ విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రెస్టిజియస్ ఇష్యూగా తీసుకుని రెండు డెడికేటెడ్ రిజర్వాయర్లను కట్టాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం

సంతోషదాయకమైన విషయం. బస్టాండ్, రైల్వే స్టేషన్, స్టేడియం వంటి వాటి వద్ద ఇప్పటికీ నీటి ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. వాటర్ బాటిల్స్ కొనుక్కుని త్రాగే పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి, ఇటువంటి క్రిడా మైదానాల్లో, సామాజిక స్థలాల్లో మిషన్ భగీరథ ద్వారా తప్పకుండా మంచి నీళ్లు అందించాలని తెలియజేస్తున్నాను. హైదరాబాదు నగరం నిత్యం మంచి నీటి ఫూష అనుభవిస్తుంది కాబట్టి, డెడికేటెడ్ రిజర్వాయర్ల ద్వారా అందిస్తున్న నీటిని ప్రతి ఇంటికి ఎలాంటి లీకేజీలు లేకుండా పటిష్టమైన, నాణ్యమైన పైపులను వాడాల్సిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. సభాసదులు అందరూ ఒప్పుకొని ఒక తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలని కోరుతున్నాను. పాలమూరు ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా గాని, మరో పథకం ద్వారా కాని, కృష్ణా నది నీళ్లను హైదరాబాదు దాహార్తిని తీర్చడానికి ఉపయోగించాలని కోరుతున్నాను. హైదరాబాదులో కోటి మంది జనం ఉంటారు, రైల్వే జంక్షన్లు, విమానాశ్రయాలు, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్యాలయాలు, దేశ నలుమూలల నుండి వచ్చే ఎంతో మంది జనం ఇక్కడ ఉంటారు, వారందరికీ మంచినీళ్లు కావాలి కాబట్టి, నీళ్లు ఇచ్చే పాలమూరు ప్రాజెక్ట్ ద్వారా పూర్తిగా నీటిని అందించాలని సభ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఆంధ్ర ప్రభుత్వం పాలమూరు ప్రాజెక్ట్ కు అడ్డు పడుతున్నది కాబట్టి, హైదరాబాదు నగరానికి మంచినీళ్లు అందించడం కోసం కృష్ణా నది ద్వారా కనీసం 50 టి.ఎమ్.సిల నీటిని కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వం పైన, కృష్ణా ట్రిబ్యునల్ పైన ఒత్తిడి తేవాల్సి ఉంది కాబట్టి, ఈ విషయంలో నిబంధనలు కనుక అనుమతిస్తే తీర్మానం చేయాలని సభను కోరుతున్నాను. సభలో ఉన్న సభ్యులందరూ ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తారని, బలపరచాలని కోరుతూ, హైదరాబాదుకు నీళ్లు ఇచ్చే పాలమూరు ప్రాజెక్టును అడ్డుకుంటున్న దుష్ట శక్తుల ప్రయత్నాల్ని విఫలం చేసే విధంగా లక్షి న రసంపా స్వామి వారిని అంతమొందించాలని భగవంతుని కోరుకుంటూ అవకాశం

باب مہتمم احمد خان (Janab Mumtaz Ahmed Khan) کے ہاں سے جو کچھ لکھا گیا ہے، اس کی تصدیق کرتی ہے۔ چونکہ ہر کسی کو پانی کی ضرورت ہے، اور اس اکیم کے تحت free connections کے بارے میں، بہت اچھی بات ہے۔ کیا پانی کو فری پانی کیا جائے گا؟ اور شیر حیدر آباد کے اندر پانی کی قلت ہے۔ اگر شیر حیدر آباد میں نظام کے زمانہ کی تمام pipelines کو چھوڑ دیں، تو یہ pipelines ہیں، اور بہت سارے leakages ہیں، اسلئے pursue کرنے کے لئے کام کرنا ہو رہا ہے۔ جیسا کہ شیر حیدر آباد کے اندر تمام infrastructure ہے، کمرے اور پائپ کے خرابی کے لئے تمام infrastructure بنایا گیا ہے۔ شیر حیدر آباد کو عثمانی مائیکرو حمایت سارے پانی نہیں دیا جاتا ہے۔ اگر آپ حمایت سارے مائیکرو عثمانی مائیکرو کے لئے مرحلہ چھارم سے پانی پلائی کریں، تو بہت اچھی بات ہوگی۔ چونکہ عثمانی مائیکرو حمایت سارے تمام infrastructure ہے، اور filter bed ہے، اور شیر حیدر آباد کو مائیکرو سارے

پانی دیا جا رہا تھا، آج وہاں پر کافی پانی ہونے کے باوجود شہر حیدرآباد کو گھٹور سے پانی نہیں دیا جا رہا ہے۔ گھٹور کے چاروں سرخیے مکمل ہو گئے ہیں اور جو چار ہزار کروڑ روپے خرچ کئے گئے وہ شہر حیدرآباد کے انڈر گرڈ کی ڈپارٹمنٹ کے پیسے سے لے کر وہاں پر یہ مرحلے مکمل کئے گئے ہیں، لیکن اس کے باوجود بھی گھٹور اور مانجھرہ سے شہر حیدرآباد کو پانی نہیں دیا جا رہا ہے۔ آج صبح تک آپ کو گواوری کی بات کر رہے ہیں، گواوری سے جو pipeline اپنی جاری ہے وہ ایک pipeline اپنی جاری ہے۔ اگر وہ pipeline کسی وجہ سے damage ہو جائے تو شہر حیدرآباد کو پانی کا خطرہ بھی نہیں ملے گا، لیکن اس کے ساتھ ہی ساتھ پانی کا cost آ رہا ہے عثمان سائر اور حمایت سائر سے، Rs.3/- per kilo liter کے حساب سے، کرشنا سے Rs.35/- کے حساب سے، گواوری سے جو پانی آئے گا وہ Rs.40/- کے حساب سے ہے، کیوں نہ آپ عثمان سائر اور حمایت سائر کو fill کرتے ہیں؟ اگر مرحلہ چھام کے ذریعہ حمایت سائر کو پانی دیا جائے گا تو یہ بڑی اچھی بات ہوگی۔ آج مانجھرہ سائر کے اندر بھی پمپنگ کے ذریعہ پانی دیا جاتا ہے لیکن شہر حیدرآباد میں جو reservoirs ہیں، جو filter plants ہیں، gravity کے ذریعہ وہاں سے شہر حیدرآباد کو پانی ملتا ہے تو میری آپ کے ذریعہ حکومت سے گزارش ہے کہ عثمان سائر اور حمایت سائر کو مرحلہ چھام کے ذریعہ fill کرنا چاہئے۔ اور یہ distance ہے، یہاں سے پانی آنے کا، گھٹور اور مانجھرہ سے 60 کلومیٹر کے فاصلہ سے پانی آتا، گواوری سے جو پانی آ رہا ہے وہ 220 کلومیٹر سے آ رہا ہے، کرشنا سے 172 کلومیٹر سے آ رہا ہے، جبکہ مانجھرہ اور گھٹور سے تمام انٹیکس ہیں، تمام infrastructure ہے، اور کم distance ہے، اگر آپ گواوری سے پانی لائیں گے تو آپ سوچئے کہ electricity bill کتنا ہوگا۔ اس میں اور اس میں ہزاروں روپے کا difference آئے گا تو میری آپ کے ذریعہ حکومت سے گزارش ہے کہ آپ گھٹور اور مانجھرہ کو بھی حیدرآباد کے لئے شروع کیجئے۔ پچھلے میں سال سے ہمارے شہر حیدرآباد کے اندر جو reservoirs ہیں، جیسے پرانے شہر کے اندر جہاں نماء، reservoir، چندر لال بارادری، مغل پورہ، سنوٹش نگر، reservoir، مانا پیٹ، reservoir، بخارہ، بلس میں جی وی کے مال کے سامنے جو reservoir ہے، یہ تقریباً چالیس برس سے ہیں، اس کے maintenance کے لئے اس کے اندر changes ہیں، ہرے طبقہ میں میں خود مسلسل میں سال سے نمائندگی کرتے آ رہا ہوں لیکن اس reservoir کو repair نہیں کیا جاتا اور آج پرانے شہر میں صلا، بڈل، گوڈ، ریاست، مگزی، آر پی ایف میسر کے اندر نئے reservoirs بنائے گئے اور مرحلہ سوم کے ذریعہ اس کو connect کیا گیا لیکن وہ reservoirs بھی آج fill نہیں ہو رہے ہیں۔ کاروان کے اندر وہ reservoirs sanction ہو چکے ہیں لیکن اس کے باوجود ان reservoirs کے لئے میٹیر call نہیں کیا جا رہا ہے۔ آج شہر حیدرآباد میں ہم مسلسل نمائندگی کرنے کے باوجود چھوٹے چھوٹے کام منظور نہیں کئے جاتے۔ بہت سارے علاقوں میں polluted water ہے اور leakages ہیں۔ مسلسل بولنے کے باوجود polluted water کو دور کرنے کے لئے ایسا ہمارا process بنا کر رکھے ہیں کہ چھوٹے سے کام کے لئے بھی کوئی sanction کر دیا جاتا ہے تو اس کے لئے چند دن سے ایک میسج کا عرصہ ہو جاتا ہے تو میں آپ کے ذریعہ حکومت سے کہنا چاہتا ہوں کہ آپ ان چیزوں پر غور کیجئے۔ چونکہ surrounding areas میں جو municipalities ہیں وہاں پر گواوری سے پانی لانے کے لئے کہہ رہے ہیں، 2500 کلومیٹر کا surrounding area ہے، بہت اچھی بات ہے۔ چونکہ آج ہم یہ سمجھ رہے ہیں کہ ان surrounding areas کے اندر پانی دینا چاہئے ہیں، بڑی اچھی بات ہے لیکن آج جیسا کہ آپ شاہنگر میں اور دوسرے علاقوں میں reservoir بنائے ہیں، جہاں تک میں سمجھتا ہوں یہ reservoir مکمل ہونے کے لئے برسوں لگ جائیں گے تو میری آپ سے گزارش ہے کہ شہر حیدرآباد کے اندر جو کرنا infrastructure ہے، اسی کو رکھتے ہوئے آپ کو عثمان سائر اور حمایت سائر کو fill کرنا چاہئے۔ عثمان سائر اور حمایت سائر کے

لئے اگر آپ مرحلہ چہارم شروع کریں گے تو آپ کو 1200-1400 کروڑ کے اندر وہ مرحلہ چہارم مکمل ہو جائے گا تو میری آپ کے ذریعہ حکمت سے گزارش ہے کہ وہ مرحلہ چہارم کے ذریعہ عثمان ساگر اور حمایت ساگر کو fill کر لیں اور انچرہ اور سنگتور سے already جو pipeline چھٹی ہوئی ہے تمام infrastructure مکمل ہے اس کو شروع کرنا چاہئے ابھی حالیہ عرصہ کے اندر پانی آیا وہ ہونے لگی ہے پانی کو ضائع کر دیا گیا لیکن شہر حیدرآباد کو پانی نہیں دیا گیا تو میں آپ سے یہی کہنا چاہتا ہوں کہ آج سنگتور اور انچرہ کے اندر 800 لاکھ بیسے ہوئے ہیں جن کے لئے کام نہیں ہے ان کے salaries پر کچن کو کم کر دو بیسے خرچ ہو رہے ہیں تو میں آپ کے ذریعہ حکومت سے یہ کہنا چاہتا ہوں کہ وہ عثمان ساگر اور حمایت ساگر کے پانی کو ضائع نہ کریں بلکہ ان کو آپ مرحلہ چہارم کے ذریعہ پانی دیتے سنگتور اور انچرہ کے already جو pipelines ہیں ان کے ذریعہ آپ شہر حیدرآباد کو پانی دینا چاہئے اور شہر حیدرآباد کے جن reservoirs کے بارے میں میں نے کہا، ان کو complete کرنا چاہئے اور ان reservoirs کے ذریعہ ہمارے حلقوں کے اندر جو سینئر pipelines ہیں جن علاقوں میں polluted water آ رہا ہے وہاں یہ ان تمام تکالیف کو دور کرنا چاہئے۔ شکریہ۔

2.20 మ. శ్రీ ఎస్.వి.ఎస్.ఎస్.ప్రభాకర్:అధ్యక్షా, మిషన్ భగీరథకు సంబంధించిన అంశంపై లఘుచర్చలో మాట్లాడేందుకు అవకాశం కల్పించినందుకు ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ కార్యక్రమాన్ని యావత్ తెలంగాణ ప్రజలు ఎంతో ప్రతిష్టాత్మకంగా భావిస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నారు. భారతదేశానికి నంద్రమోడీ గారు ప్రధానమంత్రిన తరువాత ప్రపంచంలో గల అన్ని దేశాలు మనదేశం వైపు చూస్తున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏ రకంగా అభివృద్ధి చెందుతుందని, ఏ రకంగా పురోగమిస్తుందని, ఏ రకంగా సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అమలుజరుపుతుందనే విషయాలపై అన్ని రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన ముఖ్యమంత్రులు, ప్రజలు మన రాష్ట్రంవైపు చూస్తున్న విషయాన్ని అనేక సందర్భాల్లో పత్రికల్లో చూస్తున్నాము. రాష్ట్రానికి వస్తున్న కొన్ని అవార్డులు, ప్రత్యేకమైన కామెంట్స్ ను కూడా మనం గమనిస్తున్నాం. మన రాష్ట్రం ప్రత్యేకంగా గుజరాత్ రాష్ట్రంవైపు చూస్తున్న విషయాన్ని గుర్తు చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని భావిస్తున్నాను. గుజరాత్ రాష్ట్రంలో ఈనాటి ప్రధానిమంత్రి, ఆనాటి గుజరాత్ రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు గ్రామ గ్రామానికి త్రాగునీళ్లు అందించాలన్న ఉద్దేశం, సంకల్పంతో, ప్రతి చేనుకు నీరు అందించాలన్న ధ్యేయంతో 24 గంటలపాటు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయ్యే విధంగా ఓపెన్ కెనాల్స్ పై సోలార్ యూనిట్స్ ను తీసుకువచ్చి విద్యుత్ ను ఉత్పత్తి చేసే ప్రక్రియను ప్రారంభించి సఫలీకృతమైన నేపథ్యంలో, మన రాష్ట్రానికి సంబంధించిన ఉన్నతాధికారులు ఈ కార్యక్రమం గురించి ఆలోచన చేసి, గుజరాత్ రాష్ట్రాన్ని సందర్శించి, అక్కడ గల ఉన్నతాధికారులతో మాట్లాడడం జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో ముఖ్య మంత్రి గారు ఇదే విధంగా సిద్ధిపేటకు నీళ్లు అందించిన సందర్భంలో విస్తృత

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

ప్రాతిపదికపై ఈ కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయాలనే విషయానికి వచ్చినప్పుడు ఎటువంటి సాధ్యాసాధ్యాలు ఉంటాయన్న అంశంలో అన్ని కోణాల్లో దీనిని పరిశీలించాలని ఉన్నతాధికారుల బృందం గుజరాత్ రాష్ట్రానికి వెళ్లి వచ్చిన తరువాత, ఈ కార్యక్రమానికి కార్యరూపం, కార్యచరణ ప్రణాళికలు చేసి ఈ కార్యక్రమానికి మిషన్ భగీరథ అని నామకరణం చేసి, ప్రభుత్వం ముందుకు వెళుతున్న విషయాన్ని మనం చూస్తున్నాము. గతంలో జల యజ్ఞాన్ని ప్రారంభించుకున్నప్పుడు మధ్య తరహా, చిన్న తరహా ప్రాజెక్టులు, కృష్ణా, గోదావరి నదుల్లో నిర్మాణం చేసిన అనేక చిన్న తరహా ప్రాజెక్టులు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎక్కువగా ఉన్న విషయం మనందరికీ తెలిసిందే. అన్ని ప్రాజెక్టుల డి.పి.ఆర్.లను పరిశీలించినట్లైతే, వివరాలలోకి లోతుగా వెళితే, మధ్య, చిన్నతరహా ప్రాజెక్టులు, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఒకవైపు వ్యవసాయానికి నీరు అందించడంతోపాటు, అటువంటి ప్రాధాన్యతతో మంచినీళ్లను సరఫరా చేయడం కోసం, ఆ ప్రాజెక్టుల యొక్క డి.పి.ఆర్.లను రూపొందించిన విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. నీటికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం డిజిటల్ ఇండియా అంటుంటే మన ప్రభుత్వం డిజిటల్ తెలంగాణ అంటున్నది, స్కిల్ ఇండియా అంటుంటే స్కిల్ తెలంగాణ అంటోంది. స్వచ్ఛభారత్ అంటుంటే స్వచ్ఛ తెలంగాణ అంటోంది. స్టార్ట్ అప్, స్టాండ్ అఫ్ ఇండియా అంటుంటే, స్టార్ట్ అప్, స్టాండ్ అఫ్ తెలంగాణ అని ముందుకు వెళుతున్న విషయాన్ని మనందరం కూడా గమనిస్తున్నాము. మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని గమనిస్తే, గ్రామీణి ద్వారా నీటిని సరఫరా చేయడం ఒక రకమైనటువంటిది. రెండవది పంపింగ్ ద్వారా రిజర్వాయర్లను ఫిల్లింగ్ చేసుకోవడం మరొక రకమైనది. ఈ అంశాలను అన్ని కోణాలనుంచి పరిశీలించవలసిన అవసరం ఉంది. నేను ప్రజాప్రతినిధిగా, ఇంజనీర్గా మరియు బాధ్యతయుతమైన వ్యక్తిగా ఈ అంశాలపై మాట్లాడుతున్నాను. ఈ కార్యక్రమాన్ని అన్ని కోణాల నుంచి పరిశీలించాలి. ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలను విమర్శించడమే ధ్యేయంగా, విమర్శించాలన్న లక్ష్యంతో విమర్శిస్తూ పోతుంటే, ప్రజలు క్షమించరన్న విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవాల్సిన బాధ్యత అందరిపై ఉందని భావిస్తున్నాను.

2.30 ము. ఆనాటి రోజుల్లో వ్యాప్కోస్ అనే సంస్థ ఉన్నది. ఇప్పుడు కూడా ఈ సంస్థ ఉన్నది. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు, నీటి సరఫరాకు సంబంధించిన ప్రాజెక్టుల విషయంలో అవసరాలను బట్టి నివేదికలు శాస్త్ర సాంకేతిక పరమైనటువంటి నిపుణులు ఇస్తారు. చెరువుల ద్వారా వ్యవసాయానికి నీరు వేరు చేయవచ్చు. త్రాగు నీటి చెరువులైన, చెరువు నుంచి నేరుగా నీళ్లు కాలువ ద్వారా ఎక్కడ కూడా ఇవ్వరు. అక్కడ ఇంటెక్ వెల్స్ని, ఫిల్టర్ బెడ్స్ను, రిజర్వాయర్లను

ఏర్పాటు చేసి అక్కడ నుంచి పైపుల ద్వారా నీటిని సరఫరా చేయాలి. కాలువల ద్వారా చెరువులకు వ్యవసాయ నీరు అందించడం, అదే చెరువులల్లో పైపుల ద్వారా రిజర్వాయర్లోకి నీటిని తీసుకొని మంచినీటి కోసం వాడుతాము. ఈ విషయాన్ని కాంగ్రెస్ సోదరులు కూడా గమనించవలసి ఉన్నది. మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ, కరీంనగర్, నిజామాబాద్ జిల్లాల్లో రోడ్డుకు ఇరువైపుల పైపులు కనపడుతాయి. హైదరాబాద్ శివారు ప్రాంతంలో ఏ గల్లీ దగ్గరకు వెళ్లినా పైపులు కనపడుతున్నాయి. ప్రతి చోట కూడా పైపులు ఎందుకు కనబడుతున్నాయంటే ఒక నిర్ణీత లక్ష్యాన్ని ఎంచుకొని నిర్ణీత కాలంలో దీన్ని పూర్తిచేయాలన్న ఆలోచనతో చేస్తున్నటువంటి ప్రయత్నం. భారతప్రధాని తన రాష్ట్రంలో అమలైనటువంటి కార్యక్రమం తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కూడా అమలవుతుందనే అంశాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వారు మొట్ట మొదటిసారిగా తెలంగాణలో అడుగుపెడుతున్న భగీరథ కార్యక్రమం కొరకు శంకుస్థాపన చేసి నీటిని విడుదల చేశారు. నీటి ఆయోగ్ కూడా దీన్ని ప్రశంసించింది. నీటి ఆయోగ్ కు మన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగారు గౌరవ సంబంధిత శాఖా మంత్రులు వెళ్లి ఈ పథకానికి సహకారం కావాలని కోరితే, జాతీయ బ్యాంకుల ద్వారా రుణం ఇవ్వడానికి అవకాశం కల్పించింది. నాబార్డ్, హడ్కో ద్వారా సౌకర్యం కల్పించింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొదటి వార్షిక బడ్జెట్లో సుమారుగా రూ.3వేల కోట్లు, రెండవ వార్షిక బడ్జెట్లో రూ.4వేల కోట్లు కేటాయించి, మూడవ వార్షిక బడ్జెట్ కు వచ్చేసరికి రుణాలన్నీ వస్తున్నాయి కాబట్టి దీని ద్వారా ముందుకు వెళుదామని చెప్పడం జరిగింది.

మిషన్ కాకతీయ, మిషన్ భగీరథ పథకాలు హైదరాబాద్ కు వర్తించదు. హైదరాబాద్ లోని చెరువులపైన ప్రత్యేకమైన దృష్టిని సాధించాలి. హైదరాబాద్ జి.హెచ్.ఎం.సి. పరిధిలో ఉన్నటువంటి హడ్కో ద్వారా ఒక ప్రత్యేక కార్యచరణతో ముందుకు పోతున్నాము. నా నియోజకవర్గం మిషన్ భగీరథలో లేనప్పటికీ కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు అలాగే కేంద్ర ప్రభుత్వం హడ్కో యొక్క సహకారంతో అందిస్తున్నటువంటి కార్యక్రమం యొక్క ప్లానింగ్ కూడా నేను ఒక ఇంజనీరుగా దగ్గర ఉండి పర్యవేక్షించాను. ఎక్కడా పైసా వృథా పోకుండా ఎక్కువ రిజర్వాయర్లను నిర్మాణం చేయడం కోసం కార్యచరణను రూపొందించాలి. రామాంత్రూర్, చిలకానూర్, ఉప్పల్, కాప్రా సర్కిల్స్ లో రిజర్వాయర్స్ రాబోతున్నాయి. ఒక ప్రాంతానికి నీటిని సరఫరా చేయాలంటే చెరువు ప్రక్కనే ఉంది చెరువు నుంచి ఒక పైప్ లైన్ వేస్తే అందరికీ నీళ్లు వస్తాయని అనుకుంటారు. అది వ్యవసాయానికి కాలువ తీయడానికి ఉపయోగపడుతుంది. రక్షిత మంచినీటి సరఫరా కావాలి. అలాగే ఫిల్టర్ వాటర్ కావాలి. నీటివలన వచ్చే రోగాలను నివారించేందుకు పి.హెచ్. వ్యాల్యూ కలిగినటువంటి

నీటిని మనం సరఫరా చేయాలనుకుంటే ఖచ్చితంగా ఫైవ్ టైన్ ద్వారానే నీటిని తీసుకొని రావాలి. రిజర్వాయర్ ద్వారా నీటిని సరఫరా చేసుకునే సిస్టమ్ ను కూడా ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. నేను నాలుగు, ఐదు డి.పి.ఆర్.లను చూశాను. దాంట్లో కూడా గ్రావిటీ ద్వారా సరఫరా చేసేటటువంటి కార్యక్రమాన్ని వాళ్లు తీసుకోవడం జరిగింది. పంపింగ్ కు సంబంధించి రిజర్వాయర్ ఫిల్లింగ్ కు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి వాడే విధంగా ప్రణాళిక రూపకల్పన చేయడం జరిగింది. వృథాగా విద్యుత్ పోవడానికి ఆస్కారం లేకుండా ఈ డి.పి.ఆర్.లు తయారయినాయనడానికి ఇది నిదర్శనం. హైదరాబాద్ శివారు ప్రాంతంలో జరుగుతున్నటువంటి అన్ని హడ్కో వసుల యొక్క పర్యవేక్షణ ద్వారానే ఒక ఇంజనీరుగా నేను ఈ విషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

అవ్యుత్ పథకం క్రింద మిషన్ భగీరథను మిగతా మున్సిపాలిటీలకు అందించడం జరిగింది. ఇందులో యాభై శాతం కేంద్రప్రభుత్వం భరిస్తుంది, మిగతాది రాష్ట్రప్రభుత్వం భరిస్తుంది. దానికి సంబంధించి కరీంనగర్, నిజామాబాద్, రామగుండం, ఖమ్మం, మహబూబ్ నగర్, అదిలాబాద్, సూర్యపేట్, మిర్యాలగూడలోని మున్సిపాలిటీలకు దీన్ని వర్తింపచేయడానికి అవకాశం కలిగింది. కేంద్రం నిధులు అందించడానికి ముందుకు వస్తుంది. రాష్ట్రం దీన్ని అమలు చేయడం కొరకు తమకు ఉన్న పూర్తిస్థాయి నిధులన్నీ వాడుకోవాలి. టెండర్లకు సంబంధించిన విషయానికి వస్తే కొన్ని ప్యాకేజీలు కలిపి టెండర్లుగా రూపొందించడం జరిగింది. మూడు, నాలుగు ప్యాకేజీలు కలుపడం వల్ల ఎలిమినేషన్ ప్రాసెస్ లో కేవలం కొంతమంది మాత్రమే పాల్గొనడానికి అవకాశం కల్పించడమే ఈ రోజు అనేక అంశాల విషయంలో అనుమానం కలుగుతున్నది. 5 లక్షలలోపు ఉన్న పనులను నామినేట్ చేసుకోవాలన్నప్పుడు మున్సిపాలిటీలలో ఇతర జిల్లా కేంద్రాల్లో వస్తున్నటువంటి పనుల విషయంలో పారదర్శకతతో కాంట్రాక్టర్ల నియామకాన్ని పూర్తి చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ కార్యక్రమాన్ని సరైన సమయంలో సరైన లక్ష్యంతో సరైన మార్గంలో పూర్తి చేయాలని కోరుకుంటున్నాను. జాతీయబ్యాంకులు అందిస్తున్నటువంటి సహకారం రాబోయే రోజుల్లో తప్పకుండా కేంద్రప్రభుత్వ గ్రాంట్ క్రిందకు జమ అవుతాయి. ఈ నిధులు ఉన్నప్పటికీ ప్రజలపైన నీటి పన్నును పెంచడం కానీ, అదనపు పన్ను విధించడం కానీ, సర్ఛార్జీలు వసూలు చేయడం కానీ, ప్రభుత్వం చేయకూడదని కోరుతున్నాను.

నీటి ఆయోగ్ కూడా ఈ విషయంలో పెద్దమొత్తంలో సహాయం అందించడానికి ఇప్పటికే ప్రాథమికంగా రెండు మూడు సార్లు చర్చలు

జరిగాయి. తుది నిర్ణయం రాబోతుంది. ప్రధాన మంత్రి చూసి వెళ్లారు. అనేక సందర్భాల్లో అనేక స్థాయిలో ఉన్నతాధికారుల సమీక్ష జరిగింది కాబట్టి పెద్ద మొత్తం కేంద్రం సహకారం అందిస్తుంది. ప్రతి పైసాకు కూడా ప్రభుత్వం ప్రజలకు జవాబుదారితనంగా ఉండవలసిన బాధ్యత ఉంది.

2.40 ము. ప్రతి పనిలో నాణ్యత పాటించాల్సిన బాధ్యత మనందరి పైనా ఉంది. ప్రజలు కూడా తమ తమ బస్టిలలో, గ్రామాలలో, ఊర్లలో వేస్తున్న పైపుల మీద కూడా ఒకవైపు సోషల్ ఆడిట్ తోపాటు పబ్లిక్ క్వాలిటీ కంట్రోల్ డిపార్ట్ మెంట్ దే కాకుండా పబ్లిక్ యొక్క క్వాలిటీ కంట్రోల్ విధానాన్ని కూడా ప్రవేశపెట్టి వాళ్లు సంతకం పెడితేనే బిల్లు ఇస్తామనే విధంగా మనం ముందుకు రావాల్సిన అవసరం ఉంది. పెద్ద కాంట్రాక్టర్లు తీసుకున్నారు, చిన్న చిన్న కాంట్రాక్టర్లు కూడా ఎక్కడిక్కడ అప్పగిస్తుంటే ప్రజల్లో కొన్నిసార్లు భయాందోళనలు కూడా వస్తున్నాయి. 50 సంవత్సరాల పాటు ఈ కార్యక్రమం పటిష్టంగా ఉండాలి నాణ్యతను పాటించండి. విజన్ ఉన్న ప్రభుత్వం కాబట్టే ఇలాంటి మిషన్ ను మనం టేక్ చేస్తున్నామని ఈ సందర్భంగా నేను భావిస్తున్నాను. ప్రజలను భాగస్వాములను చేసి నాణ్యత విషయంలో నిర్మాణ పనుల విషయంలో, మంచి నీటి సరఫరా విషయంలో దానితో పాటు ఇతర పనులకు సంబంధించిన విషయంలో కూడా వారి అభిప్రాయాలను తీసుకొని మనం అనుగుణంగా నడుచుకొని అదనపు నీటి పన్నులు వేయకుండా చూడాలి. ఈ ప్రాజెక్టు అమలైతే విద్యుత్ ఉత్పత్తికి సుమారు రూ.250 కోట్లు అవసరం ఉంటుంది.

మేడమ్ డిప్యూటీ సీనియర్ ప్రభాకర్ గారు స్లీజ్ కన్క్లూడ్ చేయండి. 15 నిమిషాలు మాట్లాడారు.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్. ప్రభాకర్: విమర్శించే వారికి మీరు ఎక్కువ సమయం ఇస్తారు. మంచి విషయాలు మాట్లాడుతున్నాను. 248 మెగావాట్ల విద్యుత్ అవసరం ఉంటుంది. ఇప్పటికీ హైదరాబాద్ మెట్రో వాటర్ వర్క్స్ నష్టాల్లో ఉంది. రూ. 80 కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం విద్యుత్ కోసం చెల్లించాల్సిన పరిస్థితి. దీని నిర్వహణను పంచాయితీలకు, జిల్లా పరిషత్తులకు, పురపాలక సంఘాలకు, అప్పగిస్తే అక్కడ కూడా నష్టాల ఊబిలో కూరుకుపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తయ్యే లక్ష్య సాధనలో అనేక విధాలుగా అడ్డంకులు ఏర్పడే సందర్భంలో విద్యుత్ పంపిణీకి సంబంధించి ఏది అవసరమో ఆ మొత్తాన్ని కూడా ప్రభుత్వమే భరించే విధంగా ప్రజలపై అదనపు భారం పడకుండా చూడాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ వారు ఆ ప్రకారంగా సమాధానం చెప్పాలని కోరుతూ నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. భారత్ మాతా కి జై.

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

శ్రీ ఎ.రేవంత్ రెడ్డి: (మైకులేకుండా) లేచావుగా పాటే పాడు రసమయి అన్నా.

శ్రీ రసమయి బాలకిషన్ (మానుకొండూరు): పాటను పాడితే మీరు పారిపోతారు. తెలంగాణ పాటను విన్న భయం మన రేవంత్ రెడ్డి గారికి ఇంకా పోలేదు. మనసులో గుర్తుంచుకొన్నందుకు ధన్యవాదాలు. దివి నుంచి భువికి నీటిని దించిన భగీరథుణ్ణి నేను చూడలేదు కానీ, దివి నుంచి భువికి నీటిని దించి వల్లెవల్లెకు నీళ్లను ఇస్తా అన్నటువంటి అవర భగీరథుడు కల్వకుంట్ల చంద్ర శేఖరుడికి శిరస్సు వంచి దణ్ణం పెడుతున్నాను. మీ ద్వారా ఒక మహా మనిషికి, మహా సంకల్పానికి కృతజ్ఞతలు చెప్పి అవకాశం నిండు శాసనసభలో నాకు రావడంతో నేను ధన్యుడిగా భావించుకుంటున్నాను. నా ఆవేదనలో అర్థం ఉంది. చాలా మంది మాట్లాడుతూ నీళ్ల గురించి పెడుతున్నారు, లెక్కల గురించి పెడుతున్నారు, పైపుల పొడవు ఎంత. అడ్డం ఎంత, లోపలకు వెళ్లిందా, బయటకు వచ్చిందా అని అడుగుతున్నారు. మొత్తం మీద నీళ్లచ్చే కార్యక్రమంగా దీన్ని చూస్తున్నారు. కానీ నేను మాత్రం ఒక దళిత బిడ్డగా దళితుల ఆత్మ గౌరవ పథకంగా దీన్ని భావిస్తున్నాను. నీళ్లకోసం ఒక దళిత బిడ్డగా నా ఊర్లో నా తల్లి కన్నీళ్లను చూశాను. మీకూ అనుభవం ఉంది, మీరు కూడా కళ్లారా చూశారు. మీ తల్లి గారింటి వద్ద, అత్త గారింటి వద్ద అదే దుఃఖాన్ని చూశారు. అక్కడ కూర్చోన్న ప్రతిపక్షాలు కూడా అదే దుఃఖాన్ని చూశారు. రెండంచెల పద్దతిని కళ్లారా చూసినము అధ్యక్ష. రెండు గ్లాసుల పద్దతి, ఊరి వారందరికీ ఒక మంచి నీటి బావి, దళితులందరికీ ఒక మంచి నీటి బావి ఉప్పు నీటి బావి, అటు మంచి నీళ్ల బావి, ఇటు ఉప్పు నీళ్ల బావి, పొరపాటున ఆ బావి వైపు వెళితే ఊర్లో ఉండనిచ్చే పరిస్థితులను మనం చూశామా. ఎన్ని కష్టాలు అనుభవించాము. గొడ్డు, బరెలు, మేకలు, కుక్కలు, పందులు, కోళ్లు, పక్షులు, అని మైల బట్టలు, మురికి బట్టలు ఏ చెరువు నీళ్లలో పిండుకుంటారో ఆ నీళ్లు త్రాగి బ్రతికిన బిడ్డను నేను.

ఒక మహా సంకల్పానికి కులాలు లేని అంతరం పోవాలి. ప్రజలంతా కలిసి ఒకే నీళ్లు త్రాగాలనీ, గొప్ప సమాజం రావాలనే మహా సంకల్పానికి ఈ మిషన్ భగీరథ ద్వారా శ్రీకారం చుట్టాము. దీనికొక లక్ష్యం ఉంది, ఇది నా ఒక్క ఊరికే సంబంధించిన విషయం కాదు. సభ్యులంతా కూడా గొప్ప సంకల్పాన్ని, గొప్ప విషయాన్ని మీమీ గ్రామాలలో కళ్లారా చూశారు. ఇది అనుభవించే వారికి తెలుస్తుంది, దీనికి నేనే ఉదాహరణ. నా తల్లి నా చెల్లిని కడుపులో మోస్తూ, నంకల్ నన్ను ఎత్తుకొని, నెత్తిన కుండ పెట్టుకొని బిందెడు నీళ్ల కోసం 2 కిలోమీటర్ల అవతల వరు వెళ్లిన పరిస్థితిని నా తల్లి దుఃఖాన్ని చూశాను.

ఈ రోజు నా తల్లి కళ్లలో ఆనందాన్ని మాత్రమే చూడగలుగుతున్నాను. అలాంటి ఆనందాన్ని ప్రతి తల్లి కళ్లలో చూడాలని ఒక ముఖ్యమైన కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టిన ముఖ్యమంత్రి గారి గురించి నాలుగు మాటలు మాట్లాడాలనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే నేను మనిషిని, నేను కృతజ్ఞతా భావం కలిగిన వాడిని.

తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని మీరంతా కళ్లారా చూశారు. నీళ్లు, నిధులు, నియామకాలు. సాగు, త్రాగు నీళ్లు రావాలనుకొనే మహా సంకల్పం ఎంత గొప్పదో కదా. పడవ పడ్డటువంటి భూములకు త్రాగు నీళ్లు ఎంత ముఖ్యమో, అన్నం లేకపోయినా పరవాలేదు కానీ, కటికడన్ని నీళ్లుంటే చాలు త్రాగి బ్రతుకుదామనుకున్నటువంటి “తాగబోతే నీళ్లు లేక తుమ్మిదాలో, తడి గొంతులారిపాయె తుమ్మిదాలో, ఊరవతల బోరింగు తుమ్మిదాలో, సప్పడేమో టింగు, టింగు తుమ్మిదాలో, కొట్టికొట్టి చేతులిరిగే, నొప్పి వచ్చి డొక్కలిరిగే తుమ్మిదాలో” అంటూ కన్నీళ్ల మీద తడి కట్టినంటి దుఃఖపు పాటలకు మీరే కదా తెలంగాణ ఉద్యమంలో చప్పట్లు కొట్టింది. మనం సాధించిన ఒక మహా యజ్ఞం గురించి మాట్లాడుతుంటే మనిషికో వైపు మాట్లాడుతున్నారు.

జీవితంలో పైనలు తప్ప ఇంకేమీ లేదా, పోయేటప్పుడు తీసుకుని పోతామా అధ్యక్ష. పైనలే కాదు ఏవీ కూడా మీ వెంట రావు, ఈ రోజు మీరు చేస్తున్న పనులే శాశ్వతంగా మీ వెంట నిలబడతాయి. పైపులలో ఏమొస్తయి, ఏమొస్తయంటున్నారు, పైపులలో పైనలు చూసిన వారు పైనల గురించే మాట్లాడతారు. పైపులలో మేము నీళ్లను చూస్తున్నాము. నాకు తెలిసి పైపులలో నీళ్లు వస్తాయి. కానీ పైనలు ఎటునుంచి వెళుతున్నాయి, నాకేలే ఎక్కడా కనిపించడం లేదు. గమ్మత్తుగా ఉంది కథ. పచ్చ కామెర్ల వాడికి ఊరంతా పచ్చగా కనబడుతుంది. వారి ప్రభుత్వం పేరు చెబితే ఎక్కడ ఉరికొస్తారో అని భయంగా ఉంది. మానేరు, నా మానుకొండూరు నియోజక వర్గంలో ఎల్లెందు ఉంది. చేయాలనే సంకల్పం ఉంటే చేసే గుణమే ఉంటే సిద్ధిపేటకు వచ్చి చూడండి. 20 సంవత్సరాల క్రితం నా ఊరు రాపురూకుల, నా తల్లి మైసమ్మ, నా ఊళ్లో నీళ్లకోసం నా తల్లి పడ్డ కష్టం చూసిన తరువాత నా తల్లి చెప్పిన ఒక ముచ్చట గుర్తు చేస్తున్నాను. మహా భగీరథ ప్రయత్నం చేసినప్పుడు తప్పక సఫలీ కృతం అవుతుందనడానికి ఉదాహరణగా సిద్ధిపేట నియోజక వర్గాన్ని తీసుకోవచ్చు.

నా ఊరు ఎల్లెండి, నా నీళ్లు 40 కిలోమీటర్ల నుంచి తీసుకొని పోయి 20 సంవత్సరాల క్రితమే ఇంటింటికి నీళ్లు ఇచ్చినటువంటి మా నేత నాటి ఎమ్.ఎల్.ఎ. కె.సి.ఆర్. గురించి మనం ఆలోచించాలి.

ఆ రోజు పట్టుదలతో 20 కిలోమీటర్లు నీళ్లను తీసుకువెళ్లి మెదక్ జిల్లాలోని సిద్దిపేటకు ఇచ్చాడు. అదే ఎల్లండిలో అందరికీ నీళ్లు ఇవ్వాలనే తపనను, బాధను ఒక ఎమ్.ఎల్.ఎ. గా నేను అనుభవిస్తున్నాను. ఆ దుఃఖం పోవాలి. ఎ.ఎన్.డి.సి. రిజర్వాయర్ క్రింద ఉన్న నీళ్లు లేని పల్లెల్లో నీళ్లు ఇవ్వాలనే ఒక మహా సంకల్పమే ఈ మిషన్ భగీరథ. దీని మీద రాద్ధాంతాలు ఎందుకు.

మేము కూడా చేసినం చేసినమని ఎగిరి పడుతున్నరు. మీరు కూడా చేసినని చూశాము, మొన్న నా మేనత్త ఊరుకు వెళ్లాము అక్కడో పెద్ద ట్యాంకు కట్టినరు. ఇప్పుడు ఎక్కడన్నా బెదిరిస్తే చాలు ఎక్కి నిలబడ్డానికి పనికొస్తది, చుక్క నీళ్లు మాత్రం రావు అదో ట్యాంకు. ట్యాంకులు కట్టారు దాంట్లో నుంచి పైపులు వేశారు, పైపుల్లోంచి నీళ్లు రావడం చూశారా? నీళ్లు చూస్తే ఈరోజు మీరిక్కడ ఉండేవారా? మంచి కార్యక్రమం జరిగినప్పుడు మనం మనుషులుగా స్వాగతించాల్సిన అవసరం ఉంది. తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని తీసుకురాకపోతే నన్ను రాళ్లతో కొట్టి చంపండి అని మరణవాంగ్ములం వ్రాసి తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించిన ఒక ఉద్యమ నేత, దమ్ముందా ప్రపంచ చరిత్రలో పేజీలు తిప్పండి, కంప్యూటర్లు వెతకండి, డిక్షనరీలు చూడండి, అనుకున్న పని సాధించకుంటే ఓట్లు అడగననేలువంటి రాజకీయ నాయకుడు ప్రపంచంలో ఎక్కడా ఉంటడా అధ్యక్షా. ఇంత గొప్ప సంకల్పంతో మన కళ్ల ముందు విజయాన్ని సాధించి పెట్టిన నేత కదా. నీళ్లు తీసుకువస్తనంటే మీ కడుపునొప్పి ఏమిటో నాకు అర్థం అవుతలేదు. నీళ్లలో ఇబ్బందులుంటే వ్రాసి ఇవ్వండి.

కేవలం రాజకీయాల కోసమే పదవిలోకి వచ్చిన వారు ఎవరు కూడా ఇక్కడ లేరు. ఒక దుఃఖమున్నది, 50 సంవత్సరాల తన్నులాట ఉన్నది. 14 సంవత్సరాలుగా రాత్రునక పగలనక తెలంగాణ వస్తే ఏమి చేసుకోవాలని ఒక్కొక్కటి యాది చేసుకుంటున్నాము. ఒకాయన చెరువే వద్దంటాడు, ఒకాయన ఊర్లోకి నీళ్లే రావద్దంటాడు, ఒకాయన ముసులోళ్లకు పింఛన్లు ఇవ్వద్దంటాడు. ఎవరికేమి ఇవ్వద్దు మొత్తం మనమే తీసుకుని పంచుకుందాము, పండుకుందాము, ఇదేనా మన కథ. నా మాటను విమర్శగా తీసుకోకండి మీరు. నాకు విమర్శలు రావు, కృతజ్ఞతలు మాత్రమే ఉంటాయి. ఉరికే వాని కాళ్లలో కట్టె పెడతా వాడు ఎల్లకిలా పడితే నేను కిలకిల నవ్వుతా అంటే ఈ అసెంబ్లీలో నడుస్తదా. ఇక్కడ నిజాలు మాట్లాడుకోవాలి, ప్రజలకు పనికొచ్చేవి మాట్లాడుకోవాలి. ప్రజల అవసరాల మీద ప్రతిపక్షం అనేది అధికార పక్షానికి సూచనలు ఇవ్వాలి. అది ప్రజలకు మీరు చేసే మేలు. ఏదో అన్నట్టుగా చచ్చిపోయిన బర్రె పగిలిపోయిన బుడ్డెడు పాలు ఇచ్చిందన్నటుగా ఉంది మా వాళ్ల కథ. ఓ మేము చేస్తుమి మీరు

చేస్తుమి, మీరు చేస్తే నీళ్లకథ ఎందుకుంటది, నీళ్లగురించి చర్చ ఎందుకు వస్తుంది ఈడ.

2.50 | మ. మీరు చేసిన తరువాత నీళ్ల గురించి చర్చ ఎందుకు వస్తుంది? మీరు చేస్తే ఈ క్షణాన ఆదిలాబాద్ లో కలుషిత నీళ్లు త్రాగి అంటురోగాలు ఎందుకు ప్రబలుతాయి? ఆదిలాబాద్ గోండ్లనల్ గురించి చర్చ ఉండేదా? నాగార్జున సాగర్ లో నివసిస్తున్న వాళ్లు గుక్కెడు నీళ్లకు నోచుకోని లంబాడి తల్లల గురించి ఈ అసెంబ్లీలో చర్చ ఉండేదా? వారికి కావలసి నీరు ఇవ్వాలన్న మహా సంకల్పానికి శ్రీకారం చుట్టిన

(ఈ దశలో కాంగ్రెస్ పార్టీ సభ్యులు బయటకు వెళ్లడం జరిగింది. అధికార పార్టీ సభ్యులు చప్పట్లు కొట్టారు.)

ఫరవాలేదు, నిజాలు నీళ్లలాంటివి కాబట్టి, ఆ నీళ్ల నిజాలు చూడలేని వారు ఇక్కడ ఉండలేరు. ఈ రోజు నిజాలలో వాళ్లు ఉండలేరు. తెలంగాణ రాష్ట్ర అభివృద్ధిలో వాళ్లు ఉండలేరు కాబట్టి వాళ్లు వెళ్లిపోతారు, మళ్ళీ అసెంబ్లీలోకి రాదు. వాళ్లు అన్నట్టుగా ప్రజలు గమనిస్తున్నారు. కాబట్టి ఎవరికి ఏది ఇవ్వాలి, ఎవరు తెలంగాణ రాష్ట్రం సాధించారో ప్రజలు గుర్తు పెట్టుకున్నారు కాబట్టి ఒక మంచి ప్రయత్నం చేస్తున్న మహా సారథి తెలంగాణ రాష్ట్రప్రదాత, తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కె.సి.ఆర్ గారికి ఒక దళిత బిడ్డగా కృతజ్ఞతలు తెలియ చేస్తున్నాను. ఈ రోజు పాలేరు మల్లయ్య ఇంటిలో ఏ నీరు త్రాగుతారో, వబేల్ మల్లయ్య ఇంటిలో కూడా ఆ నీళ్లే త్రాగుతారు. అదే నల్లా ఉంటుంది. ఒకటే పైపులో నీళ్లు అందరం త్రాగుతున్నాము. పూలబతుకమ్మలాగ మిషన్ భగీరథను పేర్చి అందరికీ సమానత్వాన్ని పంచిపెట్టిన ముఖ్యమంత్రిగారికి దళిత బిడ్డగా ధన్యవాదాలు తెలియ చేస్తున్నాను. మురికి నీళ్ల నుండి కలుషిత నీళ్ల నుండి వేరుచేసి పవిత్రమైన ఆత్మలాగ పవిత్రమైన నీళ్లను ఇచ్చిన బిడ్డగా కృతజ్ఞతలు తెలియ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. కృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, ఇంటింటికి నల్లా మంచి పథకమే కాదనేవారు లేరు. కానీ దేనికి ముందుగా ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి, ఇంటింటికి ఒక ఉద్యోగం, ఒక ఉపాధి, ఇల్లు లేని వారికి ఇల్లు. చేను, చెలకకు నీరు, మిషన్ కాకతీయ, భారీ ఇరిగేషన్ పథకాలు వాటిని ఎవరు కూడా వ్యతిరేకించడం లేదు, స్వాగతిస్తున్నాము. మిషన్ కాకతీయ క్రింద ప్రతి చెరువును తవ్వుతుంటే ఎవరూ వ్యతిరేకించడం లేదు. ఇంటింటికి నల్లా పథకాన్ని మేము ప్రశ్నిస్తున్నాము. రాజ్యాంగా స్ఫూర్తి ఏమిటి, ప్రజాస్వామ్య స్ఫూర్తి ఏమిటి ప్రజలందరికీ విద్య, ఉద్యోగం, ఉపాధి వీటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వమని అడుగుతున్నాము. మిషన్ భగీరథ క్రింద ఇంటింటికి నల్లాలు పెడుతున్నారో దాన్ని

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

వ్యతిరేకించడం లేదు కానీ ఏది ముందు ఏది తరువాత ఆలోచించమని అందరూ అడుగుతున్నారు. దీన్ని ప్రభుత్వం నిర్మాణాత్మక సూచనగా నలహా తీసుకోవాలి తప్ప, దాన్ని గుడ్డిగా వ్యతిరేకించడం కాదు. ఎందుకంటే మిషన్ కాకతీయ ఒక ఉత్పాదక పథకం, భారీ ఇరిగేషన్ పథకాలు, ఉత్పాదక పథకాలు. అక్కడ పెట్టిన ప్రతి పైనకు పది పైనలు ఉరికొస్తాయి. పంటలు పండుతాయి. ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. మేము సూచించేదేమిటంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం త్రాగు నీటి పథకం క్రింద మిషన్ భగీరథకు గ్రాంటు ఇచ్చి ఈ పథకాన్ని నిర్వహించాలి, కొనసాగించాలి. ఆ విధంగా కాకుండా బ్యాంకుల నుంచి రూ.40 వేల కోట్లు అప్పులు తెచ్చి ప్రజల నెత్తిన పెను భారం వేసి అనుత్పాదక పథకాన్ని కొనసాగించడమే అందరికీ అభ్యంతరకరమని ప్రభుత్వానికి నేను సూచిస్తున్నాను. దీన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి గ్రాంటుగా తీసుకురండి. బి.జె.పి. సోదరులు అన్నారు గ్రాంటు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉందని.

అప్పులు తెచ్చి ప్రజల మీద భారం వేయవద్దు. రాష్ట్రవిభజన జరిగినప్పుడు రూ.69 కోట్లు ఉండేది. ఇప్పుడు రూ.125 కోట్లకు వెళ్లింది. మీరు ఇరిగేషన్ పథకాల కోసం అప్పులు తెస్తే అభ్యంతరం లేదు. డి.ఎస్.సి. టీచర్ పోస్ట్ ల భర్తీ ఉద్యోగాల కల్పన కోసం అప్పులు తెస్తే అభ్యంతరం లేదు. 31 జిల్లాల్లో ఉద్యోగాలు భర్తీ చేస్తామంటే ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. ఇంటింటికీ నల్లా అని రూ.40 వేల కోట్లు అప్పు తెచ్చి రాష్ట్రం కోలుకోలేని విధంగా ఇదొక భారం పెడతామన్న దానికే అభ్యంతరం చెబుతున్నాము. ఇంటింటికీ నల్లా ఎప్పుడు ఇవ్వాలి, ఇంటికో ఉద్యోగం ఇచ్చిన తరువాత, రాష్ట్రంలో 22 లక్షల మందికి ఇళ్లు లేవు, వారందరికీ ఇళ్లు కట్టించిన తరువాత ఇంటింటికీ నల్లా పెట్టించండి.

మిస్టర్. స్పీకర్: ప్లీజ్ మిషన్ భగీరథ గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ ఆర్. కృపయ్య: సబ్జెక్ట్ డివియేబల్ కావడం లేదు. ఇంటింటికీ చదువు కావాలి. నేనీ మధ్య మీటింగ్ కోసం ఆదిలాబాద్ వెళ్లినప్పుడు అక్కడ ప్రజలంతా రిసీవ్ చేసుకుంటుంటే ఒక పెద్దావిడ నన్ను అడుగుతోంది కొడకా, ఇంటింటికీ నల్లా పథకం మంచిదే కాని మా ఇంట్లో చదువుకున్న బిడ్డలకు ఫీజులు రావడం లేదు. మా ఇంట్లో బి.ఇడి. చదివిన అమ్మాయికి టీచర్ ఉద్యోగం రాలేదు. మొదలు అవి చేసే విధంగా కొట్లాడడం చెప్పింది. ఈ రోజు ఉద్యోగాలు భర్తీ చేయమని నిరుద్యోగులు ఉద్యమం చేస్తున్నారు. ఫీజుల బకాయిలు చెల్లించమని విద్యార్థులు ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. వాటికి బడ్జెట్ ఇవ్వడం లేదు కానీ మిషన్ భగీరథ కోసం వేల కోట్లు అప్పులు తెస్తున్నారు.

నీళ్లు వద్దనడం లేదు. ఇంటింటికీ నల్లాను దశల వారీగా పెట్టండి. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి గ్రాంటు తీసుకు రండి. ఏ ప్రభుత్వమైనా ప్రజల ఆకాంక్షలకు తగ్గట్టు, వారి అభిప్రాయాలకు, ఆందోళనలకు తగ్గట్టు నడుచుకోవాలి. అంతేకాని ఏకమొత్తంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద పెను భారం వడే విధంగా రూ.42 వేల కోట్లను బ్యాంకుల నుంచి అప్పులు తీసుకువస్తే తిరిగి ఆ భారాన్ని ప్రజలే భరించాలి. ముందుగా డబల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్లకు ప్రయారిటీ ఇచ్చి ఇళ్ల నిర్మాణం త్వరగా పూర్తి చేసి ఇళ్లు లేని 22 లక్షల మందికి ఇళ్లు ఇవ్వండి. దాదాపు 2 లక్షల ఉద్యోగాల ఖాళీలున్నాయి. టీచర్ పోస్ట్ లు దాదాపుగా 50 వేల ఖాళీలున్నాయి వాటిని భర్తీ చేయండి. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో టీచర్లు లేక ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి.లు ప్రయివేట్ స్కూళ్లకు ఎగబడుతున్నారు. అప్పులు చేసి చదువుకుంటున్నారు.

మిస్టర్. స్పీకర్: సబ్జెక్ట్ మిషన్ భగీరథ దాని గురించి మాట్లాడండి.

శ్రీ ఆర్. కృపయ్య: సబ్జెక్ట్ దీనికి లింకు ఉంది. రూ.2 వేల కోట్ల ఫీజుల బకాయిలు మొదట ఇచ్చి తరువాత మిగతా వాటికి ఇవ్వండి. రాజ్యాంగ స్ఫూర్తి ప్రకారం విద్య, వైద్యం, ప్రజల సంక్షేమం ఆరోగ్యం ముఖ్యం. దాని ప్రకారం రక్షిత మంచి నీటి పథకం మంచిదే దాన్ని దశల వారీగా ఇవ్వండి. ప్రజల మీద ప్రభుత్వం మీద భారం పడకుండా ప్రయారిటీ బేస్ మీద ఇవ్వాలని సూచిస్తున్నాను. నల్గొండలో ఫ్లైరైడ్ వాటర్ నమస్కతో బాధపడుతున్నారు. ఆ జిల్లాలో ఈ పథకం ప్రారంభిస్తే ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. మా గ్రామంలో నీళ్లు మంచిగానే ఉన్నాయి. ఎక్కడో 300 కిలోమీటర్లు నుండి తీసుకొచ్చి ఇచ్చే నీళ్లకన్నా మా ఊరిలో ఉండే బోరింగు నీళ్లు చాలా మంచిగా ఉన్నాయి.

3.00 ఒకటి గమనించాలి. గోదావరి, కృష్ణా నదులకు సంబంధించి **మ.** అప్పుడున్న కరువుకాటకాలు వచ్చినప్పుడు నీళ్లు ఉండవు. గోదావరి పుష్కరాలప్పుడు మనం చూశాము. మన మంత్రులు కూడా గోదావరి పుష్కరాలప్పుడు బురద నీళ్లలో స్నానం చేశారు. సాధ్యమైనంతవరకు మంచినీళ్లున్న గ్రామాలను వదిలేసి, కలుషిత నీరున్న గ్రామాలకు మాత్రమే రక్షిత నీటి పథకం నీళ్లు అందించాలి. ఆదిలాబాద్ లాంటి కొండ ప్రాంతాలకు గోదావరి నీళ్లు అవసరం. ప్రతి గ్రామానికి వందల కిలోమీటర్ల దూరం నుండి, కరెంటుని ఉపయోగించి, పైపులు వేసి నీళ్లు తేవడం అన్నది ఖర్చుతో కూడుకున్న అంశం. ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకి ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. దానిని వకడ్డందీగా చెయ్యాలి. మిషన్ కాకతీయ స్కీమ్ అనేది అభినందించదగిన స్కీమ్. దాని వల్ల చాలా చెరువులు కళకళలాడుతున్నాయి. ప్రాధాన్యత

లేనటువంటి పథకాలపై డబ్బు ఖర్చు పెట్టడం సరైనది కాదు. దానికి ఆరు వేల కోట్ల రూపాయలు అవుతుందంటే అందరం వెలక్కు చేసే వాళ్ళం. రూ. 42 వేల కోట్లు అనుత్పాదక పథకం మీద ఖర్చు పెడితే ద్రవ్యోల్బణం పెరుగుతుంది, సంక్షేమం, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఆగిపోయే అవకాశం ఉంది. ఉద్యోగ రంగం మీద, విద్యా రంగం మీద పెట్టుబడులు పెట్టడానికి అడ్డంకిగా తయారవుతుంది. ఈ విషయమై పాజిటివ్ కోణంలో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. సరే ఎలాగు చేపట్టారు కాబట్టి దశల వారీగా చేపట్టండి. దీంట్లో అవినీతి ఉందని మేము భావించడం లేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు అవినీతికి వ్యతిరేకంగా కఠినంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. టెండర్ ప్రక్రియలో, కొనుగోళ్లలో, ఖర్చులో ట్రాన్స్పరెంట్గా ఉండడానికి ప్రతిపక్షాల విశ్వాసాన్ని చూరగొని, ప్రతిపక్షాలను ఇన్వాల్య్ చేసి ఏ విధంగా చేస్తే మరింత ట్రాన్స్పరెంట్గా ఉంటుంది, డబ్బు దుర్వినియోగం కాకుండా ఉంటుంది అనే విషయాలపై ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ప్రభుత్వం మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని స్టార్ట్ చేశారు. దీనిమీద అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని, ఉన్నతస్థాయి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. అవినీతి అనేది ప్రభుత్వ స్థాయిలోనే జరగదు, వివిధ స్థాయిల్లో జరుగుతుంది. అధికారుల స్థాయిలో జరుగుతుంది. ఇక్కడున్న వాళ్ళ ఇంజనీర్లు కారు. అక్కడ జరిగినటువంటి దాన్ని అరికట్టవలసిన బాధ్యత విషయమై ప్రభుత్వం పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ప్రతి పైసా మన అందరిదీ. ప్రభుత్వం మిషన్ భగీరథ విషయంలో కొన్ని సూచనలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇంటింటికీ నల్లా ఇచ్చే విషయమై ఏ విధంగా ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారో అదే విధంగా ఇంటింటికీ ఉద్యోగం, చదువుకు కూడా ఇవ్వాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ యం. సుధీర్ రెడ్డి (మేడ్చల్): అధ్యక్షా, తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, సమాజంలో ఉన్నటువంటి ఆడబిడ్డలు తాగునీటికోసం అరవై సంవత్సరాల నుండి ఇబ్బంది పడుతున్నారని, తాగునీటికోసం మైళ్ల దూరం వెళ్లి ఇబ్బంది పడుతున్నారని, బోరింగులు కొట్టలేక ఇబ్బంది పడుతున్నారని గమనించి మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమం పేరుతో ప్రతి ఇంటికీ నల్లా ద్వారా నీళ్ళు ఇవ్వాలనే మంచి కార్యక్రమాన్ని చేపట్టినందుకు అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయమై మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నీళ్ళు, గాలి లేకపోతే మనిషి బతకడు. తాగడానికి స్వచ్ఛమైన నీరు ఇస్తేనే చదువుకోడానికి అవకాశం పెరుగుతుంది. బతకడానికి అవకాశం పెరుగుతుంది. తాగడానికి మంచినీళ్ళు లభించని వారు, రోగాలతో

ఉన్న వాళ్ళు ఏ విధంగా చదువుతారు? మనిషికి నీళ్ళు, ఇళ్ళు కావాలి. ప్రభుత్వం ఆ విషయంలో మంచి నిర్ణయం తీసుకున్నందుకు మనం అభినందించాలి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి రూరల్ ప్రాంతంలోని 99 నియోజకవర్గాలలో ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తున్నారు. అగ్రిమెంట్ ప్రకారం 2017లో ఈ కార్యక్రమాలను పూర్తి చేయాలని అనుకున్నప్పటికీ 2016 సంవత్సరం చివరిలో పూర్తి చేసే విధంగా నా నియోజకవర్గంలో పని జరుగుతోంది. దానికి ప్రత్యేకంగా ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్మెంట్ అధికారులను అభినందిస్తున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో 109 ఆవాస ప్రాంతాలలో, 160 కోట్ల రూపాయలతో ఈ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. మేజర్ గ్రిడ్ పని పూర్తయి ట్యాంకర్ల ద్వారా నీళ్ళు ఇచ్చే అవకాశం ఏర్పడింది. ఇంట్లా విలేజ్స్ కి వచ్చినప్పుడు ఇంటింటికీ నల్లా ఇచ్చే కార్యక్రమంలో కొంత ఆలస్యం జరుగుతుంది. మండలాంతో ఉన్నటువంటి నాలుగైదు గ్రామాలను యూనిట్ గా తీసుకొని చేస్తే తొందరగా ఈ కార్యక్రమం పూర్తవుతుంది. ఆ విధంగా చేసుకుంటే అనుకున్న లక్ష్యం పూర్తవుతుంది. హైదరాబాద్ మెట్రో బోర్డ్ పరిధిలోని గ్రామాలు కొన్ని ఉన్నాయి. రింగ్ రోడ్ పరిధిలో ఉన్నటువంటి గ్రామాలు కొన్ని ఉన్నాయి. 183 గ్రామాలలో 53 గ్రామాలు నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించినవి ఉన్నాయి. కాబట్టి వాటికి రూ. 628 కోట్లు వెచ్చించడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకున్నప్పటికీ పనులు ప్రారంభించడంలో కొంత ఆలస్యం జరుగుతుంది. పక్కగ్రామాలలో పనులు మొదలై ఇవతలి గ్రామాలలో మొదలు కాకపోవడంతో కొంత ఇబ్బంది ఏర్పడుతుంది కాబట్టి తక్షణమే పనులు మొదలు కావడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రాజెక్టుకు 240 మెగా కరెంట్ పడుతుందంటున్నారు. ఈ కార్యక్రమం వల్ల గ్రామ పంచాయతీలకు ఉపయోగించే కరెంట్ వినియోగం తగ్గుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. పంచాయతీ బోర్డల రిపేర్ల కోసం కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తయితే రిపేర్స్ ఖర్చు తగ్గుతుంది, కరెంట్ ఆదా అవుతుంది. టెండర్ ప్రక్రియ గురించి కొంత మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. గతంలో ఏవిధంగా కాంట్రాక్ట్ అప్పగించారో చెప్పాలి. 2004-14 వరకూ వారు అధికారులతో ఉన్నప్పుడు కాంట్రాక్ట్ ప్రక్రియ ఏ విధంగా జరిగిందో ఒకసారి ఆలోచించాలి. మిషన్ కాకతీయ కార్యక్రమానికి మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమానికి చాలా తేడా ఉంది. భగీరథ కార్యక్రమానికి సంబంధించి క్వంటిటీ అంతా మెటీరియల్ కాంపానెంట్ తో ఉంటుంది. మిషన్ కాకతీయకి సంబంధించి మట్టి పని ఉంటుంది, ఇతరతా పనులుంటాయి. అన్నీ పారదర్శకంగా జరుగుతున్నాయి. మనకు డి.పి.ఆర్. ఉంది.

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

అధికారులతో, మంత్రి గారితో మాట్లాడే అవకాశం ఉంది. మంచి కార్యక్రమం జరుగుతున్నప్పుడు ఏవైనా అవకతవకలుంటే చెప్పాలి.

3.10 మ . అంతేకాకుండా ఈ స్కీమ్ మంచిది కాదు, ఇది మేనిఫెస్టోలో పెట్టలేదు కదా, ఇది ప్రాధాన్యతా కార్యక్రమం కాదు కదా అని మేనిఫెస్టోలో పెట్టని అంశాన్ని ప్రజావసరాల కోసం చేయాల్సిన అవసరం లేదా అని ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రభుత్వాన్ని అడగాల్సిన అవసరమున్నది. చేపించుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. చేసిన దానికి సంతోషించాల్సిన అవసరమున్నది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయకపోతే ఓటు అడగని చెప్పారు. ఎందుకంటే వారికి చెయ్యాలనే దృక్పథం, సంకల్పం మాటగా మనందరం స్వీకరించి ముందుకు పోవాలని అందరికీ మనవి చేసుకుంటూ ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్న కార్యక్రమానికి సంపూర్ణంగా మద్దతు తెలియజేస్తూ మిగతా ప్రతిపక్ష పార్టీలన్నీ కూడా సంపూర్ణంగా సహకరించాల్సిందిగా కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య: అధ్యక్షా, మిషన్ భగీరథ మీద మాట్లాడటానికి నాకు అవకాశమిచ్చినందుకు ముందుగా మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో రూ.42వేల కోట్ల వ్యయంతో రాష్ట్రంలో ఉండే అన్ని మారుమూల గ్రామాలలోని ఇంటింటికీ నల్లా ద్వారా త్రాగునీరు అందిస్తున్న బృహత్తర కార్యక్రమం. ఇది నాబార్డ్, హడ్కో ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపడుతున్నది. ఈ పథకం ద్వారా మారుమూల ప్రాంతాలన్నింటికీ త్రాగునీరు అందించాల్సిన అవసరమున్నది. ఆదిలాబాద్, వరంగల్, ఖమ్మం, భద్రాచలం, కొత్తగూడెం జిల్లాలలోని గిరిజన ప్రాంతాలకు నీళ్లు వెళ్లాలంటే రెండు మండలాలకొక సెంటర్ పెట్టి వంద గ్రామాలకో రెండోదల గ్రామాలకో స్కీని ఆప్ డేట్ చేశారు. కానీ ముఖ్యంగా గిరిజనులు, దళితులు నివాసం ఉంటున్న ప్రాంతాలకు త్రాగునీరు ఇవ్వాలన్న అవసరమున్నది.

ఇది ఏ విధంగా చేస్తారనే అపోహలు కూడా ఉన్నాయి. ఎందుకంటే గిరిజన గ్రామమంటే ఒక బజార్, ఒక గుంపో కాదు. ఏ ప్రాంతంలోని తండా చూసినా గిరిజన గూడెలు చూసినా ఒక్కడూ ఉంటే నాలుగైదు గుంపులుండే పరిస్థితి ఉన్నది. అయిదు గుంపులకు ఎక్కడా రోడ్డు మేసినా కంబో మేసినా మెయిన్ రోడ్డువైపు మేసుకుంటూ వెళతారు తప్ప ప్రతి గుంపుకి పది కుటుంబాలున్నా ఇరవై కుటుంబాలున్నా, ముప్పై కుటుంబాలున్నా ఆ కుటుంబాలకు పరిశుభ్రమైన త్రాగునీరు ఇస్తామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నట్లుగా దానిని చాలా ప్రాముఖ్యంగా చూడాల్సిన అవసరమున్నది. సదరు కార్యక్రమంలో పైపుల నిర్వహణ చూస్తే అనేక అనుమానాలు,

అపోహలు వచ్చే అవకాశమున్నది. పారదర్శకంగా ఉండాల్సిన అవసరమున్నది. అవినీతికి అవకాశం లేకుండా ఉండే పద్ధతిలో పథకాన్ని అమలు చేయాలి. పథకంలో భాగంగా పైపులు కేవలం మెయిన్ రోడ్డు మీదనే మేసుకుంటూ వెడుతున్నారు. అన్ని గుంపులకు త్రాగు నీటిని నల్లా ద్వారా అందించే బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉన్నది. ఎందుకంటే రూ.42వేల కోట్ల ప్రజాధనం వృథా కాకుండా మంచి కార్యక్రమానికి దోహదపడాలి. డి.పి.ఆర్. విధానాన్ని కూడా ప్రకటించాల్సిన అవసరమున్నది. ఎందుకంటే ఈ డబ్బు సక్రమంగా ఉపయోగపడుతున్నదా, ప్రాజెక్టు రిపోర్టు సక్రమంగా ఉన్నదా లేదా అనేది చూడాలి.

ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గం భద్రాచలంలో 70వేల మంది జనాభా ఉన్నారు. గత బడ్జెట్ సమావేశాలలో కూడా త్రాగునీటి సమస్య గురించి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొచ్చాం. మా దగ్గర మంచినీటి పథకం పబ్లిక్ హెల్త్ శాఖ ద్వారా నడుస్తున్నది తప్ప మిషన్ భగీరథలో లేదు. 70వేల జనాభా కలిగి 40 కాలనీలు ఉన్న పట్టణం పబ్లిక్ హెల్త్ శాఖ మెయింటెయిన్ చేస్తున్నందున పథకం సక్రమంగా అమలు కావడం లేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వాన్ని కోరేదేమిటంటే భద్రాచలం భారతదేశంలోనే ప్రఖ్యాత పుణ్యక్షేత్రం కాబట్టి ఈ ప్రాంతాన్ని మిషన్ భగీరథలో చేర్చి నల్లా ద్వారా ఇంటింటికీ త్రాగునీరు అందించాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే నా నియోజకవర్గంలో రెండు చోట్ల ట్యాంకులు కడుతున్నారు. ఒకటి కూసుమంచిలోని గోదావరి దగ్గర కడుతున్నారు, ఇంకొకటి వాజేడు, వెంకటాపురం రెండు మండలాలకు కలిపి ఒకటి కడుతున్నారు. దువమ్మగూడెం దగ్గర గోదావరి నదితో అనుసంధానంచేసి కట్టేవి రెండు పనులు కూడా వేగంగా జరగడం లేదు. వీటిని స్పీడప్ చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఎందుకంటే ఒక మండలంలో 100 గ్రామాలుంటాయి. ఆ గ్రామాలన్నింటికీ ఫైవ్ లైను వెళ్లాలంటే చాలా అధునాతనమైన టెక్నాలజీ ఉపయోగించి చేయాల్సిన అవసరమున్నది.

ప్రధానంగా గిరిజన గ్రామాలలో గానీ, ఏజెన్సీ ఏరియాలో గానీ ఫ్లెయిన్ ఏరియాలో గానీ మిషన్ భగీరథ పథకం అమలు జరుగుతున్నది కాబట్టి ప్రస్తుతం ఎక్కడ కూడా వాటర్ ట్యాంకులు పనిచేయడం లేదు. మిషన్ భగీరథ వస్తే సెక్యూరిటీగా అన్ని గ్రామాలకు నీరు అందించేవరకు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఉన్నాయి. వాజేడు - వెంకటాపురం రెండు మండలాలలోని కృష్ణాపురం చూసినా కడపల్లి చూసినా అక్కడ స్కీం పనిచేసే పరిస్థితి లేదు. ఎందుకంటే మిషన్ భగీరథ పథకం మొదలయ్యే వరకు తాత్కాలిక మంచినీటి సౌకర్యం కల్పించకపోతే ప్రజలు చాలా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు

ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. మిషన్ భగీరథ వైస్ చైర్మన్ గారు మొన్న వచ్చి చూసి వెళ్లారు. మిషన్ భగీరథ పథకం పూర్తయ్యే వరకు రాష్ట్రంలో ఇప్పటివరకు అమలుచేస్తున్న పథకాలను మరమ్మత్తులు చేసి ప్రజలకు త్రాగునీరు అందించాల్సిన అవసరమున్నది. ఆ పద్ధతిలో మీరు చేయాలని కోరుతున్నాను. భద్రాచలం పట్టణాన్ని మిషన్ భగీరథ పథకంలో తప్పనిసరిగా చేర్చాలి.

అట్లాగే ఇప్పుడున్న పథకం సక్రమంగా అమలు కావాలంటే మొత్తం మ్యానిటరింగ్ చేయాలి, ఎక్కడా అవినీతికి అవకాశమివ్వద్దు. ఆ పద్ధతిలో చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుగా పూనుకోవలసిన అవసరమున్నది. డీ.పీ.ఆర్. అనేది చాలా కీలకమైనది కాబట్టి దానిని వెంటనే ప్రకటించాల్సిన అవసరమున్నది. ఎక్కడ కూడా అపోహలకు తావులేకుండా అవసరమనుకుంటే అభిలషక్షాన్ని పిలిచి అందరి సలహాలు, సూచనలు తీసుకోవాలి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమం జయపత్రం కావాలంటే అందరి సలహాలు, సూచనలు తీసుకొని సక్సెస్ చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ముఖ్యంగా మా దళితబలం, గిరిజనబలం నివసించే ప్రాంతాలకు వెయిదటి ప్రాధాన్యతనివ్వాలి. ఆ గ్రామాలకు పరిశుభ్రమైన త్రాగునీటిని అందించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. మిషన్ భగీరథలో ఎటువంటి అనుమానాలు, అవకతవకలు, అపోహలకు తావులేకుండా డీ.పీ.ఆర్. విధానాన్ని వెంటనే ప్రకటించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

3.20 మ. శ్రీ కె. తారక రామా రావు: అధ్యక్షా, మిషన్ భగీరథ లఘు చర్చలో భాగంగా గౌరవ సభ్యులు భట్టి విక్రమార్క గారు, గొంగిడి సునీత గారు, ప్రభాకర్ గారు, రసమయి బాలకిషన్ గారు, ముంతాజ్ ఖాన్ గారు, సుధీర్ రెడ్డి గారు, ఆర్. కృష్ణయ్య గారు, సున్నం రాజయ్య గారు మాట్లాడి విలువైన సూచనలు, సలహాలు, అనుమానాలు, అపోహలు వ్యక్తం చేశారు. కొన్ని గొప్ప ఆలోచనల వెనకాల తీవ్రమైన గాయాలున్నాయని పెద్దలు చెబుతుంటారు. ఇంతకు ముందు రసమయి బాలకిషన్ గారు చెప్పినట్లు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దాదాపు 18-20 సంవత్సరాల క్రితమే సిద్ధిపేట శాసనసభ్యుడిగా, రాష్ట్రంలో ఆనాడు ఏ నాయకుడు, ఏ పార్టీ వారి ఊహకు ఒక ఆలోచన రాకముందే కెసీఆర్ గారు సిద్ధిపేట నియోజకవర్గానికి 60 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న కరీంనగర్ ప్రక్క గల లోయర్ మానేరు డ్యామ్ నుంచి 60కిలోమీటర్ల మేర నీటిని పంపింగ్ చేసి సిద్ధిపేటలోని 180 జనావాసాలకు ఇంటింటికి నల్లా ద్వారా నీళ్లందించిన ఘనత మన కెసీఆర్ గారిదే.

(బ్రెజర్ బెంచీల నుంచి చప్పట్లు)

ఈ గొప్ప ఆలోచనల వెనక గాయాలని నేను ఊరికే అనలేదు. ఈరోజు తెలంగాణ పరిస్థితి చూస్తే నల్లగొండ జిల్లాను ఒక ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, తలపునే కృష్ణా నది ఉన్నప్పటికీ కేవలం పదుల కిలోమీటర్ల దూరంలోనే కృష్ణమ్మ బిరబిరా పొంగిపోర్లుతున్నప్పటికీ కనీసం అక్కడి రెండు లక్షల మంది బిడ్డలు ఎముకతో మూలుగ కోల్పోయి జీవచ్ఛవల్లాగా బ్రతుకుతున్నారు. నల్లగొండ జిల్లా డిజాస్టర్ టూరిజం స్పాట్ గా మారిపోయింది. యూఎన్, యూనిసెఫ్ ప్రతినిధులొచ్చినా ఈ దేశంలో ఒక హృదయ విదారకర పరిస్థితికి ఉదాహరణగా చూపెట్టాల్సి వస్తే చివరికి నల్లగొండ ఫ్లోరైడ్ బాధితుడైన స్వామిని తీసుకెళ్లి ఆ నాటి ప్రధాన మంత్రి గారి టేబుల్ మీద పడుకోబెట్టి అయ్యా ఇది మా దుస్థితి అని చెప్పుకునే దౌర్భాగ్య పరిస్థితి ఈ రాష్ట్రంలో ఎందుకున్నదనే విషయాన్ని ఆలోచించాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాను. ఈ రోజు ఆదిలాబాద్, వరంగల్ ఏజెన్సీ, సున్నం రాజయ్య గారు చెప్పినట్లుగా ఖమ్మం ఏజెన్సీ ఏరియాలోని లక్షలాది గిరిజన బిడ్డలు ఈనాటికి కూడా బురద నీటినే త్రాగుతున్న దుస్థితి దురదృష్టకరం. ఈ రోజు ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందని ఆలోచించకుండా, ఇలాంటి తీవ్రమైన గాయాలకు మందు పూసి బ్రహ్మాండమైన మంచి కార్యక్రమాన్ని, దేశానికే ఆదర్శంగా ఉన్న ఒక కార్యక్రమాన్ని తీసుకొని, ఈ రోజు అన్నిరకాల అవగాహనతో తెలంగాణ ప్రజలు ఏ కోరికల కోసం, ఏ ఆకాంక్షల కోసమైతే తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని కోరుకున్నారో ఆ ఆకాంక్షలు సిద్ధించాలని, సత్వరమే వారికి న్యాయం జరిగాలని మనం బ్రహ్మాండమైన కార్యక్రమాలు చేయాలనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రి గారు ముందుకు పోతున్నారు. నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ అని అప్పుడెప్పుడో దాశరథి గారన్నారు. నా తెలంగాణ అంటే ఆయనొక్కడి తెలంగాణ అనేది ఆయన ఉద్దేశం కాదు. నా తెలంగాణ అంటే నా రాష్ట్రం అని అర్థం, మనం రోజు ఉదయాన్నే భారతదేశం నా మాతృభూమి అని ప్రేయర్ చేస్తాము. అలా అంటే నా ఒక్కడిదే దేశం అని అర్థం కాదు. అందరి దేశమని అర్థం. ఆ విషయాన్ని కొంత మంది పెద్దలు తెలుసుకోవాలి. ఆనాడు నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ అని దాశరథి గారంటే ఈ రోజు మన ముఖ్యమంత్రి కెసీఆర్ గారు నా తెలంగాణ సాగు నీటి, త్రాగు నీటి విషయాల్లో కోటి ఎకరాల మాగాణం ఒక వైపు కావాలి, ఇంటింటికి ఖచ్చితంగా త్రాగునీటిని అందించాలనే ఒక అద్భుతమైన ఆలోచనతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నీళ్లు-నిధులు-నియామకాలు శీర్షికగా సాగిన ఉద్యమానికి ఒక లాజిక్ కన్క్లూజన్ ఇచ్చేందుకు, తెలంగాణ ప్రజల కలలను నెరవేర్చడానికి, మిషన్ భగీరథ రూపంలో ఈ రోజు ముందుకు పోతున్నాము. ఈ రోజు నేను వారి దృష్టికి నేను కొన్ని విషయాలు తీసుకురావాలి. ఐక్య రాజ్య సమితి నివేదిక ప్రకారం త్రాగు నీటి నాణ్యతలో మనం పాతశంలో ఉన్నాము.

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

సుర్వీక్షణమంచి నీటి సరఫరా విషయంలో 122 దేశాలతో కూడిన ఒక ర్యాంకింగ్ ను ఐక్య రాజ్య సమితి విడుదల చేసింది. అందులో భారతదేశం ర్యాంకింగ్ 120. ఇది మన దురదృష్టం, మన దేశాన్ని 67 సంవత్సరాలు పాలించామని చెప్పుకునే నాయకులు, పరిపాలించిన మహానుభావులు సిగ్గుతో తలదించుకోవాల్సిన విషయం. ఎంతో దుర్మార్గమైన, కిరాతకమైన పాలన గతంలో సాగింది. ప్రజలకు త్రాగునీటిని ఒక మానవ హక్కుగా, కనీస హక్కుగా గుర్తించలేని పరిస్థితి ఆనాటి పాలన సాగిందని చెప్పక తప్పదు. ఒక సర్వే ప్రకారం భారతదేశంలోని 600 జిల్లాల్లోని భూగర్భ జలాలు త్రాగడానికి పనికి రాని స్థితిలో ఉన్నాయి. 254 జిల్లాల్లో ఈ భూగర్భ జిల్లాల్లోని ఐరన్, సోడియం, ఆర్సినిక్ మొదలైన రకరకాల మినరల్స్ వల్ల ఈ నీరు త్రాగడానికి కాకుండా వ్యవసాయానికి కూడా పనికి రావుని తేల్చి చెప్పారు. యునైటెడ్ నేషన్స్, వరల్డ్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ వారందరికీ నల్లగొండ జిల్లా ఒక ప్రయోగశాలగా మారి పోయింది. ఏదైనా వ్యాధివిధాన పరిస్థితిని చూపించాల్సి వస్తే ఒక డిజాస్టర్ టూరిజం క్రింద నల్లగొండ జిల్లానే కుప్పిస్తోందని చెబుతున్నారు. నల్లగొండ జిల్లాలో 2 లక్షల మంది ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధితో బాధపడుతున్నారు. ఒక దశలో నల్లగొండ జిల్లా మానవ రహిత జిల్లాగా మారిపోయే పరిస్థితి ప్రమాదం ఉందని వరల్డ్ హెల్త్ ఆర్గనైజేషన్ హెచ్చరించే ప్రమాదం వచ్చిందంటే దీనికి కారణాలు వెతకాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద లేదా దీనికి పరిష్కారం చూపాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వాల మీద పాలకుల లేదా అనే విషయాన్ని ఆలోచించాలని ఈ సభలో సభ్యులందరిని కోరుతున్నాను.

గౌరవ సభ్యులు శ్రీ కృష్ణయ్య గారు మాట్లాడుతూ దీనిని అనుత్పాదక వ్యయం అనడం నాకు చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది, వారెలా ఈ విధమైన అంచనాకు వచ్చారనే విషయం నాకర్థం కాలేదు. భారతదేశంలోనే కాదు ప్రపంచంలోనే 80 శాతం వ్యాధులు రావాడానికి మనం త్రాగే నీరే కారణం. ఆ వ్యాధుల మీద మనం చేసుకునే పరిష్కారాల మీద పెట్టే ఖర్చులతో పోలిస్తే ఇది అనుత్పాదకమూ, ఉత్పాదకమూ అనే విషయాన్ని గమనించాలని పెద్దలని కోరుతున్నాను. చాలా మంది మిత్రులు ఒక మౌలిక ప్రశ్నను లేవనెత్తారు. చెరువులన్నాయి కదా, మిషన్ కాకతీయ చేస్తున్నారు కదా, ఆ చెరువులనే సోర్సులుగా మార్చుకొని ఎందుకు మీరు ఈ కార్యక్రమాలను చేయలేకపోయారని తక్కువ ఖర్చుతో అయిపోయేదని అన్నారు. వారన్నది వాస్తవమే. చెరువుల విషయంలో ప్రయత్నాలు జరిగాయి. గత ప్రభుత్వాలు 164 సిపిడబ్ల్యూ స్కీములు తీసుకొని వచ్చాయి. గౌరవ నీయులు పెద్దలు ఈటల రాజేందర్ గారి

నియోజకవర్గంలో 4 స్కీముల్లోని ఒక స్కీము కూడా పని చేయడం లేదు. మా మిత్రుడు రవీందర్ రెడ్డి ఎల్లారెడ్డి నియోజకవర్గంలో నాగిరెడ్డి పల్లి మండలంలో 16 కోట్ల రూపాయలతో ఆ స్కీమును తెచ్చుకున్నారు. అది పనిచేయడం లేదు. కోరుట్ల శాసనసభ్యుడు విద్యాసాగర్ గారి నియోజకవర్గానికి ప్రక్కన ఉన్న చెరువును సోర్సుగా పెట్టుకొని బ్రహ్మాండంగా 20-30 కోట్ల రూపాయలతో ప్రాజెక్టును చేపట్టారు. చుక్కనీరైతే లేదు. చీఫ్ విప్ పెద్దలు ఈశ్వర్ గారి ధర్మపురిలో ఉన్న మూడు స్కీముల్లో మూడూ పనిచేయడం లేదని చెబుతున్నారు. నా స్వానుభవం చెబుతాను. 36 కోట్ల రూపాయలతో సిరిసిల్ల పట్టణానికి నీళ్లు తీసుకొచ్చే ఒక కార్యక్రమాన్ని చేశాము. ఈరోజు నీళ్లు లేవు. నీళ్లు రావు. గౌరవనీయులు పోచారం శ్రీనివాస రెడ్డి గారి నియోజకవర్గంలోని 5 స్కీములు పనిచేయడం లేదు. ఈ విధంగా చెబుతూ పోతే 164 సి.పి.డబ్ల్యూ. స్కీముల్లో నీటి సోర్సుని గుర్తించడంలో అవగాహన లేమి వల్ల, నీటి సోర్సుని గుర్తించడంలోని అమాయకత్వమో, ఆలోచన లేకపోవడం వల్లో ఈరోజు ఆ స్కీములన్ని అట్టర్ ఫ్లాఫ్ స్కీములుగా మారిన విషయం వాస్తవం కాదా అని అడుగుతున్నాను. తెలంగాణ వ్యాప్తంగా ఉన్నటువంటి 25వేల జనావాసాల్లో 1,58,000 బోరింగులు ఉన్నాయని మా తెళ్ళి కోదాడ శాసనసభ్యుడు ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారి నియోజకవర్గంలో మాధారం అనే స్కీము కూడా విఫలమైందని మిత్రులు జగదీశ్ రెడ్డి గారు చెబుతున్నారు. 158,000 బోర్లు త్రాగు నీటి కోసం ఉద్దేశించబడినవి. అందులో మూములు వర్షా కాలంలో 30-40 శాతం పని చేయవు. మనకు అప్పడప్పుడు వర్షాభావ పరిస్థితులు, కరువు పరిస్థితి నెలకొంటే 60-65 శాతం బోర్లల్లో కొట్టి కొట్టి చేతులు పోయినా చుక్కనీరు రాదు. 30 సంవత్సరాల పైచిలుకు సింగిల్ విలేజ్ స్కీములు ఉన్నాయి. ఇవి పూర్తిగా బోర్ల మీద ఆధారపడే స్కీములు. అవి కూడా కరువు వస్తే 60 శాతానికిపైగా పని చేయని స్కీములు. చెరువులు తొప్పుతున్నారు, పూడిక మట్టి తీస్తున్నారు, వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారని వాటి వల్ల ఫలితం లేదా అని అమాయకంగా అడుగుతున్నారు. వాటి వల్ల ఖచ్చితంగా ఫలితం ఉంటుంది.

3.30 | గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లు కృష్ణ, గోదావరి నదుల మ. సుండి తెలంగాణకు కేటాయించబడ్డ 12 వందల టి.ఎం.సిల నీళ్లను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకుని అనుకున్న వద్దతిలో ప్రతి నీటి బొట్టును సద్వినియోగం చేసుకుంటే తప్పకుండా ఫలితం ఉంటుంది. రిజర్వాయర్లు కడతామని అంటే వెకిలి మాటలు, వెకిలి విమర్శలు ఉంటాయి. తెలంగాణలో వాటర్ హార్వెస్టింగ్ ని ఇప్పుడు కొత్తగా కనుక్కోలేదు. ఎప్పుడో కాకతీయ రాజులే ఆనాడు గొలుసు

కట్టు చెరువులను నిర్మాణం చేసి మొత్తం దేశానికి, ప్రపంచానికే ఆదర్శంగా నిలబడ్డారు. గత 50 సంవత్సరాలుగా తెలంగాణలో ప్రతి రెండేళ్లకు ఒకసారి కరువు వచ్చే ఉదంతాలు ఉన్నాయి. అందుకే వర్షాలు బాగా వచ్చినప్పుడు నీటిని క్షల్పర్వ చేసుకుని, రిజర్వాయర్లలో నింపుకుని భవిష్యత్తులో ఉపయోగపడే విధంగా చేసుకుందామని అంటే ఇన్ని రిజర్వాయర్లు ఎందుకని దానిమీద కూడా ఇష్టం వచ్చిన రీతిలో విమర్శలు వస్తున్నాయి. ఈరోజు నేను అధికారంలో ఉన్నాను, 2019 వరకు ఉంటాను, రేపటి ఓట్లు, రేపటి ఎలక్షన్ల గురించి మాత్రమే ఆలోచించిన వారిని రాజకీయ నాయకుడు అని మాత్రమే అంటారు. రాబోయే 50-100 సంవత్సరాలు తెలంగాణ యొక్క త్రాగు నీరు, సాగు నీరు, పారిశ్రామిక అవసరాలు బాగుండాలని ఆలోచించి, దానికి కల్పన చేయగలిగిన వాడే రాజనీతిజ్ఞుడని, అది మా ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారని గర్వంగా చెబుతున్నాను. చరిత్రను సృష్టించాలన్నా, చరిత్రను తిరగరాయాలన్నా దానికి ధృఢచిత్తమున్న నాయకుడు కావాలి. ఒప్పుడు తెలంగాణ అసాధ్యమన్న వారు ఇప్పుడు తెలంగాణ మీద వల్లమాలిన ప్రేమను వలకబోస్తున్నారు. అమ్మ పుట్టినిల్లు మేనమామకెరుక అన్నట్టు వీళ్ల సంగతి మాకు తెలియదా, మేము చూడలేదా? ఆనాడు ఆంధ్ర నాయకులు ఉన్న ఇదే ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆనాడు తెలంగాణ కావాలని ఉద్యమ నాయకుడు కేసీఆర్ గారి నాయకత్వంలో తెలంగాణ ప్రజలు పోరాడుతుంటే తెలంగాణ మీద వల్లమాలిన ప్రేమ కురిపిస్తున్న వారందరూ ఆనాడు తెలంగాణ వద్దని ఎన్ని రకాలుగా అడ్డు పడ్డారో ఎవ్వరూ మరిచిపోలేదన్న విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను.

ప్రతివక్త నాయకులకు ఉన్న అనుమానాలను తప్పకుండా నివృత్తి చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. టెండర్ల ప్రక్రియ గురించి కూడా వారి సందేహాలను నివృత్తి చేయాల్సిన బాధ్యత మా మీద ఉంది. గతంలో, అప్పటి ప్రభుత్వహయాంలో ఇ.పి.సి.విధానం ద్వారా మొత్తం కాంట్రాక్టర్ల రాజ్యం ఉండేది. కాంట్రాక్టర్లు మొత్తం నిర్ణయం తీసుకుని ప్రభుత్వానికి దస్తుం పంపితే ప్రభుత్వ అధికారులు సంతకాలు పెట్టే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆ కార్యక్రమానికి తెర దించడం జరిగింది. ప్రతి కార్యక్రమంలో, ప్రతి టెండర్ లో ఏ ఒక్క కాంట్రాక్టరునూ ఇ.పి.సి. విధానంలో పాల్గొననివ్వకుండా నిర్వీర్యం చేసిన ప్రభుత్వ ఇంజనీరింగ్ వ్యవస్థకు తిరిగి జైనిచ్చి వారి నేతృత్వంలోనే బ్రహ్మాండంగా డిజైన్లు పూర్తి చేసి ముందుకు పోతున్నాము. గత ముఖ్యమంత్రులు ఎలా చెబితే అలా చేశారని ఒక మాట అన్నారు. ఆ విషయానికి వచ్చే ముందు ఒక విషయం చెప్పాలి. దయచేసి అనుమానాలను లేవనెత్తిన

వారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమాన్ని కేవలం వ్యాప్యోస్ మాత్రమే చూడడం లేదు. ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ బెంగుళూరు వారిని, ఇండియన్ వాటర్ వర్క్స్ అసోసియేషన్ వారిని, డా. లింగారెడ్డి అని అమెరికా యూనివర్సిటీకి సంబంధించిన వారితో కలిసి పూర్తి పారదర్శకతతో పని చేస్తున్నాము. వ్యాప్యోస్ కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు ఆనాటి పరిపాలనలో ఎవరు ఉన్నారో వారికి అనుగుణంగా పని చేసే మాట వాస్తవము. ఇదే శాసన సభలో నయ్యాని ఉద్దేశించి నిన్న చర్చ జరిగింది. ఆచరణ ఉటంకిస్తూ చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. గతంలో కూడా ఇదే పోలీసులు, ఇదే యంత్రాంగం, ఇదే అధికారం. కానీ, గడచిన పది సంవత్సరాల్లో 2004 నుండి 2014 వరకు అరాచక శక్తిగా ఆయన పేట్రేగిపోయి ఇష్టం వచ్చినట్టు వ్యవహరిస్తే అదే పోలీసులు ఏమీ చర్యలు తీసుకోలేదు. కానీ, అదే యంత్రాంగం తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పీచమణిచి వారికి న్యాయం చేయగలిగాము దీనిని బట్టి, మీరు అర్థం చేసుకోవచ్చు. గత ప్రభుత్వాలు వారికి ఇష్టం వచ్చినట్టు చేయవచ్చు. కానీ, ఈ ప్రభుత్వం జవాబుదారీ తనానికి పెద్ద పీట వేసి ముందుకు పోతోంది కాబట్టి, న్యాయబద్ధంగా అన్ని రకాలుగా పూర్తి స్థాయిలో అధ్యయనం చేసింది. ఆనాడు రాష్ట్రంలోను, కేంద్రంలోను ఒకే పార్టీ ప్రభుత్వం ఉండేది. ఈరోజు ఆ పరిస్థితి లేదు. ఈరోజు ఇక్కడ టిఆర్ఎస్ పార్టీ ప్రభుత్వం ఉంటే అక్కడ డిల్లీలో భారతీయ జనతా పార్టీ సారధ్యంలోని ఎన్డిఏ ప్రభుత్వం ఉంది. అక్కడ తెలుగుదేశం పార్టీ కూడా భాగస్వామ్యంగా ఉందనే విషయాన్ని కూడా గౌరవ పెద్దలు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. గత ప్రభుత్వం మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్సులు ఇచ్చేది వాటి గురించి చెప్పుకుంటూ పోతే పెద్ద చరిత్ర అవుతుంది. ఇప్పటికీ అక్కడ కూర్చున్న కొంత మంది పెద్దలు సిబిఐ కేసులు, ఇడి అటాచ్మెంట్లు అని నానా ఆపసోపాలు పడుతున్నారు. ఆనాడు మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్సులు, అందులో వర్సంటేజీలు, ఆంధ్ర నాయకులకు ఆనాడు సంచులు మోసిన వారు ఈనాడు పెద్ద పెద్ద ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు, నీతి అవినీతి గురించి కూడా మాట్లాడుతున్నారు. ఇ.పి.సి. విధానానికి, మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్సుల విధానానికి తెలంగాణ ప్రభుత్వం తిలోదకాలు ఇచ్చింది. ఒక్క పైసా కూడా అడ్వాన్సుగా ఇవ్వము మీరు పని చేయండని తెలంగాణ ప్రభుత్వం పని చేయిస్తోంది. ఆనాడు అప్పుడు ప్రభుత్వాల హయాంలో కొంత మందికి పెద్ద పీట వేయడం వలన ఇష్టానుసారంగా అత్యాశకు పోయి తమ శక్తికి మించిన పనులు చేయడం వలన చాలా ప్రాజెక్టులు నత్త నడకన నడుస్తున్నాయి. వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని అంచనా వేయకుండా ఇష్టానుసారం కార్యక్రమాలు

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

చేపట్టారు అందుకే ఇప్పటి ప్రభుత్వం ఆ తప్పిదం చేయకుండా సి.డి.ఆర్. అనే నిబంధన పెట్టింది. ఏ సంస్థల యొక్క ఆర్థిక పరిస్థితి బాగా ఉందో, ఎవరైతే టైంబౌండ్ ప్రకారం ప్రాజెక్టుకు న్యాయం చేయగలుగుతారో వారికి మాత్రమే అవకాశం ఇచ్చే విధంగా క్లాజ్ పెట్టాము. ఈ విధానాన్ని మన రాష్ట్రంమే కాకుండా ఈ దేశంలోని 12 కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రాలు కూడా ఆలోచించి అనుసరిస్తున్న విషయం పెద్దలు గుర్తుంచుకోవాలి. వర్సంబేజులు విషయమై కూర్చుని రాశారా, ఎలా రాశారు అని అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పాల్సిన బాధ్యత మా మీద ఉంది. 2004 నుండి 2014 వరకు అధికారంలో ఉన్నది ఎవరో అందరికీ తెలుసు. ఆనాడు ఆర్.డబ్ల్యు.యస్. టెండర్లు రూ.3539 కోట్లకు పిలిస్తే 3.8 శాతం ఎక్కువకు రూ.3600 కోట్లకు టెండరు పోయింది. ఇదే తెలంగాణ ప్రభుత్వంలో రూ.23,420 కోట్లకు పిలిస్తే 0.53 శాతం తక్కువకు పోయిన విషయం కూడా గుర్తు చేసుకోవాలి. 0.5, 0.4, 0.2 ఒకే రూములో కూర్చుని రాశారా అని చాలా ఆశ్చర్యాలు వ్యక్తం చేశారు. ఖమ్మం నుండి ప్రాతినిధ్యం మోస్తున్న గౌరవనభ్యుల హయాంలో, వారి నియోజకవర్గంలో జరిగిన టెండర్లకు సంబంధించి నేను కూడా ఆశ్చర్యాన్ని వ్యక్తం చేయదలచుకున్నాను. ఖమ్మంలోని మధిర, జమలాపురం, ముదిగొండ మండలం రకరకాల పనులకు మొత్తంగా అంటే జమలాపురం రూ.22.29 కోట్లు, ముదిగొండ రూ.39.4 కోట్లు, దుమ్ముగూడెం మరియు చర్ల రూ.37.83 కోట్లు, నల్గొండ జిల్లా నాగార్జున సాగర్ నియోజకవర్గంలో హలియాలో రూ.11.56 కోట్లు, హుజూరు నగర్ లో రూ.12.6 కోట్లు, ఈ రకంగా వదేళ్ల చిట్టా నా వద్ద ఉంది. తమరు అనుమతి ఇస్తే మొత్తం చదువుతాను. ఇందులో కూడా ఎంత ఆశ్చర్యమంటే, దుమ్ముగూడెంలో 4.59 ఎక్కువగా టెండరు వచ్చింది. ముదిగొండలో 4.99 వచ్చింది. హలియాలో 4.99 శాతం, జమలాపురంలో 4.92 శాతం హుజూర్ నగర్ లో 4.99 శాతం ఇదంతా ఒక రూములో కూర్చుని రాశారా అని నేను కూడా ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేయొచ్చు. కానీ, సంస్కారం అడ్డు వస్తోంది. ప్రతిపక్ష నాయకుడి నియోజకవర్గంతో సహా, ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి గారి నియోజక వర్గంతో సహా మొత్తం పది సంవత్సరాల చిట్టా ఇక్కడ ఉంది.

3.40 | అధ్యక్షా, ఈ రోజు రకరకాల మాటలు మాట్లాడుతున్నారు. **మ.** మూడు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన ట్రెండ్ ఆఫ్ టెండర్స్ ఉన్నాయి. కర్ణాటక రాష్ట్రంలో ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ పార్టీ ఉందన్న విషయం మీకు గుర్తు చేస్తున్నాను. కర్ణాటక నీరవాణి నిగమ్ లిమిటెడ్ సంస్థ, లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కోసం టెండర్లను పిలిచింది. మూడు ప్యాకేజీల కోసం 2వేల కోట్ల రూపాయల పథకం ఇది. మొత్తం ఆరు కంపెనీలు

ఈ టెండర్లలో పాల్గొన్నాయి. ఇవి మన రాష్ట్రంలో కూడా పనిచేస్తున్నాయి. ఎల్ అండ్ టీ, ఎన్ సిసి, ఎమ్ ఇబిఎల్, ఐవిఆర్ సిఎల్, పబ్లిక్ ఇంజనీరింగ్ వంటి సంస్థలు పనిచేస్తున్నాయి. అన్ని కంపెనీలు మొత్తం కలిపి 4.8 శాతం నుంచి 30 శాతం ఎక్సెస్ లో టెండర్లను పిలిచారు.

గుజరాత్ రాష్ట్రంలో తాగునీటికి సంబంధించి కల్పసార్ డిపార్ట్ మెంట్ క్రింద సౌనీ యోజనా క్రింద 12 ప్యాకేజీలకు టెండర్లను పిలిచారు రూ.16వేల కోట్లతో, ఈచ్ ప్యాకేజీ రూ.350 నుండి రూ.750 కోట్లు. జాతీయ స్థాయిలో పని చేస్తున్న కంపెనీలే ఇవే. అక్కడ 18-19 శాతం ఎక్సెస్ కి టెండరు వేశారు. అక్కడ కుంభకోణం జరిగిందో, లేక కూర్చోని వ్రాసుకున్నారనుకోవాలా అధ్యక్షా.

రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలో 2013-14 సంవత్సరాల్లో పబ్లిక్ హెల్త్ ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్ మెంట్ 15 ప్యాకేజీలకు రూ.3,500 కోట్లతో టెండర్లను పిలిస్తే, 5 నుంచి 35 శాతం ఎక్సెస్ దాకా టెండర్లు వడ్డాయి. టెండర్లలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న కార్యక్రమాల వల్ల పారదర్శకత పెరిగి దాదాపు రూ.122 కోట్ల ప్రజాధనం ఆదా అయ్యిందనా మీ (కాంగ్రెస్ పార్టీ) బాధ.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ కార్యక్రమాల వల్ల మీ కాళ్ళకిందకు నీళ్లు వస్తున్నాయనా మీ బాధ. వీరి గురించి చెప్పాలంటే చాలా చరిత్ర ఉంది. కొంతమంది అవినీతి గురించి ఈ రోజు మాట్లాడుతున్నారు. ఎ ఫర్ ఆదర్స్, బి ఫర్ బోఫోర్స్, సి ఫర్ కామన్ వెల్త్ అని పిల్లలు పాఠశాలల్లో పాఠాలు నేర్చుకుంటున్నారు. ఎవరి హయాంలో ఇవన్నీ జరిగాయి, ఇవన్నీ కుంభకోణాలు కావా, ఒకసారి వీరు చేసిన స్కాములను గమనిస్తే, ఇన్సూరెన్స్ స్కాములు, సుభ్రోమ్ స్కామ్, తాన్సీ భూముల స్కాము, సెక్యూరిటీ స్కాము, జెఎల్ఎమ్ ముడుపుల స్కాము, సెయింట్ సిక్స్ స్కాము, యూరియా స్కాము, బోఫోర్స్ స్కాము, చెతన్ పెరెల్ శ్యాండల్ స్కాము, యుటెస్ స్కాము, వండర్ స్కాము, 2జి స్పెక్ట్రమ్ స్కామ్ వీరి చరిత్ర ఒక మాటలో చెప్పాలంటే, టెలిఫోన్ వైపు చూస్తే టెలిస్కామ్, నెట్ వర్క్ వైపు చూస్తే 2జి స్కామ్, కార్లవైపు చూస్తే ఫోక్స్ వ్యాగన్ స్కామ్, నీరువైపు చూస్తే ఏలేశ్వరం స్కామ్, భూమిపై చూస్తే ఎమ్ ఆర్ ప్రావర్ట్స్, భూమి లోపల చూస్తే బొగ్గు స్కామ్ అధ్యక్షా. వీళ్లు మాకు నీతులు చెబుతున్నారు. పంచభూతాలను దోపిడి చేసి మహాపాతకాలు చేసిన వారు, అవినీతికి పర్యాయ పదంగా ఉన్నవారు, ఇక్కడ పెద్ద పెద్ద మాటలు పెద్ద గొంతు వేసుకుని మాట్లాడుతున్నారు. కొన్ని స్పెసిఫిక్ పక్షాలు తెల్లారి వెలుగును చూడలేవు. ఇప్పుడు వారి పరిస్థితి అలానే ఉంది. ఏ ఊరు, ఏ యాత్ర పేరు చెప్పి ప్రజల్లోకి పోయినా వారికి రోడ్డు పక్కన

కుప్పలు కుప్పలుగా పైపులు కనపడలేదా? తెలంగాణ ప్రాంతాల్లో ఊరు ఊరికి పైపులు పడుతుంటే వారి ప్రాణాలు పైపైనే పోతున్నాయి. ప్రభుత్వం దాహం తీర్చే ప్రయత్నం చేస్తుంటే, ప్రజలకి మీరు ఇంకా ద్రోహం చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

(కొంతమంది టిఆర్ఎస్ సభ్యుల నుంచి హర్షధ్వనాలు)

శాసన సభ వేదికగా, ఇదే శాసనసభలో సుదీర్ఘంగా మంత్రి పదవులు చేసే అవకాశం వచ్చినా, మీ సొంత జిల్లాలకు కూడా ఒక్క పైసా కూడా త్రాగునీటికోసం ఖర్చుపెట్టలేని పరిస్థితుల్లో, మీ జిల్లాల్లోని రెండు లక్షలమంది ఫ్లోరైడ్ భారిన పడి జీవచ్ఛవాలై పోతుంటే, మీరు ఆనాడు ఆంధ్ర నాయకులకు దాసోహం అన్న మాట వాస్తవం కాదా, గతంలో ఈ విషయాన్ని నేను సభలో ప్రస్తావించాను. ఆనాడు ఒక చిత్తూరు జిల్లా కోసం ముఖ్య మంత్రి గారి జిల్లాకే రూ.7వేల కోట్లు త్రాగునీటి పథకానికి పెట్టుకుంటే, పది జిల్లాల తెలంగాణకి ఎన్ని రూపాయలు ఖర్చవుతాయని ఆలోచించమంటే, ఆ విషయంలో మాట రాదు. గొంతు పెగలదు ఎందుకని అడుగుతున్నాను. ఇన్ని రోజుల నుంచి ద్రోహం వారి నుంచి గుక్కెడు నీళ్ల కోసం ప్రజల గొంతు ఎండుతుంటే బిందెలు పట్టుకుని మహిళలు కిలోమీటర్లు నడిపించి మా అక్క చెల్లెళ్లను ఏడిపించిన వారి నుంచి పాఠాలు నేర్చుకోవాల్సిన ఖర్మ మాకు లేదని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

భారతదేశ ప్రధానమంత్రి గారు తెలంగాణ ప్రాంతానికి వచ్చి ఈ పథకాన్ని ప్రారంభిస్తే ఎక్కడ తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి నుంచి పేరు వస్తుందోనని, పిసిసి అధ్యక్షుడు దయచేసి ఈ పథక ప్రారంభోత్సవానికి రావద్దని లేఖ వ్రాశారు. దీనిని బట్టి వారు ఏ పరిస్థితిలో ఉన్నారో అర్థం చేసుకోవాలి. అమ్మా పెట్టదు, అడుక్కుతిననివ్వదు ఒక సామెతలా వారేమో చేయలేదు, మా ప్రభుత్వం చేస్తుంటే అడ్డుపడుతూ, ప్రజలకు నీళ్లు ఇవ్వకుండా ఈ రకమైన కార్యక్రమాలు చేయడం ఇకనైనా వారు మానివేస్తే మంచిదని తెలియజేస్తున్నాను. సున్నం రాజయ్య మాట్లాడుతూ భద్రాచలాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోమని తెలిపారు. వారు తెలిపిన విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటాము. ఏ అనుమానం లేకుండా ప్రతి గుడిసెకు, ప్రతి తండాకు, ప్రతి గూడేనికి నీళ్లు అందించే బాధ్యత ముఖ్య మంత్రి గారు స్వయంగా తీసుకున్నారని ఈ సందర్భంగా వారికి తెలియజేస్తాను. గౌరవ సభ్యులు ముంతాజ్ ఖాన్ గారు, ప్రభాకర్ గారు అడిగినట్లు హెచ్.ఎమ్.డబ్ల్యూ.ఎస్. పరిధిలో ఔటర్ రింగ్ రోడ్డు వెలుపల, లోపల పూర్తి స్థాయిలో మిషన్ భగీరథ కార్పొరేషన్ ఆధ్వర్యంలో ఈ కార్యక్రమాలను చేపడతామని తప్పకుండా రాబోయే సంవత్సరంలోనే ప్రతి జనావాసానికి చేరుకుంటామని, ప్రతి ఇంటికి

చేరుకుంటామని తెలియజేస్తూ, ముఖ్యమంత్రి గారు ఏ మాటనిచ్చారో, వాటన్నింటినీ నెరవేర్చే బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వంపై ఉందని తెలియజేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను.

జై తెలంగాణ.

శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రి కేటిఆర్ గారు చాలాచాలా విషయాలు మాట్లాడారు. రెండు విషయాలను క్లారిఫై చేయదలచుకున్నాను. ప్రధానమంత్రి గారికి నేను లేఖ వ్రాసిన మాట వాస్తవం. నేనే లేఖను ప్రెస్ కి రిలీజ్ చేశాను. ఒక భారతపౌరునిగా ప్రధానమంత్రికి లేఖ వ్రాసి అర్హత ఉంది. లేఖలో వ్రాసినదేమంటే, గోదావరి నది నుంచి హైదరాబాద్ కి నీళ్లు తీసుకువచ్చే పైపులైన్ను మా ప్రభుత్వం (కాంగ్రెస్) వేస్తే, ఆ పైపులకి బొక్కలు కొట్టి గజ్వేలుకు నీళ్లు తీసుకువెళ్లి మీ ప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమాన్ని చేసినట్టుగా ప్రారంభోత్సవం పెట్టుకున్నారు. కనుక గత ప్రభుత్వాలు ఈ స్కీమ్ ను వేవము ప్రారంభించి పైపులైన్ ను వేసినందున, పనులన్నీ అయిపోయాయి. కేవలం గజ్వేలుకు నీళ్లు డైవర్ట్ చేసి స్కీమ్ ప్రారంభోత్సవానికి మిమ్మల్ని పిలిచిన విషయాన్ని మీరు ఆలోచన చేసుకోవాలని, ఇటువంటి స్కీమ్ కి ప్రారంభోత్సవం చేయాలా, వద్దా అనే విషయంపై లేఖ వ్రాశాము. గోదావరి నుంచి పైపులైన్ ను మీరు వేశారా,

(కొంతమంది టిఆర్ఎస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఈ మంత్రి గారి హయాంలో మొత్తం పనులను ఆంధ్ర కాంట్లాక్టులకు అప్పగించిన మాట వాస్తవం కాదా, వీరు మమ్ముల గురించి మాట్లాడుతారా, మొత్తం కాంట్లాక్టుల లిస్ట్ తీయండి. భారత ప్రభుత్వం ఒక కంపెనీకి కొంత ఆర్థిక ఇబ్బందులుంటే స్కీమ్ కిందవారిని సి.డి.ఆర్.(కార్పొరేట్ డెవలప్ మెంట్)నుచేక్ చేయమంటారు. ఏమనంటే, ఉన్న అప్పును సత్వరమే కాకుండా, కొన్ని నెలల్లో, కొన్ని సంవత్సరాల్లో రీ పేమెంట్ చేయమని చెబుతారు. తరువాత పైనాన్స్ సెక్రటరీ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా మీ ప్రభుత్వానికి లేఖ వ్రాసి సి.వి.ఆర్. కంపెనీలను టెండర్లో పర్మిట్ చేయమని తెలిపిన మాట వాస్తవమా, కాదా. మంత్రి గారు గత విషయాలను మాట్లాడారు. గత విషయాలు మాట్లాడాలంటే, ఒక రోజును ఈ విషయాలపై కేటాయించండి. మాట్లాడదాము. మీకు ఇచ్చిన వాటర్ గ్రీడ్ టెండర్స్ లో మీరు అవినీతికి పాల్పడ్డారు. నేను నేరుగా ఆరోపణ చేస్తున్నాను. తెలంగాణ వాటర్ గ్రీడ్ ప్రాజెక్టులో అవినీతికి పాల్పడలేదని ఒక కాంట్లాక్టును చూపమనండి. కాంట్లాక్టుల మ్యానిఫెస్టో కాలేదని చెప్పమనండి.

“మిస్సన్ భగీరథ” గురించి

మిస్టర్ స్పీకర్: మినిస్టర్ గారు మాట్లాడండి.

3.50
మ . (కొందరు కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క: మాకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వండి.

శ్రీ కె.తారకరామారావు: అధ్యక్షా, మా సభ్యుల సంఖ్యను బట్టి మాట్లాడవలసి ఉంటుంది. మీరు డిప్యూటీ స్పీకర్ గా చేశారు. ప్రజలు ఎలా అవకాశం ఇస్తే అలా ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: విక్రమార్కగారు, మీకు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇస్తాము.

శ్రీ కె.తారకరామారావు: మేము ప్రజలకు వాస్తవాలు చెప్పాలి. బట్ల కాల్చి మీద వేస్తాము, మేము పారిపోతాము, బురదచల్లి పారిపోతాం అంటే కుదరదు. తప్పకుండా సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత మా మీద ఉంటుంది. గౌరవ సభ్యులు ఉత్తమకుమార్ రెడ్డిగారు టెండర్లు విషయంలో నేను అవినీతి కి పాల్పడుతున్నానని గట్టిగా పెద్దగొంతు వేసుకొని అరిచినంతమాత్రాన ఏమి అయిపోదు. పెద్ద గొంతు ఉంది కదా అని గట్టిగా అవినీతి అనగానే ఏమి అయిపోదు. అవినీతి జరిగితే దానికంటూ ఏమన్నా ఆధారమే ఉంటే ఈ వేదికైనా సరే, ఏ వేదికైనా సరే, పూర్తి స్థాయిలో సమాధానం చెబుతాను. గత ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రుల మీద సిబిఐ కేసులు ఉన్నాయి. చాలా మంది ఇంకా జైలులోనే ఊచలు లెక్కపెడుతున్నారు. చిప్పకూడు తిన్నారు. ఇంకా కూడా ఈడి అటాచ్ మెంట్ లు జరుగుతున్నాయి. ఊరికే గొంతు వేసుకొని ప్రతిపక్షంలో ఉన్నాము కదా, వీరి మీద బురద చల్లితే రాజకీయానికి లాభం అవుతుందేమో, ఈ స్కీమ్ సఫలమై ఇంటింటికి నీళ్లు వస్తే, మా క్రిందకు నీళ్లు వస్తాయని ఆలోచనతో మీరు ఏమైనా భయపడి మీరు మీ స్వీయ మానసిక ఆందోళనను ప్రజల మీద రుద్దుతాను, శాసనసభావేదికగా నేను పెద్దగొంతు వేసుకొని మాట్లాడుతాను అంటే దాని వల్ల వచ్చేదేమి లేదు. పోయోదేమి లేదు. నేను సూటిగా ఒక్కటే అడుగుతున్నాను. ఇన్ని మాటలు మాట్లాడారు. ఇష్టారీతిగా ఆరోపణలు చేశారు. నిర్దిష్టమైన ఆధారాలు ఉంటే, మీరు ఒక గౌరవ ప్రతిపక్ష పార్టీకి ఈ రాష్ట్రంలో అధ్యక్షుడుగా ఉన్నారు. నిరాధారంగా, ఆధార రహితంగా కేవలం నోరు ఉంది కదా అని మాట్లాడుతుంటే ఊరుకోవడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా లేదు. పరువునష్టం దావా కూడా వేయవలసి వస్తుందని నేను గట్టిగా చెబుతున్నాను. మీ దగ్గర ఆధారాలు ఉంటే చూపించండి. అంతేకానీ, నిరాధారంగా మాట్లాడితే ఇక్కడ పడటానికి ఎవ్వరూ సిద్ధంగా లేరు. ఈ దేశంలో పెద్దపెద్ద

నాయకులకైనా జైలు శిక్ష తప్పలేదు. ఇంకా సగం మంది నాయకులు అందులోనే ఉన్నారు.

మేము కూడా మాట్లాడవలసి వస్తుంది. ఎన్నికల సమయంలో కార్గల్లో మూడు కోట్ల రూపాయలు కాలిపోయిన విషయాన్ని చెప్పవలసినస్తుంది. సి.డి.ఆర్. అనే నిబంధన ఒక మన రాష్ట్రంలోనే కాదు. ఈ దేశంలో 12 రాష్ట్రాల్లో ఉన్న మాట వాస్తవం కాదా. అందులో కాంగ్రెస్ పాలిత రాష్ట్రాలు ఉన్న మాట వాస్తవం కాదా అని నేను గౌరవ సభ్యులను అడుగుతున్నాను. టైమ్ బౌండ్ ప్రణాళికతో మేము నీళ్లు ఇవ్వకపోతే ఒట్లు అడగమని చెప్పాము. ఆ మాట చెప్పడానికి ఈ ప్రభుత్వానికి ఎంత ధైర్యం కావాలి. మమ్మల్ని ఎవరూ అడిగారు. వీళ్లు అడిగారా. మేమంతట మేముగా స్వీయ నియంత్రణను పాటించి ప్రజలకు జవాబుదారితనంతో ఉండాలన్నా ఉద్దేశంతో ఈ దేశంలోనే బహళ మొట్టమొదటి రాజకీయనాయకుడు, మొట్టమొదటి ప్రభుత్వం ఇదై ఉంటుంది. మేము ఫలాన పనిని చేస్తాము. చేయకపోతే ఒట్లు అడగము అని చెప్పిన మొట్టమొదటి ప్రభుత్వం తెలంగాణ ప్రభుత్వం. ఆ లెక్కన సిడిఆర్ అనే నిబంధన మనం మాత్రమే కాదు. దేశంలోని 12 రాష్ట్రాలు పెట్టారు. ఇంకా వారు చాలా చెప్పారు. వారు మాట్లాడిన ప్రతి మాటకు సమాధానం చెప్పే సత్తా మాకు ఉన్నది. ఇంకా చెప్పాలంటే చాలా విషయాలు ఉన్నాయి. బయట ప్రజా సభలలోను, వారి పార్టీ ఆఫీసులలోను మాట్లాడినట్లు శాసనసభలో మాట్లాడుతాము. మేము ఆధారాలు లేకుండా ఎటువడితే అటు మాట్లాడుతాం అంటే ప్రభుత్వం చూస్తూ ఊరుకోవాలా? మేము సమాధానం చెప్పకూడదా. ఎవైనా ఆధారాలు ఉంటే గౌరవ స్పీకర్ గారు ఉన్నారు. సమర్పించండి. తప్పకుండా మేము దాని మీద బాధ్యత వహిస్తాము. వారు మేము ప్రారంభించాము అని అన్నారు. వ్యక్తులు శాశ్వతం కాదు. ఈ రోజు మేము ప్రభుత్వంలో ఉండవచ్చు. రేపు ఇంకొకరు ఉండవచ్చును. వారు ఉండరు కానీ, ఇంకెవరైనా ఉండవచ్చును. వ్యక్తులు శాశ్వతం కాదు. వ్యవస్థ శాశ్వతం. ప్రభుత్వం అనేది ఉంటుంది తప్ప, మేము ప్రారంభించాము. మీరు ప్రారంభించారు అది ఉండదు. ఎవరూ ప్రారంభించిన పూర్తి చేసింది మాత్రం తెలంగాణ ప్రభుత్వం. పూర్తి చేసిన తర్వాత మంచి కార్యక్రమంతో ఇంటింటికి నీళ్లు ఇచ్చి గౌరవ ప్రధానమంత్రిగారిని కూడా మొట్టమొదటిసారి మన రాష్ట్రానికి ఆహ్వానించినప్పుడు ఒక మంచి పనిని వారి చేతుల మీదుగా ప్రారంభించుకోవాలని మంచి ఆలోచన చేస్తే దానికి కూడా గండి కొడుతున్నారు. ఒక రాష్ట్రానికి ప్రధానమంత్రి వస్తే ఆయన ఏమన్నా నాలుగు వరాలు ఇస్తారేమో, నాలుగు మంచి ప్యాకేజీలు ఇస్తారనే ఆలోచన ఉండాలి కానీ, దానికి గండి కొట్టడానికి

ప్రయత్నం చేసిన పార్టీ అనాడు తెలంగాణకు అడ్డుపడితే, ఈ రోజు మళ్ళీ తెలంగాణ ప్రయోజనాలకు విఘాతం కల్పిస్తున్నారు.

(కొందరు కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ కె.తారకరామారావు: మేము ఎక్కడ ఉన్నా పోరాటం చేశాము. మంత్రివదపులు వదులుకోలేక మీలాగ ఇళ్లలో కూర్చోని దొంగ సంతకాలు పెట్టలేదు.

(కొందరు కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

వారు ఒకటి అంటే మేము పది మాటలు అనాల్సి వస్తోంది. వారికి ఈ రోజు తెలంగాణ అభివృద్ధికి ఎక్కడలేని ప్రేమ పుట్టుకొని వస్తుంది. ఇంత పారదర్శకంగా ఈ కార్యక్రమం జరిగిన తర్వాత ఇందులో కోడిగుడ్డు మీద ఈకలు పీకే ప్రయత్నం చేస్తే అది వారి విజ్ఞతకు వదిలేస్తాము. ఇంత పారదర్శకంగా మీ ముందు పూర్తి సమాచారం పెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని చెప్పిన తర్వాత కూడా వారికి వచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటో నాకు తెలియదు. ప్రజలు మాత్రం పూర్తి స్థాయిలో వారి కుతంత్రాలను, ఈ పథకం ముందుకు పోకుండా అడ్డుకునే ప్రయత్నాన్ని చూస్తున్నారు. అన్ని గమనించారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం గౌరవముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వంలో ఇచ్చిన మాటను వంద శాతం నిలబెట్టుకుంటుందని గుర్తు చేస్తూ ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

(కొందరు కాంగ్రెస్ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నా పేరు తీసుకొని ఆరోపణలు చేశారు.....

మిస్టర్ స్పీకర్: విక్రమార్కగారు, మీరు ఎమైనా మాట్లాడుతారా?

శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క: సార్, ఆయన పేరు తీసుకొని ఆరోపణ చేశారు, ఆయనను మాట్లాడనివ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: విక్రమార్కగారు, సబ్జెక్ట్ డీవియేషన్ వద్దు.

శ్రీ కె.జనారెడ్డి: ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి పేరును ఉటకించే మంత్రిగారు చేసిన వ్యాఖ్యానం మీద సభలోనే ఉన్నటువంటి సభ్యుడు కనీస సమాధానం ఇవ్వడం సాంప్రదాయం. వారికి మాట్లాడటానికి సమయం ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎన్. ఉత్తమ్ కుమార్ రెడ్డి: మంత్రిగారు, ఏమైనా ఆధారాలు ఉంటే చెప్పమని చెప్పారు. ఈ రోజు నేను ఆనీరికార్డ్ చెబుతున్నాను. రామారావుగారు, మీరు ఇష్టం ఉన్నట్లు మాట్లాడితే ఊరుకోము. తెలంగాణ కాంగ్రెస్ పార్టీ ఏమి చేయకుండానే వచ్చిందట. ఒక్క ఎంపి ఉన్న టిఆర్ఎస్ పార్టీలో లోక్ సభలో బిల్లు పాస్ అయ్యిందా.

(కొంత మంది టిఆర్ఎస్ పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఒక కుటుంబాన్ని ప్రాత్యహిస్తే మీకు ఇబ్బంది అవుతుంది. రూ.1800కోట్లతో ఇన్ టేక్ వెల్స్ మీద కాల్ చేసిన టెండర్లలో వీరి ఆధ్వర్యంలో ఆ ఎలిజిబులిటీ నామ్స్ మ్యానిఫ్లెట్ చేశారు. ఆ ఫైల్స్ మీ దగ్గర పెట్టమని చెప్పండి. వాటిని నిరూపించలేకపోతే ఏ శిక్షకైనా నేను రెడీ. ఈ రామారావుగారు ఎలిజిబులిటీ నామ్స్ ను మార్పించి కొందరికి ఫేవర్ చేస్తున్నారు.

(కొంత మంది టిఆర్ఎస్ పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

శ్రీ కె.తారకరామారావు: అధ్యక్షా, వారు ఆవేశంలో ఉన్నారు. మేము ఆవేశంలో లేము. ఆలోచనతో మాట్లాడుతున్నాము. ఒక కుటుంబాన్నే సమర్థించకండి అని వారు ఒక మాటను మాట్లాడారు. ఎవరు అధ్యక్షా, కుటుంబాల గురించి ఇక్కడ మాట్లాడేది. ఏ పార్టీ వారిది. మోతీలాల్ నెహ్రూ కుమారుడు, జవహర్ లాల్ గారి కూతురు ఇందిరా గాంధీ కొడుకు రాజీవ్ గాంధీగారి సతీమణి సోనియా గాంధీగారు అధ్యక్షులుగా ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ, ఉపాధ్యక్షులుగా సోనియా గాంధీగారి కొడుకు రాహుల్ గాంధీగారు ఉన్న పార్టీలో వారు పిసిసి అధ్యక్షుడు. వారి కుటుంబంలో నుంచి వారి సతీమణి కూడా శాసనసభకు రావచ్చు కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారి కుటుంబంలో నుంచి ఎవరూ ఉండకూడదా. ఇదేం పద్ధతి. అందరం ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన వాళ్లం కదా. దానికి అంత ఇబ్బంది ఎందుకు? అంత ఆవేశం, అంత అరుపులు ఎందుకు. ఆధారాలు ఉంటే ఆవేశం ఉండదు. Empty kettles make much noise. ఏమైనా ఆధారాలు ఉంటే తమ దగ్గర పెట్టమనండి. We are ready for any kind of discussion. మేము తప్పుచేసినట్లు తేలితే తప్పుకుండా ఏ శిక్షకైనా సిద్ధమని తెలియజేస్తున్నాను. అవినీతిపై మాట్లాడటానికి ఒక రోజు సమయం ఇవ్వండి. ఇక్కడ ఉన్న వాళ్లందరూ కూడా కావాలంటే మా సంఖ్య ప్రకారం మాకు, వారి సంఖ్య ప్రకారం వారికి అవకాశం ఇవ్వండి. ఎవరి పాత్ర ఏమిటో ఎవరి చరిత్ర ఏమిటో ప్రజల ముందు మొత్తం కూడా పారదర్శకంగా మాట్లాడుకుందాము.

4.00 | శ్రీ మల్లు భట్టి విక్రమార్క: మీ ద్వారా కొన్ని అంశాలను మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వచ్చాను, రకరకాల అంశాల

గురించి మాట్లాడారు తప్ప నేను అడిగిన అంశాల మీద మంత్రి గారి నుంచి సమాధానం రాలేదు. నేను అడిగిందేమిటంటే చేసిన టెండర్లలో పార్టిసిపేట్ చేసిన వారంతా కూడా అతి సమీపంగా జీరో 1, జీరో 5, జీరో 3, ఎల్-1, ఎల్-2, ఎల్-3, ఎల్-4 కె.సి.ఆర్ గారు ఆ రకంగా వ్రాసుకున్నారు. దానికి సంబంధించిన డాక్యుమెంట్ల సమచారం రెడీగా

“మిషన్ భగీరథ” గురించి

ఉందన్నారు దయచేసి మీ దగ్గర పెట్టమనండి. సభా సంఘం వేసి దాని ద్వారా సంగతేమిటో తెలుద్దాము. చెరువులున్నాయి కదా, ప్రాజెక్టుల ద్వారా కాలువలు వస్తాయి కదా అని అవగాహన లేకుండా అమాయకంగా యాక్ట్ చేస్తున్నట్లుగా మీరు మాట్లాడారు. నేనేమి వెకిలిగాను, అమాయకంగాను మాట్లాడ్డం లేదు. సూటిగా అడిగాను. గతంలో నీళ్లు లేవన్న మాట, సి.బి.డబ్ల్యు.ఎస్. స్కీమ్ల ద్వారా పని చేయని మాట కొన్ని ఫెయిల్ అయిన మాట వాస్తవమే. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రస్తుతం గురించి ఆలోచించక, భవిష్యత్తు గురించి ఊహించుకొని రాత్రి పగలు పని చేస్తున్నారు.

రూ.25 వేల కోట్లతో మిషన్ కాకతీయ క్రింద చెరువులను బాగు చేయిస్తున్నారు. లక్షా 40 వేల కోట్ల రూపాయలతో రెండు నదుల నుంచి నీళ్లు తీసుకొని వచ్చి గొలుసు కట్టు చెరువులన్నింటిని నింపుతున్నారు. ఆ రెండూ పూర్తయితే దాదాపు లక్షా 50 వేల కోట్ల రూపాయలతో పనులన్నీ పూర్తయి అన్ని చెరువుల్లో, కుంటల్లో నీళ్లు వస్తాయి, ఆ వచ్చిన నీళ్ల దగ్గర నుంచి లోకల్ గా సోర్స్ క్రియేట్ చేసుకొని, రిస్ట్రబులిజేషన్ ద్వారా నీళ్లు ఇస్తే ఇంకా పెద్ద ఎత్తున ఉపయోగం ఉంటుంది కదా, ఆ రకంగా చేయకుండా నీళ్లు వస్తున్నా ఇంకా మీరు వందల కిలోమీటర్లు పైపులైన్ల ద్వారా రా వాటర్ ఎందుకు తీసుకు రాబోతున్నారని అడిగాను. ఆ రెండింటిలో నీళ్లు రాబోతున్నాయని మీరే అన్నారు. ఆ రెండింటిలో నీళ్లు రాబోతున్నప్పుడు రూ. 42వేల కోట్లతో వందల కిలో మీటర్లు పైపులైన్లు వేసి రా వాటర్ తెచ్చుకోవలసిన అవసరం ఏముందని అడిగాను.

వ్యాప్ కోస్ గురించి నేను చెప్పలేదు. సాక్ష్యాత్తు ఈ సభలో ఈ శాఖను చూస్తున్న ముఖ్యమంత్రి గారే ఇరిగేషన్ ప్రజంటేషన్ చేసేటప్పుడు చెప్పారు. అధికారులు ఏం చేస్తారు పాపం? ముఖ్యమంత్రి గారు ఏది చెబితే అది చేస్తారు. ఇప్పుడు ఈయన కూడా ముఖ్యమంత్రి కదా ఈయనేమీ అతీతం కాదు. వారు కూడా పిలిచి చెబుతుండొచ్చు కదా. మనకు అనుమానం ఉన్నప్పుడు వ్యాప్ కోస్ కు మిషన్ కాకతీయ ద్వారా ఐఐఐటీనో, ఐఐఐఎస్, ఆర్.ఇ.సి.నో లేక అనేక కళాశాలలతో ఎం.బి.యు. చేసుకున్నారు. లేటెస్ట్ టెక్నాలజీ చదువున్న ఇన్స్టిట్యూషన్లతోనో **third party vetting** చేయిస్తారా అని అడిగిన దానికి సమాధానం లేదు.

మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతూ గత ప్రభుత్వ హయాంలో మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్స్ ల ద్వారా పెద్ద ఎత్తున తిని ఈ.పి.సి. సిస్టం ని నాశనం చేసింది మీరు, మేము ఆ రకంగా చేయడం లేదన్నారు. **I challenge this Government.** ఈరోజు మీరు అధికారంలో ఉన్నారు. మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్స్ ల ద్వారా ఆనాడు నాయకులు,

కాంట్రాక్టర్లందరూ డబ్బులు తీసుకొని తినేసారని మీరు భావిస్తున్నందున మీ ద్వారా ఈ ప్రభుత్వాన్ని నేను అడిగేదేమిటంటే ఆ రకంగా మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్స్ లు తీసుకున్న కాంట్రాక్టర్లతో మీ అధికారంతో పని చేయించి ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయించండి లేదా డబ్బులు రికవరీ అయినా చేయించండి. మీరెందుకు ఆ పని చేయించలేకపోతున్నారు. మీరేమన్నా కాంట్రాక్టర్లతో కుమ్మక్కయారా, మొబిలైజేషన్ అడ్వాన్స్ లు ఇచ్చేదెవరికి, నాయకులకా, కాంట్రాక్టర్లకా. కాంట్రాక్టర్లకు ఈ.పి.సి. సిస్టం ద్వారా ఇస్తారు. ఈ ఈ.పి.సి. సిస్టంలో టర్న్ కీ ప్రాజెక్టులో అమౌంట్ ఇంత, ప్రాజెక్టు ఇంత, అమౌంట్ తగ్గినా పెరిగినా ప్రాజెక్ట్ కంప్లీట్ చేసి హిందోవర్ చేయాలి. అధికారంలో ఉన్న మీరు ఆ కాంట్రాక్టర్లను లయబుల్ చేసి ఎందుకు పని చేయించ లేకపోతున్నారు. పని చేయించలేకపోతున్నారా లేక ఆ కాంట్రాక్టర్లతో మీరు కూడా కుమ్మకై వాటన్నింటిని క్యాన్సిల్ చేయించి పెద్ద ఎత్తున వేరే వారికిచ్చి అవినీతికి పాల్పడుతున్నారా అనే అనుమానాలు నాకు కలుగుతున్నాయి.

ఆనాటి మా కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ హయాంలో ఇప్పటిలాగే గంటలు కూడా వేసుకున్నారు. ఎల్-1, ఎల్-2, ఎల్-3 మధ్యలో ఉన్న వ్యత్యాసం గురించి నేను చెప్పాను. ఒకవేళ మేము తిన్నామని భావిస్తే, మీరు అధికారంలో ఉన్నారు, యంత్రాంగం ఉంది, ఎంక్వైరీ చేయించండి, మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. రూ.42వేల కోట్లతో తీసుకొనే మిషన్ భగీరథ ప్రాజెక్టును సి.బి.కి అప్పగించడం. నేను చేసిన పనిని మీరు చేసిన పనిని సెంట్రల్ విజిలెన్స్ కు పంపిద్దాము. టెండర్లన్నీ వెరిఫై చేయిద్దాము. హౌజ్ కమిటీ వేయిద్దాము. ప్రభుత్వాన్ని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను, హౌజ్ కమిటీ వేయడానికి మీరు సిద్ధంగా ఉన్నారా? దీంట్లో జరిగిన అవకతవకలను సభముందు పెట్టి అవసరమైతే సి.బి.సి.కి పంపించడానికి మీరు సిద్ధంగా ఉన్నారా అని ప్రభుత్వాన్ని నేను అడుగుతున్నాను. నేను అడిగిన దానికి సమాధానం నేరుగా మంత్రి గారి నుంచి వస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. సభ్యులుగా మేము అడిగిన దానికి మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలి.

శ్రీ కె.తారక రామారావు: మీరు సూటిగా అడిగిన దానికి సూటిగానే సమాధానం చెబుతాను. మొత్తంగా వారన్న దాంట్లో సారాంశం ఏమిటంటే, మా దగ్గర ఆధారాలు లేవు, ఆరోపణలున్నాయి, మేము బురద జల్లుతాము దాన్ని కడుక్కోవలసిన బాధ్యత మీది, హౌజ్ కమిటీ వేస్తారా, సి.బి.సి.కి వెళతారా మీరు ఏమి చెప్పినా మేము వినము. ప్రజలు చెప్పినా, ప్రజలు అర్థం చేసుకున్నా మేము మాత్రం పట్టించుకోమనేది వారి సారాంశము. గౌరవ సభ్యులు పెద్దలు సుదీర్ఘ కాలం అటు శాసన మండలిలో ఇటు శాసన సభలో మంత్రులుగా

పని చేసిన వారున్నారు. ఆవేశాలకు లోను కాకుండా మేము చెప్పింది ఒకటే అధ్యక్షా, మేము ఏమన్నా తప్పులు చేసినట్లుగా వారు భావిస్తే ఆధార సహితంగా నిరూపించండి. పలు వేదికలున్నాయి, కోర్టులున్నాయి, సి.వి.సి.లున్నాయి ఆధారాలు సమర్పించండి. సంవత్సరంన్నర నుంచి మీరు ఇవే మాటలు, మాట్లాడుతున్నారు, కొత్తకాదు. ప్రతి ఎన్నికల్లో ప్రతినభలో అవినీతి, అవినీతిని, ఒకవిధంగా ప్రజలను మభ్యపెట్టే ప్రయత్నం, తప్పు దోష వట్టిం చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. మంత్రులుగా పని చేసిన పెద్దలందరినీ నేను కోరేది ఒకటే In-take well design, డిజైన్ చేసే కాంట్రాక్ట్ ఎవరికైతే వచ్చిందో వారికి ముందే ఏమన్నా చెప్పి చేస్తున్నారా ఎలా చేస్తున్నారని అడిగారు.

In-take well design లను మొదట ఆర్.డబ్ల్యు.ఎన్. డిపార్ట్మెంట్ చేసింది. గతంలో కాంట్రాక్టర్ల డిజైన్ చేశారు, అది వారి హయాంలో జరిగింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆర్.డబ్ల్యు.ఎన్. డిపార్ట్మెంట్ స్వయంగా డిజైన్ చేసిన తరువాత ఎగ్జిక్యూటివ్ ఏజెన్సీ ద్వారా ఈ ప్రొక్యూర్మెంట్ ద్వారా టెండర్లు పిలుస్తారు. టెండర్లు పిలిచి వర్గ అప్పగించిన తరువాత ఎగ్జిక్యూటివ్ స్టేజీలో ఉన్న డిజైన్లు, ఏదైతే ప్రతిపాదించిన డిజైన్లు ఉన్నాయో, అప్పుడు వాటిని సబ్మిట్ చేస్తారు. ఇదంతా మంత్రిగా పని చేసిన ప్రతి ఒక్కరికీ తెలుసు. దాంట్లో కూడా వక్రీకరించే ప్రయత్నం వారు చేశారు, అది కరెక్ట్ కాదు. పెద్దలు ఒక మాట అన్నారు, ఇందులో పని చేసిన కాంట్రాక్టర్లందరూ ఆంధ్రా కాంట్రాక్టర్లని. వారికి పెద్ద పెద్ద క్వాలిఫికేషన్స్ వచ్చే విధంగా తయారు చేసింది ఎవరు. వీరి హయాంలో కాదా? తెలంగాణ కాంట్రాక్టర్లు పెద్ద వర్క్స్ లో పాల్గొనడానికి అనుభవం లేకుండా చేసిందెవరు వీరి పరిపాలన వల్ల కాదా? ఈరోజు మేము చేస్తున్నది ఏమిటో చెప్పాలి. వారు ఆనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో కొంత మందికి న్యాయం చేయడం వల్ల కొన్ని మాత్రమే పెద్ద కాంట్రాక్టు సంస్థలు, నిర్మాణ సంస్థలు తయారయ్యాయి. వారు ఈరోజు జాతీయ స్థాయిలో పాల్గొంటున్నారు.

4.10 ము. వాళ్లు మన రాష్ట్రంలోనే కాదు, కర్నాటకలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంటే అక్కడ పాల్గొంటున్నారు, మహారాష్ట్రలో బీజేపీ ప్రభుత్వం ఉంటే అక్కడ కూడా పాల్గొంటున్నారు, గుజరాత్ లో పాల్గొంటున్నారు, దేశవ్యాప్తంగా పాల్గొంటున్నారు. అంతేకాదు అంతర్జాతీయంగా కూడా వాళ్లు పాల్గొంటున్నారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెలంగాణ బిడ్డల్ని కాంట్రాక్టర్లుగా తయారుచేయడానికి జీఓ నెం. 987ను తీసుకొచ్చింది. దాని ప్రకారం, ఈ వర్క్స్ కి సంబంధించిన సబ్ కాంట్రాక్టర్స్ ఎవరైతే ఉన్నారో, వారందరూ దేశవ్యాప్తంగా పనిచేస్తారని

చెబుతున్నాను. మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమం దేశానికే అదర్థం. ఈ కార్యక్రమానికి సంబంధించి పనిచేసిన ప్రతి ఒక్కరూ దేశంలోని మిగిలిన రాష్ట్రాలలో ఎక్కడవాలి నష్ట వర్క్స్ వచ్చినా అక్కడ బిడ్ మే పరిస్థితులలో ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతో తెలంగాణలోని యువకులకు అవకాశం ఇచ్చే విధంగా జీఓ తీసుకొచ్చిన ఘనత తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. మీరు ఆంధ్రా కాంట్రాక్టర్లను తయారు చేస్తే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెలంగాణ కాంట్రాక్టర్లను తయారుచేస్తుంది. అదే విధంగా పైప్ మ్యానుఫ్యాక్చర్స్ కోసం ఒక జీఓ తీసుకొచ్చాము. ఎన్ డీఐ, ఇతర పైపులు బయట నుండి దిగుమతి చేసుకుంటే బయట వారికి లాభం కలుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో మన వారిని కాపాడుకునేందుకు చర్యలు తీసుకుంటున్నాము. తెలంగాణలో పరిశ్రమలు పెట్టుకున్న వారికి ఉపాధి ఇవ్వాలి, వారికి ఆర్డర్స్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో కోటా పెట్టడం జరిగింది. తెలంగాణ బిడ్డల్ని పైకి తీసుకొచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. వారి హయాంలో ఏజెన్సీలు ఏరకంగా వ్యవహరిస్తున్నాయో, వాటిని ఎవరు తయారు చేశారో ఇవన్నీ పెద్దలకు తెలుసు. ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు కాకుండా, నిర్దిష్టమైన ఆధారాలుంటే .. బయట వేదికలపై ఏదైనా మాట్లాడవచ్చు, శాసనసభలో మాట్లాడేటప్పుడు ఒకటికి, రెండు సార్లు ఆలోచించి మాట్లాడాలి. స్వీయనియంత్రణ పాటించి ఆధారాలంటే ఆధారసహితంగా మాట్లాడాలి, సుదీర్ఘ కాలం రాజకీయాలలో ఉన్న మీరు ఆధారసహితంగా మాట్లాడడం తగదు, మీ స్థాయికి తగదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, అనేక గ్రామాలలో ఒవర్ హెడ్ ట్యాంక్స్ ఉన్నాయి, పైప్ లైన్స్ ఉన్నాయి. వాటిని ఏ రకంగా అనుసంధానం చెయ్యబోతున్నారు, వాటికి సంబంధించిన కార్యాచరణ రూపొందించారా? చాలా మంది గ్రామాలకు వెళ్తున్నప్పుడు మమ్మల్ని అడుగుతున్నారు. మనం హడ్కో, బ్యాంక్స్, నాబార్డ్ నుండి రుణాలు తీసుకుంటున్నాము. రుణాల రీపేమెంట్ కి సంబంధించి, మాకు రెవెన్యూ వస్తుంది, మేము ఈ రకంగా ఇస్తామని చెప్పాలి. ఆ సిస్టమ్ ఏ రకంగా ఉందో తెలియజేయాలి. మిషన్ భగీరథ మెయింటెనెన్స్ కి సంబంధించిన సిస్టమ్ ఏమిటి, ఎవరు మెయింటెనెన్స్ చేస్తారో చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు : అధ్యక్షా, మంచి ప్రశ్నలు అడిగారు. ఎగ్జిస్టింగ్ సిస్టమ్ ను ఏ రకంగా అనుసంధానం చేస్తారని అడిగారు. గతంలో మనం ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు వృథా కాకుండా చూస్తున్నాము. సాధారణంగా పైప్ లైన్ లైఫ్ లైన్ 25-30 సంవత్సరాలుంటుంది. 15 సంవత్సరాల క్రితం వేసిన పైప్ లైన్ ను ఇందులో అనుసంధానం చేసుకున్నాము. అక్కడ ఉండేటటువంటి సిస్టమ్ ను ఇంటిగ్రేట్

جناب ممتاز احمد خاں (Janab Mumtaz Ahmed Khan): منسٹر صاحب نے میری جنمونی سی بات کا جواب دیا، لیکن میں نے عثمان ساگر اور نہایت ساگر کو اس مشن تکمیل میں شامل کرنے کا مطالبہ کیا۔ چونکہ عثمان ساگر اور نہایت ساگر کے سلسلہ میں تمام infrastructure مکمل ہے، وہاں سے gravity میں پانی ملتا، اور میں نے جن reservoirs کے بارے میں کہا منسٹر صاحب نے sufficient جواب نہیں دیا، اور خارجہ اور سٹور کے بھی جا روں میں طے مکمل ہیں۔ سیکرٹری جیڈ اے کو وہاں سے پانی دیا جاتا تھا

جناب کے نام کا راما راجو (Janab K.Taraka Rama Rao): انجیکر صاحب! ممتاز محال صاحب نے بیان کیا کہ جو باتیں سارگ اور حمایت سارگ کی جو بات کہیں تو یہ is the decision of the Government to ensure that enough water is brought to Hyderabad City from both the river basins, viz. Godavari and Krishna. جتنا حیدرآباد کی آبادی کے لئے چاہئے، اب سنگور میں سسٹم بنا ہوا ہے، وہاں پر local demand بھی ہے میڈک اور سنگار ٹیڈی میں کہ وہیں کے کسانوں کو دیا جائے، اور گنڈی پیٹ، عثمان سارگ اور حمایت سارگ کے سسٹم کا جو pressure ہے، اس کو مد نظر رکھتے ہوئے حکومت نے یہ فیصلہ لیا کہ مرحلہ سوم اور گوداوری سے آج جو پانی مل رہا ہے، اس کے علاوہ دو reservoirs کی بھی بات ہو رہی ہے، شامیر پیٹ، کیشو پور کے پاس ایک reservoir اور دوسرا چنڈویل، مگاپور کے پاس بھی ایک reservoir کی بات ہو رہی ہے۔ دونوں ملکر اگر آپ دیکھیں گے تو مرحلہ اول میں کیشو پور کی جو بات ہے، وہ بیس ٹی ایم سی کی بات چل رہی ہے، باقی اس کی design ہو رہی ہے اور مگاپور میں بھی بیس اور ٹی ایم سی کی۔ مطلب حیدرآباد کی جتنی آبادی بڑھتی جائے گی، اس کو مد نظر رکھتے ہوئے حکومت آئندہ پچاس سال کی planning کر رہی ہے اور ایک reservoir کا بھی یہاں پر initiation لیا جائے گا۔ عثمان سارگ اور حمایت سارگ کو محفوظ رکھنا، یہ ہماری ذمہ داری ہے، کیونکہ موسی کے بارے میں بھی حکومت چاق ہے کہ اسے پرانے شہر میں spot tourism بنایا جائے۔ اگر موسی کو صاف رکھنا ہو تو گنڈی پیٹ کو محفوظ رکھنا اور وہاں پانی بھر کر رکھنا ہماری ذمہ داری بھی بنتی ہے۔ تو اس کے بارے میں ہمارا ایک پلان ہے جو بیس آپ کو share کروں گا، آپ دیکھئے۔ اگر پھر بھی آپ کو لگتا ہے کہ سنگور سسٹم بنا ہوا ہے، گنڈی پیٹ سسٹم بنا ہوا ہے، میں مانتا ہوں کہ اگر ہم ان دونوں کو بھی preserve کر کے رکھ لیتے ہیں تو میں مانتا ہوں کہ حیدرآباد کے لئے آگے کا کاروبار ہوگا اور سبھی کے لئے بھی اچھا ہوگا۔

جناب ممتاز احمد خاں (Janab Mumtaz Ahmed Khan): شہر حیدرآباد کے اندر گوشائے تین محلے جباری بچے ہیں، اس کے باوجود ہماری کاہلان، constituency، ملکی constituency اور گوشائے تین محلے جباری کا shortage ہے اگر آپ گنوار پانچو کے یامر حلہ چہارم میں عثمان ساگر یا تھیت ساگر سے connect کریں گے تو gravity میں پانی دے سکتے ہیں۔ کرشنا سے جو پانی آرہا ہے، tail end area سے آرہا ہے بغیر pumping کے پانی نہیں آتا۔ ہر summer کے اندر کچھ نہ کچھ problem، تا، تو موزن fail ہو گئے ہوں کروڑوں، چار چار دن پانی آؤٹ ہو جاتی تو میویری آپ سے گزارش یہ ہے کہ کم از کم حلہ چہارم میں عثمان ساگر اور تھیت ساگر کو connect کر کے انچور گنوار پانچو کی پلائی کریں اور وہاں کے کسانوں کو بھی دیں۔ ہم یہ نہیں بولتے کہ آپ کسانوں کو پانی نہ دیں مگر اس پانی کا موزا سا حد شہر حیدرآباد کے لئے بھی دیں۔ اس کا خیال کریں گے تو کافی اچھا رہے گا۔

جناب کے۔ تارکارا مارا (Janab K.Taraka Rama Rao): ممتاز صاحب، میں آپ کے ساتھ بیٹھوں گا اور اس
کی کوئی نہ کوئی ترکیب ہم نکالیں گے۔ جیسا کہ آپ نے کہا کہ کاروان کا tail end ہے جس سے آپ کو پانی ملنے میں مشکل ہو رہی
ہے، ہم ایک ترکیب بھی نکالیں گے اور ضرور آپ کو مطمئن بھی کریں گے۔

MR. SPEAKER: The House is adjourned to meet at 10.00 a.m., tomorrow.

(Then the House adjourned at 4.22 p.m., to meet again at 10.00 a.m., on Wednesday, the 21st December, 2016)

* * *

"Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Assembly and Printed
at Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad."